

РЕШЕНИЕ НА ОБЩИЯ СЪД (осми състав)

13 юли 2011 година*

По дела Т-144/07, Т-147/07–Т-150/07 и Т-154/07,

ThyssenKrupp Liften Ascenseurs NV, установено в Брюксел (Белгия), представлявано първоначално от адв. V. Turner и адв. D. Mes, впоследствие от адв. O. W. Brouwer и адв. J. Blockx, avocats,

жалбоподател по дело Т-144/07,

ThyssenKrupp Aufzüge GmbH, установено в Нойхаузен ауф ден Филдерн (Германия),

ThyssenKrupp Fahrtreppen GmbH, установено в Хамбург (Германия),

представлявани първоначално от адв. U. Itzen и адв. K. Blau-Hansen, впоследствие от адв. Itzen, адв. Blau-Hansen и адв. S. Thomas, и накрая от адв. Blau-Hansen и адв. Thomas, avocats,

жалбоподатели по дело Т-147/07,

* Езици на производството: нидерландски и немски.

ThyssenKrupp Ascenseurs Luxembourg Sàrl, установено в Ховалд (Люксембург), за което се явяват адв. К. Beckmann, адв. S. Dethof и адв. Itzen, avocats,

жалбоподател по дело T-148/07,

ThyssenKrupp Elevator AG, установено в Дюселдорф (Германия), за което се явяват адв. Т. Klose и адв. J. Ziebarth, avocats,

жалбоподател по дело T-149/07,

ThyssenKrupp AG, установено в Дуизбург (Германия), представлявано първоначално от адв. М. Klusmann и адв. Thomas, avocats, впоследствие от адв. Klusmann,

жалбоподател по дело T-150/07,

ThyssenKrupp Liften BV, установено в Кримпен ан дер Ейсел (Нидерландия), за което се явяват адв. Brouwer и адв. А. Stoffer, avocats,

жалбоподател по дело T-154/07,

срещу

Европейска комисия, за която се явяват: по дела T-144/07 и T-154/07 — от г-н А. Vouquet и г-н R. Sauer, в качеството на представители, подпомогани от адв. F. Wijckmans и адв. F. Tuuyschaever, avocats, по дела T-147/07 и T-148/07 — първоначално от г-н Sauer и г-н O. Weber, впоследствие от г-н Sauer и г-жа K. Mojzesowicz, в качеството на представители, и по дела T-149/07 и T-150/07 — от г-н Sauer и г-жа Mojzesowicz, в качеството на представители,

ответник,

с предмет искане за отмяна на Решение С (2007) 512 окончателен на Комисията от 21 февруари 2007 г. относно производство по член 81 [ЕО] (дело СОМР/Е-1/38.823 — Асансьори и ескалатори) или при условията на евентуалност — за намаляване на размера на наложените на жалбоподателите глоби,

ОБЩИЯТ СЪД (осми състав),

състоящ се от: г-жа М. Е. Martins Ribeiro (докладчик), председател, г-н N. Wahl и г-н А. Dittrich, съдии,

секретар: г-жа К. Andová, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебните заседания от 3, 7 и 10 септември 2009 г.,

ПОСТАНОВИ НАСТОЯЩОТО

Решение

- 1 В настоящите дела се иска отмяна на Решение С (2007) 512 окончателен на Комисията от 21 февруари 2007 г. относно производство по член 81 [ЕО] (дело СОМР/Е-1/38.823 — Асансьори и ескалатори) (наричано по-нататък „обжалваното решение“), резюме от което е публикувано в *Официален вестник на Европейския съюз* от 26 март 2008 г. (ОВ С 75, стр. 19), или при условията на евентуалност — намаляване на размера на наложените на жалбоподателите глоби.

- 2 В обжалваното решение Комисията на Европейските общности приема, че следните дружества са нарушили член 81 ЕО:
  - Kone Belgium SA (наричано по-нататък „Kone — Белгия“), Kone GmbH (наричано по-нататък „Kone — Германия“), Kone Luxembourg Sàrl (наричано по-нататък „Kone — Люксембург“), Kone BV Liften en Roltrappen (наричано по-нататък „Kone — Нидерландия“) и Kone Oyj (наричано по-нататък „КС“) (наричани по-нататък, заедно или поотделно, „Kone“),

  - Otis SA (наричано по-нататък „Otis — Белгия“), Otis GmbH & Co. OHG (наричано по-нататък „Otis — Германия“), General Technic-Otis Sàrl (наричано по-нататък „GTO“), General Technic Sàrl (наричано по-нататък „GT“), Otis BV (наричано по-нататък „Otis — Нидерландия“), Otis Elevator Company (наричано по-нататък „ОЕС“) и United Technologies Corporation (наричано по-нататък „UTC“) (наричани по-нататък, заедно или поотделно, „Otis“),

- Schindler SA (наричано по-нататък „Schindler — Белгия“), Schindler Deutschland Holding GmbH (наричано по-нататък „Schindler — Германия“), Schindler Sàrl (наричано по-нататък „Schindler — Люксембург“), Schindler Liften BV (наричано по-нататък „Schindler — Нидерландия“) и Schindler Holding Ltd (наричано по-нататък „Schindler Holding“) (наричани по-нататък, заедно или поотделно, „Schindler“),

  - ThyssenKrupp Liften Ascenseurs NV (наричано по-нататък „ТКЛА“), ThyssenKrupp Aufzüge GmbH (наричано по-нататък „ТКА“), ThyssenKrupp Fahrtreppen GmbH (наричано по-нататък „ТКФ“), ThyssenKrupp Elevator AG (наричано по-нататък „ТКЕ“), ThyssenKrupp AG (наричано по-нататък „ТКАГ“), ThyssenKrupp Ascenseurs Luxembourg Sàrl (наричано по-нататък „ТКАЛ“) и ThyssenKrupp Liften BV (наричано по-нататък „ТКЛ“) (наричани по-нататък, заедно или поотделно, „ThyssenKrupp“),

  - Mitsubishi Elevator Europe BV (наричано по-нататък „МЕЕ“).
- 3 Жалбоподателите ТКЛА, ТКА, ТКФ, ТКАЛ, ТКЕ, ТКАГ и ТКЛ принадлежат към групата ThyssenKrupp, която извършва дейност в сектора на асансьорите, стоманата, автомобилната промишленост, технологиите и услугите. Дружество майка на групата е търгуваното на борсата дружество ТКАГ. ТКЕ е изцяло притежавано дъщерно дружество на ТКАГ и е основното предприятие, което като междинно холдингово дружество ръководи дейността на групата в сектора на асансьорите (съображения 33—37 от обжалваното решение).
- 4 ThyssenKrupp извършва дейност в сектора на ескалаторите и асансьорите чрез национални дъщерни дружества. Сред тях са ТКЛА в Белгия, ТКА и ТКФ в Германия, ТКАЛ в Люксембург и ТКЛ в Нидерландия (съображения 33—37 от обжалваното решение). За разлика от ТКЛ, което не е дъщерно дружество на ТКЕ, останалите упоменати по-горе дружества са пряко или косвено изцяло притежавани дъщерни дружества на ТКЕ и ТКАГ.

Административното производство

1. Разследването на Комисията

- 5 През лятото на 2003 г. Комисията получава информация, че вероятно съществува картел между четиримата основни европейски производители на асансьори и ескалатори с търговска дейност в Съюза, а именно Kone, Otis, Schindler и ThyssenKrupp (съображения 3 и 91 от обжалваното решение).

Белгия

- 6 В периода след 28 януари 2004 г. и през март 2004 г. на основание член 14, параграфи 2 и 3 от Регламент № 17 на Съвета от 6 февруари 1962 година, Първи регламент за прилагане на членове [81 ЕО] и [82 ЕО] (ОВ L3, 1962 г., стр. 204; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 3) Комисията извършва проверки, включително в помещенията на дъщерните дружества на Kone, Otis, Schindler и ThyssenKrupp в Белгия (съображения 92, 93, 95 и 97 от обжалваното решение).
- 7 Kone, Otis, ThyssenKrupp и Schindler последователно подават заявления по реда на Известието на Комисията относно освобождаване от глоби и намаляване на техния размер по делата за картели (ОВ С 45, 2002 г., стр. 3) (наричано по-нататък „Известието относно сътрудничеството от 2002 г.“). Тези предприятия след това допълват заявленията си (съображения 94, 96, 98 и 103 от обжалваното решение).

- 8 На 29 юни 2004 г. на Kone е предоставено условно освобождаване от глоба съгласно точка 8, буква б) от Известието (съображение 99 от обжалваното решение).
- 9 Освен това между септември и декември 2004 г. на основание член 18 от Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 година относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 [ЕО] и 82 [ЕО] (ОВ L1, 2003 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 167) Комисията изпраща искания за предоставяне на информация до предприятията, участвали в нарушението в Белгия, до редица клиенти в тази държава членка и до белгийското сдружение Agoria (съображения 101 и 102 от обжалваното решение).

Германия

- 10 След 28 януари 2004 г. и през март 2004 г. на основание член 14, параграф 3 от Регламент № 17 Комисията извършва проверки, включително в помещенията на дъщерните дружества на Otis и ThyssenKrupp в Германия (съображения 104 и 106 от обжалваното решение).
- 11 На 12 и 18 февруари 2004 г. Kone допълва с информация за Германия заявлението си с дата 2 февруари 2004 г., подадено за Белгия по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Между март 2004 г. и февруари 2005 г. Otis също допълва с информация за Германия подаденото си за Белгия заявление. На 25 ноември 2004 г. Schindler подава заявление по реда на посоченото известие, като заявлението съдържа информация за Германия и е допълнено между декември 2004 г. и февруари 2005 г. Последно, през декември 2005 г., също по реда на това известие, ThyssenKrupp подава до Комисията заявление за Германия (съображения 105, 107, 112 и 114 от обжалваното решение).

- 12 Освен това между септември и ноември 2004 г. на основание член 18 от Регламент № 1/2003 Комисията изпраща искания за предоставяне на информация до предприятията, участвали в нарушението в Германия, до редица клиенти в тази държава членка и до сдруженията VDMA, VFA и VMA (съображения 110, 111 и 113 от обжалваното решение).

Люксембург

- 13 На 5 февруари 2004 г. Kone допълва с информация за Люксембург подаденото си за Белгия заявление с дата 2 февруари 2004 г. Otis и ThyssenKrupp представят устни заявления за Люксембург по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. По реда на същото известие заявления за Люксембург подава и Schindler (съображения 115, 118, 119 и 124 от обжалваното решение).
- 14 След 9 март 2004 г. на основание член 14, параграф 3 от Регламент № 17 Комисията извършва проверки, включително в помещенията на дъщерните дружества на Schindler и ThyssenKrupp в Люксембург (съображение 116 от обжалваното решение).
- 15 На 29 юни 2004 г. на Kone е предоставено условно освобождаване от глоба съгласно точка 8, буква б) от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. във връзка с частта от заявлението му, която се отнася до Люксембург (съображение 120 от обжалваното решение).
- 16 През септември и октомври 2004 г. на основание член 18 от Регламент № 1/2003 Комисията изпраща искания за предоставяне на информация до предприятията, участвали в нарушението в Люксембург, до редица клиенти в тази държава членка и до Fédération luxembourgeoise des ascensoristes (Люксембургската федерация на асансьорните предприятия) (съображения 122 и 123 от обжалваното решение).

Нидерландия

- 17 През март 2004 г. Otis подава заявление за Нидерландия по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. и впоследствие го допълва. През април 2004 г. ThyssenKrupp подава заявление по реда на това известие и впоследствие също неколккратно го допълва. Последно на 19 юли 2004 г. Kone допълва с информация за Нидерландия подаденото си за Белгия заявление с дата 2 февруари 2004 г. (съображения 127, 129 и 130 от обжалваното решение).
- 18 На 27 юли 2004 г. на Otis е предоставено условно освобождаване от глоба съгласно точка 8, буква а) от посоченото известие (съображение 131 от обжалваното решение).
- 19 В периода след 28 април 2004 г. на основание член 14, параграф 3 от Регламент № 17 Комисията извършва проверки, включително в помещенията на дъщерните дружества на Kone, Schindler, ThyssenKrupp и MEE в Нидерландия, както и в помещенията на сдружението Boschduin (съображение 128 от обжалваното решение).
- 20 През септември 2004 г. на основание член 18 от Регламент № 1/2003 Комисията изпраща искания за предоставяне на информация до предприятията, участвали в нарушението в Нидерландия, до редица клиенти в тази държава членка и до сдруженията VLR и Boschduin (съображения 133 и 134 от обжалваното решение).

2. Изложението на възраженията

- 21 На 7 октомври 2005 г. Комисията приема изложение на възраженията, адресирано до дружествата, посочени в точка 2 по-горе. Всички адресати на изложението на възраженията представят писмени становища в отговор на твърденията на Комисията за нарушения (съображения 135 и 137 от обжалваното решение).
- 22 Изслушване не се провежда, тъй като нито един от адресатите на изложението на възраженията не представя искане в този смисъл (съображение 138 от обжалваното решение).

3. Обжалваното решение

- 23 На 21 февруари 2007 г. Комисията приема обжалваното решение, в което установява, че дружествата, до които е адресирано, са участвали в четири отделни сложни и продължени нарушения на член 81, параграф 1 ЕО в четири държави членки, като са си поделiali пазарите чрез споразумения и съгласувани действия за разпределянето на поръчките и договорите за продажба, монтаж, поддръжка и модернизация на асансьори и ескалатори (съображение 2 от обжалваното решение).
- 24 Що се отнася до адресатите на обжалваното решение, Комисията приема, че за нарушенията на член 81 ЕО, извършени от дъщерните дружества на съответните предприятия в Белгия, Германия, Люксембург и Нидерландия, дружествата майки отговарят солидарно с дъщерните си дружества, тъй като са имали възможност да упражняват решаващо влияние върху търговската им политика през периода на нарушението и може да се презумира, че са използвали тази

възможност (съображения 608, 615, 622, 627 и 634—641 от обжалваното решение). Комисията приема, че дружествата майки на МЕЕ не следва да отговарят солидарно за поведението на дъщерното им дружество, тъй като не е установено, че са упражнявали решаващо влияние върху поведението му (съображение 643 от обжалваното решение).

- 25 При изчисляването на размера на глобите в обжалваното решение Комисията прилага методологията, изложена в Насоките относно метода за определяне размера на глобите, налагани съгласно член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и член 65, параграф 5 [ВС] (ОВ С 9, 1998 г., стр. 3, Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 3, стр. 69, наричани по-нататък „Насоките от 1998 г.“). Освен това тя преценява дали и в каква степен съответните предприятия отговарят на условията, определени в Известието относно сътрудничеството от 2002 г.
- 26 Комисията квалифицира нарушенията като „много сериозни“ поради характера им и поради факта че всяко от тях обхваща цялата територия на една държава членка (Белгия, Германия, Люксембург или Нидерландия), въпреки че действителното им отражение не може да се определи (съображение 671 от обжалваното решение).
- 27 За да отчете ефективния икономически капацитет на съответните предприятия да причинят значителни вреди за конкуренцията, Комисията групира тези предприятия в няколко категории за всяка страна в зависимост от оборота им на пазара на асансьорите и/или ескалаторите, включително — в съответните случаи — оборота им от услугите за поддръжка и модернизация (съображения 672 и 673 от обжалваното решение).
- 28 Що се отнася до картела в Белгия, Kone и Schindler са поставени в първата категория и за тях началният размер на глобата, определян в зависимост от тежестта на нарушението, е 40 000 000 EUR. Otis е поставено във втората категория с начален размер на глобата от 27 000 000 EUR. ThyssenKrupp е поставено в третата категория с начален размер на глобата от 16 500 000 EUR (съображения 674

и 675 от обжалваното решение). Началният размер на глобата на Otis е умножен с коефициент 1,7, а началният размер на глобата на ThyssenKrupp — с коефициент 2, за да се вземат предвид големината и цялостните им ресурси, поради което достига съответно 45 900 000 EUR и 33 000 000 EUR (съображения 690 и 691 от обжалваното решение). Тъй като нарушението е продължило седем години и осем месеца (от 9 май 1996 г. до 29 януари 2004 г.), Комисията увеличава със 75 % началния размер на глобата на съответните предприятия. По този начин основният размер на глобата е определен на 70 000 000 EUR за Kone, 80 325 000 EUR за Otis, 70 000 000 EUR за Schindler и 57 750 000 EUR за ThyssenKrupp (съображения 692 и 696 от обжалваното решение). Комисията приема, че ThyssenKrupp е действало в условията на повторност и увеличава размера на глобата му с 50 % поради наличието на това отегчаващо обстоятелство (съображения 697, 698 и 708—710 от обжалваното решение). Не е установено нито едно смекчаващо обстоятелство в полза на съответните предприятия (съображения 733, 734, 749, 750 и 753—755 от обжалваното решение). На основание на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Kone изцяло е освободено от глоба. Глобата на Otis е намалена с 40 % в диапазона по точка 23, буква б), първа алинея, първо тире от посоченото известие и с още 1 % поради неоспорване на фактите. Глобата на ThyssenKrupp е намалена с 20 % в диапазона по точка 23, буква б), първа алинея, второ тире от това известие и с още 1 % поради неоспорване на фактите. Глобата на Schindler е намалена с 1 % поради неоспорване на фактите (съображения 760—777 от обжалваното решение).

²⁹ Що се отнася до картела в Германия, Kone, Otis и ThyssenKrupp са поставени в първата категория с начален размер на глобата от 70 000 000 EUR. Schindler е поставено във втората категория с начален размер на глобата от 17 000 000 EUR (съображения 676—679 от обжалваното решение). Началният размер на глобата на Otis е умножен с коефициент 1,7, а началният размер на глобата на ThyssenKrupp — с коефициент 2, за да се вземат предвид големината и цялостните им ресурси, поради което достига съответно 119 000 000 EUR и

140 000 000 EUR (съображения 690 и 691 от обжалваното решение). Тъй като извършеното от Kone, Otis и ThyssenKrupp нарушение е продължило осем години и четири месеца (от 1 август 1995 г. до 5 декември 2003 г.), Комисията увеличава с 80 % началния размер на глобата на тези предприятия. Тъй като извършеното от Schindler нарушение е продължило пет години и четири месеца (от 1 август 1995 г. до 6 декември 2000 г.), Комисията увеличава с 50 % началния размер на глобата на това предприятие. По този начин основният размер на глобата е определен на 126 000 000 EUR за Kone, 214 200 000 EUR за Otis, 25 500 000 EUR за Schindler и 252 000 000 EUR за ThyssenKrupp (съображения 693 и 696 от обжалваното решение). Комисията приема, че ThyssenKrupp е действало в условията на повторност и увеличава глобата му с 50 % поради наличието на това отегчаващо обстоятелство (съображения 697—707 от обжалваното решение). Не е установено нито едно смекчаващо обстоятелство в полза на съответните предприятия (съображения 727—729, 735, 736, 742—744, 749, 750 и 753—755 от обжалваното решение). Глобата на Kone е намалена с 50 % — максимално допустимото намаление по точка 23, буква б), първа алинея, първо тире от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. и с още 1 % поради неоспорване на фактите. Глобата на Otis е намалена с 25 % в диапазона по точка 23, буква б), първа алинея, второ тире от посоченото известие и с още 1 % поради неоспорване на фактите. Глобата на Schindler е намалена с 15 % в диапазона по точка 23, буква б), първа алинея, трето тире от това известие и с още 1 % поради неоспорване на фактите. Глобата на ThyssenKrupp е намалена с 1 % поради неоспорване на фактите (съображения 778—813 от обжалваното решение).

30 Що се отнася до картела в Люксембург, Otis и Schindler са поставени в първата категория с начален размер на глобата от 10 000 000 EUR. Kone и ThyssenKrupp са поставени във втората категория с начален размер на глобата от 2 500 000 EUR (съображения 680—683 от обжалваното решение). Началният размер на

глобата на Otis е умножен с коефициент 1,7, а началният размер на глобата на ThyssenKrupp — с коефициент 2, за да се вземат предвид големината и цялостните им ресурси, поради което достига съответно 17 000 000 EUR и 5 000 000 EUR (съображения 690 и 691 от обжалваното решение). Тъй като нарушението е продължило осем години и три месеца (от 7 декември 1995 г. до 9 март 2004 г.), Комисията увеличава с 80 % началния размер на глобата на съответните предприятия. По този начин основният размер на глобата е определен на 4 500 000 EUR за Kone, 30 600 000 EUR за Otis, 18 000 000 EUR за Schindler и 9 000 000 EUR за ThyssenKrupp (съображения 694 и 696 от обжалваното решение). Комисията приема, че ThyssenKrupp е действало в условията на повторност и увеличава размера на глобата му с 50 % поради наличието на това отегчаващо обстоятелство (съображения 697, 698 и 711—714 от обжалваното решение). Не е установено нито едно смекчаващо обстоятелство в полза на съответните предприятия (съображения 730, 749, 750 и 753—755 от обжалваното решение). На основание на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Kone изцяло е освободено от глоба. Глобата на Otis е намалена с 40 % в диапазона по точка 23, буква б), първа алинея, първо тире от посоченото известие и с още 1 % поради неоспорване на фактите. Единственото намаление на глобите на Schindler и ThyssenKrupp е намалението с 1 % поради неоспорване на фактите (съображения 814—835 от обжалваното решение).

³¹ Що се отнася до картела в Нидерландия, Kone е поставено в първата категория с начален размер на глобата от 55 000 000 EUR. Otis е поставено във втората категория с начален размер на глобата от 41 000 000 EUR. Schindler е поставено в третата категория с начален размер на глобата от 24 500 000 EUR. ThyssenKrupp и МЕЕ са поставени в четвъртата категория с начален размер на глобата от 8 500 000 EUR (съображения 684 и 685 от обжалваното решение). Началният размер на глобата на Otis е умножен с коефициент 1,7, а началният размер на глобата на ThyssenKrupp — с коефициент 2, за да се вземат предвид големината и цялостните им ресурси, поради което достига съответно 69 700 000 EUR и 17 000 000 EUR (съображения 690 и 691 от обжалваното решение). Тъй като

извършеното от Otis и ThyssenKrupp нарушение е продължило пет години и десет месеца (от 15 април 1998 г. до 5 март 2004 г.), Комисията увеличава с 55 % началния размер на глобата за тези предприятия. Тъй като извършеното от Kone и Schindler нарушение е продължило четири години и девет месеца (от 1 юни 1999 г. до 5 март 2004 г.), Комисията увеличава с 45 % началния размер на глобата за тези предприятия. Тъй като извършеното от МЕЕ нарушение е продължило четири години и един месец (от 11 януари 2000 г. до 5 март 2004 г.), Комисията увеличава с 40 % началния размер на глобата за това предприятие. По този начин основният размер на глобата е определен на 79 750 000 EUR за Kone, 108 035 000 EUR за Otis, 35 525 000 EUR за Schindler, 26 350 000 EUR за ThyssenKrupp и 11 900 000 EUR за МЕЕ (съображения 695 и 696 от обжалваното решение). Комисията приема, че ThyssenKrupp е действало в условията на повторност и увеличава размера на глобата му с 50 % поради наличието на това отегчаващо обстоятелство (съображения 697, 698 и 715—720 от обжалваното решение). Не е установено нито едно смекчаващо обстоятелство в полза на съответните предприятия (съображения 724—726, 731, 732, 737, 739—741, 745—748 и 751—755 от обжалваното решение). На основание на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Otis изцяло е освободено от глоба. Глобата на ThyssenKrupp е намалена с 40 % в диапазона по точка 23, буква б), първа алинея, първо тире от посоченото известие и с още 1 % поради неоспорване на фактите. Глобата на Schindler и МЕЕ е намалена с 1 % поради неоспорване на фактите (съображения 836—855 от обжалваното решение).

32 Разпоредителната част на обжалваното решение гласи:

„Член 1

1. В Белгия следните предприятия са нарушили член 81 [ЕО], като през посочените периоди чрез споразумения и съгласувани практики на национално

равнище в сектора на асансьорите и ескалаторите редовно и колективно са се договаряли за подялба на пазарите, за разпределяне на обществените и частните поръчки и на други договори в съответствие с предварително уговорените дялове при продажбата и монтажа и за отказ от конкуренция при сключването на договори за поддръжка и модернизация:

- Kone: [КС] и [Kone — Белгия]: от 9 май 1996 г. до 29 януари 2004 г.,

- Otis: [УТС], [ОЕС] и [Otis — Белгия]: от 9 май 1996 г. до 29 януари 2004 г.,

- Schindler: Schindler Holding [...] и [Schindler — Белгия]: от 9 май 1996 г. до 29 януари 2004 г., и

- ThyssenKrupp: [ТКАГ], [ТКЕ] и [ТКЛА]: от 9 май 1996 г. до 29 януари 2004 г.

2. В Германия следните предприятия са нарушили член 81 [ЕО], като през посочените периоди чрез споразумения и съгласувани практики на национално равнище в сектора на асансьорите и ескалаторите редовно и колективно са се договаряли за подялба на пазарите, за разпределяне на обществените и частните поръчки и на други договори в съответствие с предварително уговорените дялове при продажбата и монтажа:

- Kone: [КС] и [Kone — Германия]: от 1 август 1995 г. до 5 декември 2003 г.,

- Otis: [UTC], [OEC] и [Otis — Германия]: от 1 август 1995 г. до 5 декември 2003 г.,
- Schindler: Schindler Holding [...] и [Schindler — Германия]: от 1 август 1995 г. до 6 декември 2000 г., и
- ThyssenKrupp: [TKAG], [TKE], [TKA] и [TKF]: от 1 август 1995 г. до 5 декември 2003 г.

3. В Люксембург следните предприятия са нарушили член 81 [ЕО], като през посочените периоди чрез споразумения и съгласувани практики на национално равнище в сектора на асансьорите и ескалаторите редовно и колективно са се договаряли за подялба на пазарите, за разпределяне на обществените и частните поръчки и на други договори в съответствие с предварително уговорените дялове при продажбата и монтажа и за отказ от конкуренция при сключването на договори за поддръжка и модернизация:

- Kone: [KC] и [Kone — Люксембург]: от 7 декември 1995 г. до 29 януари 2004 г.,
- Otis: [UTC], [OEC], [Otis — Белгия], [GTO] и [GT]: от 7 декември 1995 г. до 9 март 2004 г.,
- Schindler: Schindler Holding [...] и [Schindler — Люксембург]: от 7 декември 1995 г. до 9 март 2004 г., и
- ThyssenKrupp: [TKAG], [TKE] и [TKAL]: от 7 декември 1995 г. до 9 март 2004 г.

4. В Нидерландия следните предприятия са нарушили член 81 [ЕО], като през посочените периоди чрез споразумения и съгласувани практики на национално равнище в сектора на асансьорите и ескалаторите редовно и колективно са се договаряли за подялба на пазарите, за разпределяне на обществените и частните поръчки и на други договори в съответствие с предварително уговорените дялове при продажбата и монтажа и за отказ от конкуренция при сключването на договори за поддръжка и модернизация:

- Kone: [КС] и [Kone — Нидерландия]: от 1 юни 1999 г. до 5 март 2004 г.,
- Otis: [UTC], [ОЕС] и [Otis — Нидерландия]: от 15 април 1998 г. до 5 март 2004 г.,
- Schindler: Schindler Holding [...] и [Schindler — Нидерландия]: от 1 юни 1999 г. до 5 март 2004 г.,
- ThyssenKrupp: [ТКАГ] и [ТКЛ]: от 15 април 1998 г. до 5 март 2004 г., и
- [МЕЕ]: от 11 януари 2000 г. до 5 март 2004 г.

Член 2

1. За нарушенията в Белгия, посочени в член 1, параграф 1, се налагат следните глоби:

- Kone: [КС] и [Kone — Белгия], солидарно: 0 EUR,

- Otis: [UTC], [OEC] и [Otis — Белгия], солидарно: 47713050 EUR,

- Schindler: Schindler Holding [...] и [Schindler — Белгия], солидарно: 69300000 EUR, и

- ThyssenKrupp: [TKAG], [TKE] и [TKLA], солидарно: 68607000 EUR.

2. За нарушенията в Германия, посочени в член 1, параграф 2, се налагат следните глоби:

- Kone: [KC] и [Kone — Германия], солидарно: 62370000 EUR,

- Otis: [UTC], [OEC] и [Otis — Германия], солидарно: 159043500 EUR,

- Schindler: Schindler Holding [...] и [Schindler — Германия], солидарно: 21458250 EUR, и

- ThyssenKrupp: [TKAG], [TKE], [TKA] и [TKF], солидарно: 374220000 EUR.

3. За нарушенията в Люксембург, посочени в член 1, параграф 3, се налагат следните глоби:

- Kone: [КС] и [Kone — Люксембург], солидарно: 0 EUR,
- Otis: [УТС], [ОЕС], [Otis — Белгия], [GTO] и [GT], солидарно: 18 176 400 EUR,
- Schindler: Schindler Holding [...] и [Schindler — Люксембург], солидарно: 17 820 000 EUR, и
- ThyssenKrupp: [ТКАГ], [ТКЕ] и [ТКАЛ], солидарно: 13 365 000 EUR.

4. За нарушенията в Нидерландия, посочени в член 1, параграф 4, се налагат следните глоби:

- Kone: [КС] и [Kone — Нидерландия], солидарно: 79 750 000 EUR,
- Otis: [УТС], [ОЕС] и [Otis — Нидерландия], солидарно: 0 EUR,
- Schindler: Schindler Holding [...] и [Schindler — Нидерландия], солидарно: 35 169 750 EUR,

— ThyssenKrupp: [TKAG] и [TKL], солидарно: 23 477 850 EUR, и

— [МЕЕ]: 1 841 400 EUR.

[...]“.

Производство и искания на страните

³³ Жалбите, по които е образувано настоящото дело, са подадени в секретариата на Общия съд на 7 май 2007 г. (по дела Т-144/07, Т-147/07, Т-148/07, Т-149/07 и Т-150/07) и на 8 май 2007 г. (по дело Т-154/07).

³⁴ Въз основа на доклада на съдията докладчик Общият съд (осми състав) открива устната фаза на производството по настоящите дела и в рамките на процесуално-организационните действия, предвидени в член 64 от Процедурния правилник, поставя на страните писмени въпроси и ги приканва да представят определени документи. Страните отговарят на въпросите и представят документите в определения срок.

³⁵ По дела Т-144/07, Т-147/07, Т-148/07, Т-149/07, Т-150/07 и Т-154/07 устните състезания и отговорите на страните на поставените от Общия съд устни въпроси са изслушани в съдебните заседания от 3, 7 и 10 септември 2009 г. С това приключва устната фаза на производството по дела Т-144/07 и Т-148/07.

- 36 По искания на Общия съд, отправени в съдебните заседания, жалбоподателите по дела Т-147/07, Т-149/07, Т-150/07 и Т-154/07 представят определени документи.
- 37 С писма от 14 и 15 септември 2009 г. жалбоподателите по дела Т-144/07, Т-147/07, Т-148/07, Т-149/07, Т-150/07 и Т-154/07 подават в секретариата „поправка“ на жалбите, която се отнася до правното основание, изведено от неправилност на констатацията за повторност.
- 38 С определения от 20 октомври 2009 г. е възобновена устната фаза на производството по дела Т-144/07 и Т-148/07.
- 39 „Поправките“ на жалбите са приложени към преписката по посочените в точка 37 по-горе дела. В становището си по поправките Комисията повдига възражение за недопустимост на същите. Жалбоподателите също представят становища по този въпрос и с това приключва устната фаза на производството по тези дела.
- 40 След като в съдебното заседание изслушва становищата на страните по този въпрос, Общият съд съединява настоящите дела за целите на съдебното решение на основание член 50 от Процедурния правилник.
- 41 Жалбоподателите по дела Т-144/07, Т-147/07, Т-148/07, Т-149/07, Т-150/07 и Т-154/07 молят Общия съд:

— да отмени обжалваното решение в частта, в която се отнася до тях,

— при условията на евентуалност — да намали размера на наложените глоби,

— да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

42 По всяко дело Комисията моли Общия съд:

— да отхвърли жалбата,

— да осъди жалбоподателите да заплатят съдебните разноски.

По съществуващото на спора

1. Предварителни бележки

43 Жалбите по дела Т-144/07, Т-147/07, Т-148/07, Т-149/07, Т-150/07 и Т-154/07 са с двоен предмет, а именно — главно искане за отмяна на обжалваното решение и евентуално искане за отмяна или намаляване на размера на наложените на жалбоподателите глоби.

- 44 В подкрепа на исканията си жалбоподателите посочват десет правни основания. Първите две правни основания, изведени съответно от липса на компетентност на Комисията и от неправилно установяване на солидарна отговорност за нарушението, се отнасят до исканията за отмяна на обжалваното решение.
- 45 Останалите осем правни основания на жалбоподателите се отнасят до определянето на размера на глобите и следователно до исканията за отмяна или намаляване на размера на глобите. Първото правно основание, посочено от жалбоподателите по дела Т-144/07, Т-148/07, Т-149/07, Т-150/07 и Т-154/07, е изведено от нарушение на принципа *non bis in idem*. Второто правно основание, посочено от жалбоподателите по дела Т-147/07, Т-148/07, Т-149/07, Т-150/07 и Т-154/07, е изведено от нарушение на Насоките от 1998 г., на принципите на пропорционалност и равно третиране и на правото на защита при определянето на началния размер на глобите с оглед на тежестта на нарушението. Третото правно основание, посочено от всички жалбоподатели, е изведено от нарушение на Насоките от 1998 г., на принципа на пропорционалност, на член 253 ЕО и на принципа на равно третиране при прилагането на груповия коефициент за постигането на възпиращ ефект при определянето на началния размер на глобите. Четвъртото правно основание, посочено от всички жалбоподатели, е изведено от нарушение на Насоките от 1998 г., на принципа на пропорционалност и правото на защита при увеличаването с 50 % на основния размер на глобите поради повторност. Петото правно основание, посочено от всички жалбоподатели, е изведено от нарушение на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. и на принципите за защита на оправданите правни очаквания и равно третиране при преценката на оказаното от тях сътрудничество. Шестото правно основание, посочено от всички жалбоподатели, е изведено от нарушение на принципите на защита на оправданите правни очаквания, равно третиране, пропорционалност и добра администрация при определянето на размера на намалението на глобите поради оказаното сътрудничество извън предвиденото в Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Седмото правно основание, посочено от всички жалбоподатели, е изведено от нарушение на член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003. Последното, осмо правно основание, посочено от жалбоподателите по дела Т-144/07, Т-149/07, Т-150/07 и Т-154/07, е изведено от нарушение на принципа на пропорционалност при изчисляването на окончателния размер на глобите.

2. По исканията за отмяна на обжалваното решение

По правното основание, изведено от липса на компетентност на Комисията

- ⁴⁶ Настоящото правно основание ще бъде разгледано в две части. В първата си част правното основание е изведено от нарушение на член 81, параграф 1 ЕО, доколкото съответните картели не засягали търговията между държавите членки. Във втората си част това правно основание е евентуално и е изведено от нарушение на Регламент № 1/2003, на Известието на Комисията относно сътрудничеството в рамките на мрежата от органите по конкуренция (ОВ С 101, 2004 г. стр. 43; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 4, стр. 111) (наричано по-нататък „Известие относно сътрудничеството в рамките на мрежата“) и на принципите на равно третиране и защита на оправданите правни очаквания, тъй като Комисията била длъжна да остави на националните органи задачата за преследване на нарушенията.

По първата част, изведена от нарушение на член 81, параграф 1 ЕО, доколкото съответните картели не засягали търговията между държавите членки

- ⁴⁷ В съображение 602 от обжалваното решение Комисията поддържа, че „прилагането и осъществяването от четиримата основни производители на асансьори и ескалатори (включително [МЕЕ] в Нидерландия) на схема за разпределяне на проекти във всяка съответна държава членка наред с политиката им за препращане на клиенти могат да доведат до отклоняване на търговските потоци от посоката, която биха следвали без тази схема“. В това отношение Комисията се основава на следните факти и съображения.

- 48 На първо място, Комисията установява, че „в Съюза се извършват определени трансгранични сделки за продажба и монтаж на асансьори и ескалатори и за предоставяне на услуги за поддръжка и модернизация“ (съображение 86 от обжалваното решение; вж. също съображение 596 от обжалваното решение).
- 49 Според Комисията в преписката „има редица примери за трансгранична търговска дейност, участници в която са предимно МСП [малки и средни предприятия], но и поне едно голямо предприятие — [МЕЕ, което] снабдява и белгийския пазар чрез дъщерното си дружество в Нидерландия“ (съображение 87 от обжалваното решение). Освен това Комисията констатира, че „четиримата основни производители понякога участват в трансгранични процедури за възлагане на поръчки в рамките на Съюза“, като посочва няколко примера в подкрепа на това твърдение (съображение 88 от обжалваното решение; вж. също съображение 78 от обжалваното решение). Според Комисията „клиентите все по-често използват източници на снабдяване извън националните граници“ (съображение 596 от обжалваното решение).
- 50 Освен това според Комисията съществува „тенденция, която сочи, че големите (многонационални) предприятия и групите от предприятия с дейност в няколко държави членки като международните хотелиерски вериги предпочитат да сключват договори, обхващащи няколко държави членки“ (съображение 89 от обжалваното решение).
- 51 На второ място, Комисията разглежда политиката за препращане на клиенти, водена от четиримата най-големи производители на асансьори и ескалатори в Европа. Според Комисията „[б]роят на трансграничните сделки би бил по-висок, ако [тези] [...] производители [...] не прилагаха целенасочена политика да отказват почти всички трансгранични запитвания за цени и да насочват клиентите към съответното национално дъщерно дружество“ (съображение 90 от обжалваното решение; вж. също съображение 596 от обжалваното решение).

- 52 На трето място, в правните си съображения Комисията подчертава, че „макар хоризонталният картел да обхваща само една държава членка, това не означава, че незаконните споразумения не могат да засегнат търговията между държавите членки“ (съображение 595 от обжалваното решение). Освен това тя напомня, че съгласно постоянната съдебна практика „[в]ъздействието, което споразумението може да окаже върху търговията между държавите членки, се преценява в частност с оглед на положението и значимостта на участниците в него на пазара на съответните продукти [Решение на Съда от 28 април 1998 г. по дело *Javico*, C-306/96, Recueil, стр. I-1983, точка 17]“ (съображение 600 от обжалваното решение). Също така според Комисията „[като се има предвид, че] четиримата основни производители на асансьори и ескалатори реализират голяма част от оборота си в сектора на продажбата, монтажа, поддръжката и модернизацията на асансьори и ескалатори и че са установили и прилагат — наред с политиката си за препращане на клиенти — и схема за разпределяне на проекти, която обхваща цялата територия съответно на Белгия, Люксембург, Германия и Нидерландия, има основания да се смята, че чуждестранните предприятия са имали ограничени възможности да продават своите стоки и услуги в съответните страни, тъй като в тези страни е трябвало да противодействат на група производители, осигуряващи по-голямата част от предлагането на пазара“ (съображение 600 от обжалваното решение).
- 53 Жалбоподателите по дела T-144/07, T-147/07, T-148/07, T-149/07, T-150/07 и T-154/07 по същество поддържат, че нарушенията не са засегнали значително търговията между държавите членки, поради което всъщност не съставляват нарушение на член 81 ЕО.
- 54 Както следва от текста на членове 81 ЕО и 82 ЕО, предпоставка за прилагането на правилата на Съюза в областта на конкуренцията спрямо определен картел или определена злоупотреба е картелът или злоупотребата да могат да засегнат търговията между държавите членки (Решение на Съда от 13 юли 2006 г. по дело *Manfredi* и др., C-295/04-C-298/04, Recueil, стр. I-6619, точка 40).

- 55 Тази предпоставка относно последиците за търговията между държавите членки трябва да се тълкува и прилага с оглед на нейната цел, а именно да се определи в кои случаи в областта на конкуренцията се прилага правото на Съюза и в кои — правото на държавите членки. В този смисъл в приложното поле на правото на Съюза попадат картелите и практиките, които биха могли да създадат пречки за свободната търговия между държавите членки, така че да се застраши осъществяването на целите на единния пазар между държавите членки, в частност като се разделят пазарите на национален принцип или се измени структурата на конкуренцията на общия пазар (Решение на Съда по дело *Manfredi* и др., точка 54 по-горе, точка 41, Решение на Съда от 23 ноември 2006 г. по дело *Asnef-Equifax* и *Administración del Estado*, C-238/05, Recueil, стр. I-11125, точка 33 и Решение на Съда от 25 януари 2007 г. по дело *Dalmine/Комисия*, C-407/04 P, Сборник, стр. I-829, точка 89).
- 56 За да може да засегне търговията между държавите членки, съответното решение, споразумение или съгласувана практика трябва въз основа на съвкупност от фактически и правни обстоятелства да позволява с достатъчна степен на вероятност да се предвиди, че може да упражни пряко или непряко, действително или потенциално въздействие върху търговските потоци между държавите членки, и то по начин, който поражда опасения, че може да възпрепятства осъществяването на единния пазар между държавите членки. Трябва освен това въздействието да не е незначително (Решение по дело *Javico*, точка 52 по-горе, точка 16, Решение на Съда от 21 януари 1999 г. по дело *Bagnasco* и др., C-215/96 и C-216/96, Recueil, стр. I-135, точка 47, Решение по дело *Manfredi* и др., точка 54 по-горе, точка 42, Решение по дело *Asnef-Equifax* и *Administración del Estado*, точка 55 по-горе, точка 34 и Решение по дело *Dalmine/Комисия*, точка 55 по-горе, точка 90).
- 57 В този смисъл засягането на вътреобщностната търговия по правило е резултат от общото действие на множество фактори, които поотделно невинаги са определящи (Решение по дело *Bagnasco* и др., точка 56 по-горе, точка 47, Решение по дело *Manfredi* и др., точка 54 по-горе, точка 43 и Решение по дело *Asnef-Equifax* и *Administración del Estado*, точка 55 по-горе, точка 35).

- 58 Според жалбоподателите нарушенията, посочени в член 1 от обжалваното решение, не засягат търговията между държавите членки, тъй като дейностите в сектора на асансьорите и ескалаторите са организирани на национално и дори на местно равнище, в частност поради факта че монтажът и поддръжката на асансьори и ескалатори са работа за опитни специалисти и икономическата ефективност предполага да се извършват само на местно равнище поради необходимостта да се реагира в кратки срокове и поради наличието на национални правила. Затова международните сделки били изключение. Комисията сама приела, че картелите са национални.
- 59 Следва да се констатира, че жалбоподателите не оспорват факта, че четирите картела, установени в член 1 от обжалваното решение, обхващат цялата територия на Белгия, Германия, Люксембург и Нидерландия (съображения 595 и 600 от обжалваното решение).
- 60 Съгласно постоянната съдебна практика обаче картел, който обхваща цялата територия на държава членка, поради самото си естество води до засилване на националното разделяне на пазарите, като така възпрепятства търсенето с Договора взаимно икономическо обвързване (Решение на Съда от 17 октомври 1972 г. по дело *Vereeniging van Cementhandelaren*/Комисия, 8/72, *Recueil*, стр. 977, точка 29, Решение на Съда от 19 февруари 2002 г. по дело *Wouters* и др., C-309/99, *Recueil*, стр. I-1577, точка 95, Решение по дело *Manfredi* и др., точка 54 по-горе, точка 45 и Решение по дело *Asnef-Equifax* и *Administración del Estado*, точка 55 по-горе, точка 37, Решение на Общия съд от 22 октомври 1997 г. по дело *SCK и FNK*/Комисия, T-213/95 и T-18/96, *Recueil*, стр. II-1739, точка 179 и Решение на Общия съд от 14 декември 2006 г. по дело *Raiffeisen Zentralbank Österreich* и др./Комисия, T-259/02-T-264/02 и T-271/02, *Recueil*, стр. II-5169, точка 180).
- 61 От тази съдебна практика следва, че съществува най-малкото силна презумпция, съгласно която всяка ограничаваща конкуренцията практика, прилагана на цялата територия на държава членка, може да допринесе за националното

разделяне на пазарите и да засегне вътреобщностната търговия. Тази презумпция може да бъде оборена само ако анализът на характеристиките на споразумението и на икономическия му контекст доказва обратното (Решение по дело Raiffeisen Zentralbank Österreich и др./Комисия, точка 60 по-горе, точка 181).

62 Най-напред, обратно на поддържаното от жалбоподателите по дела Т-144/07, Т-147/07, Т-148/07, Т-149/07, Т-150/07 и Т-154/07, Комисията не се основава само на тази съдебна практика, за да приеме в обжалваното решение, че картелите могат да засегнат търговията между държавите членки по смисъла на член 81, параграф 1 ЕО. Всъщност от точки 47—52 по-горе следва, че в посоченото решение Комисията се е основала и на наличието на определени трансгранични сделки за продажба и монтаж на асансьори и ескалатори и за предоставяне на услуги за поддръжка и модернизация, в които сделки са участвали и четиримата основни производители, до които се отнася обжалваното решение (съображения 87, 88 и 596 от обжалваното решение).

63 По-нататък следва да се приеме за установено, че доводите на жалбоподателите за особеностите на съответния пазар, а именно че той бил по естеството си национален и дори местен, не засягат доказателствената сила на документите, посочени в обжалваното решение (съображения 88 и 90 от обжалваното решение) и удостоверяващи наличието на търговия между държавите членки на разглеждания в обжалваното решение пазар. Същото се отнася и за доводите, че международните сделки били изключение, доколкото с тези доводи се отрича единствено значителното засягане на търговията между държавите членки, а не самото ѝ наличие.

64 Накрая, както следва от обжалваното решение, водената от Kone, Otis, Schindler и ThyssenKrupp политика за препращане на клиенти „сама по себе си сочи, че

клиентите проявяват известен интерес към възможността да ползват доставчици извън националните граници“ (съображение 596 от обжалваното решение). Нещо повече, Комисията констатира участието на чуждестранни предприятия в национални процедури за възлагане на поръчки (съображение 78 от обжалваното решение), както и наличието на международни процедури за възлагане на поръчки (съображение 89 от обжалваното решение). Допустимо е да се приеме, че както посочва Комисията в съображение 90 от обжалваното решение, броят на трансграничните сделки би бил по-висок, ако четиримата гореупоменати големи производители не прилагаха целенасочена политика да отказват почти всички трансгранични запитвания за цени и да насочват клиентите към съответното национално дъщерно дружество.

65 В това отношение трябва да се отхвърли доводът на жалбоподателите, че политиката на препращане на клиенти е продиктувана от естеството на тяхната дейност. Всъщност този довод намира опровержение в самото наличие на трансгранични сделки на съответния пазар.

66 Ето защо следва да се установи, че въз основа на фактическите констатации, изяснени в предходните точки, и въз основа на постоянната съдебна практика (вж. точка 60 по-горе) Комисията правилно приема, че картелите, посочени в член 1 от обжалваното решение, могат да засегнат търговията между държавите членки.

67 Що се отнася до въпроса дали засягането може да се окачестви като значително, следва да се напомни, че въздействието, което споразумението или съгласуваната практика може да оказва върху търговията между държавите членки, се преценява в частност с оглед на положението и значимостта на участниците в него/нея на пазара на съответните продукти (Решение на Съда от 10 юли 1980 г. по дело *Lancôme и Cosparfrance Nederland*, 99/79, Recueil, стр. 2511, точка 24 и

Решение по дело Javico, точка 52 по-горе, точка 17, Решение на Общия съд от 14 юли 1994 г. по дело Parker Pen/Комисия, T-77/92, Recueil, стр. II-549, точка 40).

- 68 Посочените в обжалваното решение производители обаче „осигуряват по-голямата част от предлагането на пазара“ (съображение 600 от обжалваното решение), а именно около 81 % от продажбите на асансьори и ескалатори в Европа (данни за обема на продажбите през 2004 г.) (съображение 83 от обжалваното решение). Следователно тези производители са достатъчно големи и с достатъчна икономическа мощ, за да може посочените в обжалваното решение техни практики значително да засегнат търговията между държавите членки (вж. в този смисъл Решение на Съда от 1 февруари 1978 г. по дело Miller International Schallplatten/Комисия, 19/77, Recueil, стр. 131, точка 10 и Решение по дело SCK и FNK/Комисия, точка 60 по-горе, точка 181).
- 69 Освен това, противно на твърденията на жалбоподателите, Комисията не е била длъжна да докаже, че спорните споразумения на практика са имали значителни последици за търговията между държавите членки или че след преустановяването на нарушенията е налице ръст на търговията между тези държави. Всъщност единственото изискване по член 81, параграф 1 ЕО е ограничаващите конкуренцията споразумения и съгласувани практики да могат да засегнат търговията между държавите членки (Решение по дело Asnef-Equifax и Administración del Estado, точка 55 по-горе, точка 43 и Решение на Общия съд от 13 декември 2006 г. по дело FNCBV и др./Комисия, T-217/03 и T-245/03, Recueil, стр. II-4987, точка 68).
- 70 От всичко изложено по-горе следва, че Комисията правилно е приела, че картелите, посочени в член 1 от обжалваното решение, са засегнали значително търговията между държавите членки по смисъла на член 81, параграф 1 ЕО.
- 71 Следователно правното основание трябва да бъде отхвърлено в първата му част.

По втората част, изведена от нарушение на Регламент № 1/2003, на Известието относно сътрудничеството в рамките на мрежата и на принципите на равно третиране и защита на оправданите правни очаквания, доколкото Комисията била длъжна да остави на националните органи задачата за преследване на нарушенията

- 72 В съображение 543 от обжалваното решение Комисията излага следните съображения, поради които намира, че е компетентна да приложи член 81 ЕО към посочените в това решение картели:

„[...] Регламент № 1/2003 запазва общностния режим на успоредна компетентност за прилагането на член 81, параграф 1 [ЕО]. По-конкретно с него не са изменени правомощията на Комисията да разследва всяко евентуално нарушение и да постановява решения на основание член 81 [ЕО], включително за нарушенията, чиито основни последици настъпват само в една държава членка. Известието [относно сътрудничеството в рамките на мрежата] определя насоките за разпределянето на задачите между Комисията и националните органи по конкуренцията на държавите членки. Нито Регламент № 1/2003, нито Известието [относно сътрудничеството в рамките на мрежата] създават права или поражда очаквания за предприятията, че делата им ще бъдат разгледани от определен орган по конкуренцията, а и извън това няма хипотеза, в която Комисията да не може да предприеме действия във връзка с евентуално нарушение на член 81 [ЕО], включително когато е извършено само на територията на една държава членка [...]“.

- 73 Жалбоподателите по дела T-144/07, T-147/07, T-148/07, T-149/07, T-150/07 и T-154/07 по същество твърдят, че дори ако член 81 ЕО е приложим, Комисията не е компетентна да образува производство и да налага глоби. Комисията образувала производството в нарушение на Известието относно сътрудничеството в рамките на мрежата и принципа на защита на оправданите правни очаквания. Съгласно членове 5 и 35 от Регламент № 1/2003 и точки 8 и 14 от Известието относно сътрудничеството в рамките на мрежата съответните национални органи по конкуренция били в най-добра позиция да преследват нарушенията. Жалбоподателите по дела T-147/07, T-148/07, T-149/07 и T-150/07 също така

твърдят, че Известието относно сътрудничеството в рамките на мрежата имало задължителна сила за органите по конкуренция, като това следвало от принципите на законност в административния процес, на равно третиране и защита на оправданите правни очаквания. Накрая жалбоподателите по дела T-147/07 и T-149/07 подчертават, че преследването на нарушенията от националните органи по конкуренция би дало по-добри резултати, като се има предвид „езиковата неподготвеност“ на длъжностните лица на Комисията, работили по случая.

74 Жалбоподателите твърдят, че Комисията е оставила на австрийските органи по конкуренцията задачата да преследват паралелно нарушение на член 81 ЕО на австрийския пазар на асансьорите и ескалаторите и че този факт илюстрира произволното прилагане на принципите за разпределяне на правомощията съгласно Известието относно сътрудничеството в рамките на мрежата. В това отношение жалбоподателите по дела T-144/07, T-148/07, T-149/07, T-150/07 и T-154/07 поддържат, че са поставени в по-неблагоприятно положение, отколкото ако делата им бяха разгледани от компетентните органи съгласно Известието относно сътрудничеството в рамките на мрежата, тъй като белгийският, люксембургският и нидерландският орган по конкуренцията са издали в тяхна полза решения за освобождаване от глоба.

75 На първо място, трябва да се напомни, че що се отнася до разпределянето на правомощията между Комисията и националните органи по конкуренция, Регламент № 1/2003 слага край на предходния централизиран режим и съобразно принципа на субсидиарност предвижда по-широко участие на националните органи по конкуренция. Именно за тази цел член 35 от Регламент № 1/2003 предвижда, че държавите членки са длъжни да определят органа или органите по конкуренция, отговорни за прилагането на членове 81 ЕО и 82 ЕО, а член 5 от Регламент № 1/2003 овластява тези органи да прилагат конкурентното право на

Съюза (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 8 март 2007 г. по дело France Télécom/Комисия, T-339/04, Сборник, стр. II-521, точка 79).

- 76 Все пак въведеното с Регламент № 1/2003 сътрудничество между Комисията и националните органи по конкуренция не дава основание да се счита, че в случая Комисията е трябвало да остави на националните органи по конкуренция задачата за преследване на различните нарушения. Напротив, видно от разпоредбите на Регламент № 1/2003, водещата роля за разкриването и констатирането на нарушенията на правилата на Съюза в областта на конкуренцията принадлежи на Комисията и не се влияе от успоредната компетентност на националните органи по конкуренция съгласно посочения регламент. Всъщност член 11, параграф 6 от Регламент № 1/2003 овластява Комисията да образува производство за постановяване на решение дори когато съответното дело вече се разглежда от национален орган, при условие че преди това се е допитала до него. Освен това съгласно същата разпоредба с образуването на производство пред Комисията националните органи изгубват правомощията си да прилагат по съответния случай правилата на Съюза в областта на конкуренцията.
- 77 Що се отнася до Известието относно сътрудничеството в рамките на мрежата, което според жалбоподателите в случая е било нарушено, следва да се отбележи, че съгласно текста на точка 31 от това известие то не създава индивидуално право за участващите в нарушението дружества да искат случаят да бъде разгледан от точно определен орган. Следователно жалбоподателите неоснователно поддържат, че съгласно това известие са имали право или оправдано правно очакване установените в обжалваното решение нарушения да бъдат преследвани от националните органи (вж. в този смисъл Решение по дело France Télécom/Комисия, точка 75 по-горе, точка 83).
- 78 Ето защо Комисията правилно приема в съображение 543 от обжалваното решение, че „нито Регламент № 1/2003, нито Известието [относно сътрудничеството в рамките на мрежата] създават права или пораждаат очаквания за предприятията, че делата им ще бъдат разгледани от определен орган по конкуренцията“.

- 79 Освен това, дори ако се предположи, че Известието относно сътрудничеството в рамките на мрежата може да създава права и да поражда оправдани правни очаквания у предприятията, че делата им ще бъдат разгледани от определен орган, пак не следва да се приемат доводите на жалбоподателите, които се основават на точки 8 и 14 от посоченото известие.
- 80 В това отношение трябва да се отбележи, първо, че точка 8 от Известието относно сътрудничеството в рамките на мрежата, в която са изложени условията, при които „[д]аден орган може да се счита [...] в най-добра позиция да разгледа [случая]“, няма задължителна сила. Употребеният глагол „може“ сочи, че става въпрос за обикновена възможност за разпределяне на правомощията, която не може да бъде тълкувана като забрана за Комисията да разглежда съответния случай, когато са изпълнени условията, предвидени в точка 8 (Решение по дело France Télécom/Комисия, точка 75 по-горе, точка 84).
- 81 Второ, доколкото изобщо точка 14 от Известието относно сътрудничеството в рамките на мрежата създава права или поражда оправдани правни очаквания предвид формулировката, че Комисията „е“ в особено добра позиция, ако са изпълнени посочените в тази точка условия, това само би потвърдило компетентността на Комисията да разгледа настоящото дело. Всъщност съгласно точка 14 от Известието относно сътрудничеството в рамките на мрежата трябва да се счита, че Комисията е в особено добра позиция, „ако едно или няколко споразумения или една или повече практики [...] засягат конкуренцията в повече от три държави членки“ — условие, което е изпълнено при нарушенията, установени в обжалваното решение.
- 82 Трето, що се отнася твърдението на жалбоподателите, че предвид липсата на едно-единствено нарушение точка 15 от Известието относно сътрудничеството в рамките на мрежата е единственото основание за компетентност на Комисията и че в случая не са изпълнени условията по тази точка, достатъчно е да се отбележи, както посочва и Комисията, че тази разпоредба е ирелевантна за

настоящото дело, тъй като урежда хипотезата, в която Комисията е особено подходяща да разгледа съответното дело.

⁸³ След като в случая няма нарушение на Известието относно сътрудничеството в рамките на мрежата, няма основание Общият съд да се произнася по твърденията за нарушение на принципите на законност в административния процес и на равно третиране, които обосновавали задължителната сила на посоченото известие.

⁸⁴ На второ място, приемането на решение от австрийския орган по конкуренцията относно паралелно национално нарушение също не доказва, че Комисията е била длъжна да остави на съответните национални органи по конкуренция задачата за преследване на нарушенията в Белгия, Германия, Люксембург и Нидерландия. Всъщност, както следва от анализа в точки 75—78 по-горе, нито една разпоредба на правото на Съюза не налага подобно задължение на Комисията. Освен това от обясненията на Комисията е видно, че следваният подход при всички случаи не е бил произволен. Всъщност не се оспорва, че разследванията на четирите картела, до които се отнася обжалваното решение, започват 32 месеца преди започването на разследване за картела в Австрия и че към момента на подаването на първото заявление по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. за картела в Австрия разследването на посочените в обжалваното решение картели вече е приключило и е изготвено проекторешение. Ето защо ограничаването на разследването на Комисията до четирите картела, до които се отнася обжалваното решение, е било оправдано предвид риска от забавяне на производството по тези случаи.

⁸⁵ На трето място, в подкрепа на доводите си, че Комисията е трябвало да остави на националните органи задачата за преследване на нарушенията,

жалбоподателите по дела Т-144/07, Т-148/07, Т-149/07, Т-150/07 и Т-154/07 неоснователно се позовават на решенията за освобождаване от глоба, които белгийският, люксембургският и нидерландският орган по конкуренцията издали в тяхна полза. Всъщност тези национални решения са временни (вж. точки 167—174 по-нататък) и са издадени в рамките на национално производство. Съгласно член 11, параграф 6 от Регламент № 1/2003 обаче Комисията е оправомощена във всеки момент да образува производство и с това органите по конкуренцията на държавите членки изгубват своята компетентност.

⁸⁶ На четвърто място, трябва да се отхвърли доводът на жалбоподателите по дела Т-147/07 и Т-149/07 за твърдяната „езикова неподготвеност“ на работилите по случая длъжностни лица на Комисията, тъй като Комисията е многоезична институция, за която трябва да се приеме, че може да работи на всички официални езици на Общността (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 15 март 2000 г. по дело Cimenteries CBR и др./Комисия, Т-25/95, Т-26/95, Т-30/95-Т-32/95, Т-34/95-Т-39/95, Т-42/95-Т-46/95, Т-48/95, Т-50/95-Т-65/95, Т-68/95-Т-71/95, Т-87/95, Т-88/95, Т-103/95 и Т-104/95, Recueil, стр. II-491, точка 640). Твърдението на жалбоподателите, че правото им на защита било накърнено, тъй като изложението на възраженията и обжалваното решение им били връчени на английски език, въпреки че използвали немски или нидерландски в административното производство, е неоснователно, доколкото признават, че са дали съгласие документите да им се връчват на английски език, а и при всички положения е недоказано.

⁸⁷ От всичко изложено по-горе следва, че настоящото правно основание не може да се приеме и във втората си част.

⁸⁸ Следователно трябва изцяло да се отхвърли правното основание, изведено от липсата на компетентност на Комисията.

По правното основание, изведено от нарушение на принципите за реализиране на отговорността за нарушения на член 81 ЕО, презумпцията за невиновност, принципа на личната отговорност и принципа на равно третиране и от нарушение на правото на защита и на член 253 ЕО поради подвеждането под отговорност на дружествата майки за нарушенията, извършени от дъщерните им дружества

Предварителни бележки

- ⁸⁹ С това правно основание, което се отнася до законосъобразността на обжалваното решение, доколкото в член 1 от него е констатирано нарушение и от страна на дружествата майки и доколкото в член 2 от него на тези дружества майка са наложени глоби, жалбоподателите по дела Т-144/07, Т-147/07, Т-148/07, Т-149/07, Т-150/07 и Т-154/07 оспорват солидарната отговорност на ТКЕ и ТКАГ за антиконкурентното поведение на дъщерните им дружества в Белгия, Германия, Люксембург и Нидерландия.
- ⁹⁰ Що се отнася до солидарната отговорност на дружеството майка за поведението на дъщерното му дружество, следва да се напомни, че макар дъщерното дружество да е отделен правен субект, това не е достатъчно, за да се изключи възможността дружеството майка да носи отговорност за поведението му (Решение на Съда от 14 юли 1972 г. по дело Imperial Chemical Industries/Комисия, 48/69, Rescueil, стр. 619, точка 132).
- ⁹¹ Всъщност конкурентното право на Съюза се отнася до дейността на предприятията и понятието за предприятие обхваща всеки субект, който извършва икономическа дейност, независимо от правния му статут и начин на финансиране (вж. Решение на Съда от 10 септември 2009 г. по дело Akzo Nobel и др./Комисия, С-97/08 Р, Сборник, стр. I-8237, точка 54 и цитираната съдебна практика).

- 92 Съдилищата на Съюза също така са пояснили, че в този контекст понятието за предприятие трябва да бъде схващано като обозначаващо една стопанска единица, макар и от юридическа гледна точка тази стопанска единица да е съставена от няколко физически или юридически лица (вж. Решение на Съда от 12 юли 1984 г. по дело Hydrotherm Gerätebau, 170/83, Recueil, стр. 2999, точка 11 и Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 91 по-горе, точка 55 и цитираната съдебна практика, Решение на Общия съд от 29 юни 2000 г. по дело DSG/Комисия, T-234/95, Recueil, стр. II-2603, точка 124). В този смисъл е подчертано, че за целите на прилагането на правилата на конкуренцията формалното разделение между две дружества в резултат от отделната им правосубектност няма определящо значение — важно е дали пазарното им поведение е единно, или не. Следователно може да е необходимо да се определи дали две дружества с отделна правосубектност образуват или принадлежат към едно и също предприятие или един и същ стопански субект с единно пазарно поведение (Решение по дело Imperial Chemical Industries/Комисия, точка 90 по-горе, точка 140 и Решение на Общия съд от 15 септември 2005 г. по дело DaimlerChrysler/Комисия, T-325/01, Recueil, стр. II-3319, точка 85).
- 93 Когато подобен стопански субект нарушава правилата на конкуренцията, съгласно принципа на личната отговорност същият следва да отговаря за това нарушение (вж. Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 91 по-горе, точка 56 и цитираната съдебна практика).
- 94 В този смисъл дружеството майка може да носи отговорност за поведението на дъщерното дружество, в частност когато, макар да притежава отделна правосубектност, това дъщерно дружество не определя самостоятелно пазарното си поведение, а по същество изпълнява указанията, които му дава дружеството майка, по-конкретно с оглед на икономическите, организационните и юридическите връзки между тези два правни субекта (вж. Решение на Съда от 16 ноември 2000 г. по дело Metsä-Serla и др./Комисия, C-294/98 P, Recueil, стр. I-10065, точка 27, Решение на Съда от 28 юни 2005 г. по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P и C-213/02 P, Recueil, стр. I-5425, точка 117 и Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 91 по-горе, точка 58 и цитираната съдебна практика).

- 95 Възщност в подобна ситуация дружеството майка и неговото дъщерно дружество са част от една и съща стопанска единица и следователно са едно-единствено предприятие по смисъла на съдебната практика, спомената в точка 91 по-горе. Така обстоятелството, че дружество майка и неговото дъщерно дружество представляват едно-единствено предприятие по смисъла на член 81 ЕО, позволява на Комисията да адресира до дружеството майка решение за налагане на глоби, без да се изисква да е доказано личното участие на последното в нарушението (Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 91 по-горе, точка 59).
- 96 В особения случай, когато дружество майка притежава 100% от капитала на своето дъщерно дружество, извършило нарушение на правилата на Съюза в областта на конкуренцията, дружеството майка може да упражнява решаващо влияние върху поведението на дъщерното дружество и наред с това съществува оборима презумпция, че посоченото дружество майка действително упражнява решаващо влияние върху поведението на своето дъщерно дружество (вж. Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 91 по-горе, точка 60 и цитираната съдебна практика).
- 97 При тези обстоятелства е достатъчно Комисията да докаже, че целият капитал на дадено дъщерно дружество е собственост на неговото дружество майка, за да презумира, че последното упражнява решаващо влияние върху търговската политика на дъщерното дружество. След това Комисията ще може да приеме, че дружеството майка трябва да носи солидарна отговорност за заплащането на наложената на неговото дъщерно дружество глоба, освен ако това дружество майка, в чиято тежест е да обори тази презумпция, не представи достатъчно доказателства, въз основа на които да се установи, че неговото дъщерно дружество има самостоятелно поведение на пазара (вж. Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 91 по-горе, точка 61 и цитираната съдебна практика).
- 98 Освен това, макар наистина в точки 28 и 29 от Решение от 16 ноември 2000 г. по дело Stora Kopparbergs Bergslags/Комисия (C-286/98 P, Recueil, стр. I-9925) Съдът да посочва не само притежаването на 100% от капитала на дъщерното дружество, но и други обстоятелства като неоспорването на факта на упражняването на влияние от страна на дружеството майка върху търговската политика на дъщерното му дружество и общото представителство на двете дружества в хода на административното производство, все пак тези обстоятелства са били посочени с единствената цел да се изложат всички факти, на които Общият съд

основава съображенията си, а не с цел да се въведе условие за прилагане на споменатата в точка 96 по-горе презумпция, а именно условие за представянето на допълнителни доказателства за действителното упражняване на влияние от страна на дружеството майка (Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 91 по-горе, точка 62).

- 99 Въпросът за отговорността на ТКЕ и ТКАГ за нарушенията, извършени от ТКЛА, ТКА, ТКФ и ТКAL, както и на ТКАГ за нарушението, извършено от ТКЛ, следва да се разгледа предвид напomenените по-горе принципи.

Относно подвеждането на ТКЕ и ТКАГ под отговорност за нарушенията, установени в член 1 от обжалваното решение

- 100 В съображения 634, 635, 636 и 641 от обжалваното решение Комисията приема, че като междинно дружество майка, което изцяло притежава съответните дъщерни дружества, ТКЕ носи солидарна отговорност за нарушенията, извършени от дъщерните му дружества ТКЛА, ТКAL, ТКА и ТКФ съответно в Белгия, Люксембург и Германия. Комисията също така приема, че като крайно дружество майка, което изцяло притежава съответните дъщерни дружества, ТКАГ носи солидарна отговорност за нарушенията, извършени от същите дъщерни дружества и от ТКЛ в Нидерландия (съображения 634, 635, 636, 637 и 641 от обжалваното решение).

- 101 В съображение 639 от обжалваното решение Комисията пояснява:

„[...] [К]акто бе посочено [в съображение] 619 [от обжалваното решение], Комисията счита за неоснователен довода на ТКЕ, че то не носи отговорност, защото няма съвпадение между членовете на неговия управителен съвет и на

управителните съвети на дъщерните му дружества. Освен това, както бе посочено в [съображение] 626, отговорността на дружеството майка не изисква да е налице някаква степен на съвпадение в дейностите на двете предприятия. Затова Комисията приема за недостатъчен довода на ТКЕ, че „ТКЕ е само междинно холдингово дружество, което не ръководи текущата дейност на притежаваните от него дружества“ и че поради това ТКЕ не е можело да упражнява влияние върху тези дъщерни дружества. Всъщност, когато става дума за един и същ стопански субект, може да се презумира, че дъщерното дружество по същество изпълнява указанията на дружеството майка, и не е необходимо последното пряко да ръководи текущата дейност на дъщерното дружество, за да упражнява решаващо влияние върху търговската му политика. Фактът, че ТКЕ е издало вътрешно указание за групата, съгласно което дъщерните му дружества е трябвало да съсредоточат дейността си на своите вътрешни пазари и което дъщерните дружества са изпълнявали, доказва, че ТКЕ е използвало възможността си да упражнява решаващо влияние върху търговската дейност на дъщерните си дружества. [...]

102 В съображение 640 от обжалваното решение Комисията също така посочва, че „[в] отговорите на изложението на възраженията ТКЕ и съответните му дъщерни дружества не представят никакви данни, които да изясняват дружествените отношения помежду им, йерархичната структура и отчетните задължения, за да оборят презумпцията, че дъщерните дружества не определят самостоятелно пазарното си поведение“, и заключава, че „ТКАГ и изцяло притежаваното му дъщерно дружество ТКЕ не оборват презумпцията за отговорността им за нарушенията, извършени в Белгия, Германия, Люксембург и Нидерландия“.

103 Жалбоподателите по дела T-144/07, T-147/07, T-148/07, T-149/07, T-150/07 и T-154/07 по същество поддържат, че са нарушени принципите за реализирането на отговорността на дружествата майки за нарушенията на дъщерните им дружества. Освен това те излагат множество доводи с цел да докажат, че дъщерните дружества от групата ThyssenKrupp, посочени в точка 99 по-горе (наричани по-нататък „дъщерните дружества ThyssenKrupp“), определят самостоятелно търговската си политика без влияние от страна на дружествата майки.

На последно място те твърдят, че Комисията е нарушила принципа на личната отговорност, презумпцията за невиновност, правото им на защита и задължението си за мотивиране.

— Относно презумпцията за отговорност на ТКАГ и ТКЕ за поведението на дъщерните им дружества

- ¹⁰⁴ На първо място, следва да се отбележи, че безспорно в периода на нарушението ТКАГ е притежавало пряко 100 % от капитала на ТКЕ, което на свой ред е притежавало пряко 100 % от капитала на ТКА и непряко 100 % от капитала на ТКАЛ, ТКЛА и ТКФ. Освен това ТКАГ е било крайното дружество майка на ТКЛ. Следователно с оглед на съдебната практика, посочена в точка 96 по-горе, съществува презумпция, че ТКАГ и ТКЕ са упражнявали решаващо влияние върху поведението на съответните им дъщерни дружества. При това положение жалбоподателите по дела Т-149/07 и Т-150/07 неоснователно поддържат, че Комисията не е спазила принципите за разпределянето на доказателствената тежест при доказването на зависимостта на дъщерните дружества от дружеството майка.
- ¹⁰⁵ Жалбоподателите по дела Т-149/07 и Т-150/07 освен това поддържат, че съобразно принципа на личната отговорност, който се спазвал и в практиката на Комисията, дружеството майка не може да носи отговорност за поведението на дъщерните си дружества, ако фактически не е участвало в нарушението.
- ¹⁰⁶ В това отношение следва да се посочи, че съгласно принципа на личната отговорност, който се прилага във всяко административно производство, което може да приключи с решение за налагане на санкции съгласно правилата на Съюза в областта на конкуренцията, предприятието трябва да бъде санкционирано само за деяния, за които лично отговаря (вж. в този смисъл Решение

на Общия съд от 13 декември 2001 г. по дело Krupp Thyssen Stainless и Acciai speciali Terni/Комисия, Т-45/98 и Т-47/98, Recueil, стр. II-3757, точка 63).

107 Този принцип обаче трябва да се съвместява с понятието за предприятие. Всъщност не свързаното с нарушението отношение на подбудителство между дружеството майка и неговото дъщерно дружество, нито — на по-силно основание — участието на първото в споменатото нарушение, а фактът, че те представляват едно-единствено предприятие по смисъла на член 81 ЕО, позволява на Комисията да адресира решението за налагане на глоби до дружеството майка на групата (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 30 септември 2003 г. по дело Michelin/Комисия, Т-203/01, Recueil, стр. II-4071, точка 290). В този смисъл трябва да се констатира, че ТКАГ и ТКЕ са лично санкционирани за нарушения, за които се приема, че самите те са извършили предвид тясната им икономическа и правна обвързаност с дъщерните им дружества (вж. в този смисъл Решение по дело Metsä-Serla и др./Комисия, точка 94 по-горе, точка 34).

108 Освен това, що се отнася до позоваването на жалбоподателите на практиката на Комисията при вземане на решения, следва да се посочи, че преценката на Комисията на фактическите обстоятелства по предишни случаи не може да се съотнася към настоящия случай (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 9 юли 2007 г. по дело Sun Chemical Group и др./Комисия, Т-282/06, Сборник, стр. II-2149, точка 88) и че решенията по други случаи може да имат само ориентировъчна стойност, когато фактите по тези случаи не са същите (вж. в този смисъл Решение на Съда от 21 септември 2006 г. по дело JCB Service/Комисия, С-167/04 Р, Recueil, стр. I-8935, точки 201 и 205, и Решение на Съда от 7 юни 2007 г. по дело Britannia Alloys & Chemicals/Комисия, С-76/06 Р, Сборник, стр. I-4405, точка 60). Следователно в случая не е нарушен принципът на личната отговорност.

109 На второ място, жалбоподателите по дела Т-149/07 и Т-150/07 изтъкват, че от дружеството майка може да се търси отговорност за поведението на дъщерното му дружество само ако това е обективно необходимо за осигуряването на практическата ефикасност на правилата на конкуренцията.

- 110 Това твърдение е резултат от неправилно тълкуване на съдебната практика, посочена в точки 90—98 по-горе, и трябва да се отхвърли. Всъщност, доколкото Комисията правилно е приела, че ТКАГ, ТКЕ и дъщерните дружества ThyssenKrupp съставляват едно-единствено предприятие за целите на прилагането на член 81 ЕО и следователно това предприятие е лично санкционирано за нарушенията, за които се приема, че самото то е извършило, Комисията не е длъжна при подвеждането на дружеството майка под отговорност за нарушението на дъщерното дружество да проверява дали това е необходимо за осигуряването на „практическата ефикасност“ на конкурентното право на Съюза.
- 111 На трето място, жалбоподателите по дела T-144/07, T-149/07, T-150/07 и T-154/07 смятат, че презумпцията за отговорност, изложена в точка 96 по-горе, нарушава презумпцията за невинност и е несъвместима с член 6, параграф 2 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, подписана в Рим на 4 ноември 1950 г. (наричана по-нататък „ЕКПЧ“), и с член 48, параграф 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз, прокламирана на 7 декември 2000 г. в Ница (ОВ С 364, стр. 1) (наричана по-нататък „Хартата“).
- 112 Следва да се посочи, че презумпцията за невинност, която следва по-специално от член 6, параграф 2 от ЕКПЧ, е част от основните права, които съгласно практиката на Съда, впрочем потвърдена с член 6, параграф 2 ЕС и с член 48, параграф 1 от Хартата, са защитени в правния ред на Съюза. Предвид характера на разглежданите нарушения и вида и тежестта на предвидените за тях санкции презумпцията за невинност се прилага и в производствата във връзка с нарушения на приложимите за предприятията правила на конкуренцията, когато тези производства могат да приключат с решение за налагане на глоби или периодични имуществени санкции (вж. Решение на Общия съд от 5 април 2006 г. по дело Degussa/Комисия, T-279/02, Recueil, стр. II-897, точка 115 и цитираната съдебна практика).

- 113 Съобразно презумпцията за невинност всяко обвинено лице се счита за невинно до доказване на вината му в съответствие със закона (Решение на Общия съд от 6 октомври 2005 г. по дело Sumitomo Chemical и Sumika Fine Chemicals/ Комисия, T-22/02 и T-23/02, *Recueil*, стр. II-4065, точка 106).
- 114 Що се отнася до въпроса дали правило за реализиране на отговорността за определено нарушение като правилото, изведено в съдебната практика, посочена в точка 96 по-горе, е съвместимо с член 6, параграф 2 от ЕКПЧ, следва да се подчертае, че Европейският съд по правата на човека (наричан по-нататък „ЕСПЧ“) приема, че тази разпоредба допуска фактическите и законовите презумпции, които се срещат в наказателноправните системи, но изисква те да бъдат поставени в разумни граници при съобразяване с тежестта на евентуалните последици и при спазване на правото на защита (вж. ЕСПЧ, Решение по дело Salabiaku с/у Франция от 7 октомври 1988 г., серия А № 141-А, § 28; в този смисъл вж. също ЕСПЧ, Решение по дело Grayson и Barnham с/у Обединеното кралство от 23 септември 2008 г., *Recueil des arrêts et décisions*, 2008 г., § 40). В този смисъл презумпцията за невинност не е нарушена, когато в производствата в областта на конкуренцията определени заключения се извеждат въз основа на емпирични правила с оглед на обичайния ход на събитията, стига съответните предприятия да имат възможност да оборят тези заключения (вж. по аналогия заключението на генералния адвокат Kokott по Решение на Съда от 4 юни 2009 г. по дело T-Mobile Netherlands и др., C-8/08, Сборник, стр. I-4529, I-4533, точка 93).
- 115 В случая обаче Комисията най-напред установява в обжалваното решение, без да се основава на фактическа или законова презумпция, че дъщерните дружества ThyssenKrupp са извършили нарушения на член 81 ЕО в Белгия, Германия, Люксембург и Нидерландия.
- 116 Като се има предвид фактът, че член 81 ЕО се отнася до поведението на предприятията, Комисията след това проверява дали извършилият тези нарушения стопански субект включва и дружествата майки на дъщерните дружества ThyssenKrupp. Тя установява, че ТКАГ и ТКЕ са упражнявали решаващо влияние върху поведението на дъщерните им дружества, като се основава на презумпцията за отговорност, която следва от съдебната практика, посочена в

точка 96 по-горе. Накрая правото на защита на тези дружества майки, адресати на изложението на възраженията, е било спазено и те са имали възможност да оборят презумпцията, като докажат самостоятелността на дъщерните си дружества. В съображение 641 от обжалваното решение обаче Комисията установява, че презумпцията не е оборена.

- 117 Оплакването за нарушение на презумпцията за невинност трябва да се отхвърли, тъй като изложената в точка 96 по-горе презумпция е оборима, отнася се само до отговорността на дружеството майка за вече констатирано нарушение на дъщерното му дружество и освен това е приложена в съобразено с правото на защита производство.
- 118 На четвърто място, жалбоподателят по дело T-149/07 твърди, че на ТКЕ е наложена глоба без обективно основание и въпреки обстоятелството, че Комисията не е налагала глоби на други междинни дружества.
- 119 Този довод също трябва да се отхвърли. Всъщност възможността за санкциониране на крайното дружество майка за нарушението на дъщерното му дружество не е пречка за санкционирането и на междинното холдингово дружество и на самото дъщерно дружество, ако Комисията има основание да смята всички тези дружества за част от едно и също предприятие. В такава хипотеза, ако са налице предпоставките за реализирането на отговорността, Комисията има право да санкционира дъщерното дружество, участвало в нарушението, междинното дружество майка, което го е контролирало през този период, и крайното дружество майка на групата (вж. в този смисъл Решение по дело Raiffeisen Zentralbank Österreich и др./Комисия, точка 60 по-горе, точка 331).

120 От всичко изложено по-горе следва, че трябва да се отхвърлят всички оплаквания във връзка с прилагането в случая на презумпцията за отговорност на ТКАГ и ТКЕ за поведението на дъщерните им дружества.

— Относно представените от жалбоподателите доказателства с цел оборване на презумпцията за отговорност на ТКАГ и ТКЕ за поведението на съответните им дъщерни дружества

121 Жалбоподателите по дела Т-144/07, Т-147/07, Т-148/07, Т-149/07, Т-150/07 и Т-154/07 по същество поддържат, че дори ако съществува презумпция за отговорност на ТКАГ и ТКЕ за поведението на дъщерните им дружества, тази презумпция е била оборена, тъй като в административното производство пред Комисията, и в частност на двете срещи на 1 март 2005 г. и 20 септември 2006 г. е било доказано, че дъщерните дружества ThyssenKrupp са действали и ще продължат да действат самостоятелно в икономическо и правно отношение.

122 Първо, жалбоподателите по дела Т-147/07, Т-148/07, Т-149/07 и Т-150/07 изтъкват, че ТКАГ е само холдингово дружество, което притежава дялове в участвалите в картелите местни дружества единствено чрез посредничеството на други холдингови дружества, и че ТКЕ е само междинно холдингово дружество, което не е участвало в стопанската дейност в сектора на асансьорите и ескалаторите. Тези доводи трябва да се отхвърлят, тъй като презумпцията за отговорност на дружеството майка за поведението на дъщерните му дружества не може да бъде оборена просто с факта, че съответното дружество майка е само холдингово или междинно холдингово дружество. В това отношение следва да се напомни, че когато става дума за група от дружества, както е в случая, холдингът е дружество, чиято задача е да групира участия в различни дружества и чиято функция

е да осигури единно ръководство на тези дружества (Решение на Общия съд от 8 октомври 2008 г. по дело Schunk и Schunk Kohlenstoff-Technik/Комисия, Т-69/04, Сборник, стр. II-2567, точки 60 и 63).

- 123 Второ, жалбоподателите по дела Т-147/07, Т-149/07, Т-150/07 и Т-154/07 твърдят, че поради децентрализираната оперативна структура на сектора „Асансьори“ на ThyssenKrupp дъщерните дружества ThyssenKrupp, които разполагали със собствени човешки и материални ресурси, участвали в нарушенията, без ТКЕ и ТКАГ да упражняват влияние върху тях.
- 124 Подобни твърдения не могат да оборят презумпцията за отговорност на ТКАГ и ТКЕ за поведението на дъщерните дружества ThyssenKrupp, тъй като не са доказани. При всички положения следва да се приеме, че разделянето на дъщерните дружества на ТКАГ на сектори като сектора „Асансьори“, за който отговаря ТКЕ и който обхваща всички дъщерни дружества ThyssenKrupp, включително ТКЛ, което иначе не е дъщерно дружество на ТКЕ, е по-скоро косвено доказателство, че съответните дружества майки са упражнявали решаващо влияние върху посочените дъщерни дружества.
- 125 Трето, доводът на жалбоподателите по дела Т-147/07, Т-149/07, Т-150/07 и Т-154/07, че няма съвпадение между членовете на ръководството на ТКЕ и ТКАГ и на съответните им дъщерни дружества, също не може да се приеме. Следва да се подчертае, че тези твърдения не са доказани с документи, макар че такива доказателства е можело да бъдат представени, що се отнася по-конкретно до поименния списък на членовете на учредените с устава органи на тези предприятия към момента на нарушението (вж. в този смисъл Решение по дело Schunk и Schunk Kohlenstoff-Technik/Комисия, точка 122 по-горе, точка 69). Освен това организационните, икономическите и правните връзки между ТКАГ, ТКЕ и дъщерните дружества ThyssenKrupp сочат наличието на влияние на първите върху стратегията на дъщерните дружества и съответно обосновават разглеждането им като един-единствен стопански субект (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 12 декември 2007 г. по дело Akzo Nobel и др./Комисия, Т-112/05, Сборник, стр. II-5049, точка 83).

- 126 Четвърто, жалбоподателите по дела Т-147/07, Т-148/07, Т-149/07, Т-150/07 и Т-154/07 подчертават, че са участвали самостоятелно в производството и са представили отделно отговори на изложението на възраженията.
- 127 Този довод също не може да обори презумпцията за отговорност на ТКАГ и ТКЕ за поведението на дъщерните им дружества. Наистина Съдът приема, че щом само дружеството майка е поддържало връзка с Комисията по повод на съответното нарушение, това може да е признак, че то действително упражнява решаващо влияние върху поведението на дъщерното дружество (Решение по дело *Stora Kopparbergs Bergslags/Комисия*, точка 98 по-горе, точка 29). Все пак фактът, че дъщерните дружества от групата са представили отделни отговори на изложението на възраженията, сам по себе си не доказва самостоятелността на тези дъщерни дружества.
- 128 Пето, жалбоподателите по дела Т-144/07, Т-147/07, Т-148/07, Т-149/07 и Т-150/07 поддържат, че съображение 639 от обжалваното решение е неправилно, доколкото Комисията приела, че решаващото влияние на ТКЕ върху поведението на дъщерните му дружества е резултат от издадено от ТКЕ вътрешно указание за групата, съгласно което дъщерните му дружества трябва да съсредоточат дейността си на своите вътрешни пазари, докато всъщност това указание било просто израз на водената от националните дъщерни дружества търговска политика. Съсредоточаването на дейността на националните пазари било последица от разпределянето на задачите между дъщерните дружества предвид конкретните пазарни условия.
- 129 Този довод се основава на неправилно тълкуване на съображения 634—639 от обжалваното решение. Тези съображения сочат, че всъщност Комисията подвежда ТКЕ под отговорност за нарушенията, извършени от дъщерните му дружества, въз основа на 100%-овото участие на ТКЕ в капитала на дъщерните му дружества и въз основа на необорената презумпция, че то упражнява решаващо влияние върху търговската им политика. Наистина в съображение 639 от обжалваното решение Комисията също така посочва, че фактът, че ТКЕ е издало вътрешно указание за групата, съгласно което дъщерните му дружества е трябвало да съсредоточат дейността си на своите вътрешни пазари и което дъщерните дружества са изпълнявали, доказва, че ТКЕ е използвало възможността си

да упражнява решаващо влияние върху търговската дейност на дъщерните си дружества. Това съображение обаче е отговор на довода, изложен в отговора на ТКЕ на изложението на възраженията, че ТКЕ е само междинно холдингово дружество, което не ръководи текущата дейност на притежаваните от него дружества (вж. точка 122 по-горе).

¹³⁰ Противно на твърденията на жалбоподателите, при всички положения фактът, че ТКЕ е издало указание за дъщерните дружества от групата, принадлежащи към сектора „Асансьори“, да съсредоточат дейността си на своите национални пазари, свидетелства, както подчертава Комисията, за решаващото влияние на ТКЕ върху поведението не само на дъщерните му дружества, но и на ТКЛ, което, както потвърди в съдебното заседание жалбоподателят по дело T-149/07, също е част от този сектор.

¹³¹ От всичко изложено по-горе следва, че Комисията правилно приема в съображение 641 от обжалваното решение, че жалбоподателите по дела T-144/07, T-147/07, T-148/07, T-149/07, T-150/07 и T-154/07 не са оборили презумпцията за отговорност на ТКАГ и ТКЕ за нарушенията, извършени от дъщерните дружества ThyssenKrupp в Белгия, Германия, Люксембург и Нидерландия.

По нарушението на задължението за мотивиране и правото на защита

¹³² Жалбоподателите по дела T-144/07, T-147/07, T-148/07, T-149/07, T-150/07 и T-154/07 по същество поддържат, че в много отношения Комисията е нарушила задължението си за мотивиране. Най-напред в обжалваното решение не били

изложени мотиви за констатацията, че ТКАГ, ТКЕ и дъщерните дружества ThyssenKrupp образуват стопанска единица, и не се обяснявало защо представените от дружествата от групата ThyssenKrupp доказателства не са достатъчни да оборят презумпцията за отговорност. По-нататък Комисията не взела предвид редица доказателства, представени от жалбоподателите по дела T-149/07 и T-150/07 в отговор на изложението на възраженията. Накрая в съображение 639 от обжалваното решение имало логически грешки, а и то се отнасяло до констатациите на Комисията за групата Otis.

133 В самото начало следва да се напомни, че съгласно постоянната съдебна практика, въпреки че Комисията не е длъжна в мотивите на решение, което приема, за да осигури прилагането на правилата на конкуренцията, да обсъжда всички фактически и правни въпроси и всички съображения за вземане на такова решение, това не променя факта, че по силата на член 253 ЕО тя е длъжна да изложи поне фактите и правните съображения, които са от съществено значение в контекста на нейното решение, за да позволи по този начин на съдилищата на Съюза и на заинтересованите страни да се запознаят с условията, при които е приложила Договора (вж. Решение на Общия съд от 15 септември 1998 г. по дело European Night Services и др./Комисия, T-374/94, T-375/94, T-384/94 и T-388/94, *Rescueil*, стр. II-3141, точка 95 и цитираната съдебна практика).

134 Първо, следва да се отхвърлят доводите на жалбоподателите по дела T-144/07, T-147/07, T-148/07, T-149/07, T-150/07 и T-154/07 за немотивираност на констатацията, че дружествата от групата ThyssenKrupp, адресати на обжалваното решение, представляват стопанска единица. Всъщност се налага изводът, че видно от съображения 633—641 от обжалваното решение, Комисията надлежно е изложила причините, поради които дружествата майки ТКЕ и/или ТКАГ следва да носят отговорност за действията на съответните им дъщерни дружества ThyssenKrupp. Всъщност в тези съображения Комисията се позовава

на съдебната практика, посочена в точка 96 по-горе, и въз основа на нея установява, че ТКАГ и ТКЕ следва да отговарят за поведението на дъщерните им дружества, участвали в нарушението на член 81 ЕО. Освен това тя приема, че жалбоподателите не са оборили презумпцията за отговорност.

135 Второ, не може да се приемат доводите на жалбоподателите по дела Т-149/07 и Т-150/07, че Комисията не е разгледала някои от доводите им, изтъкнати в отговор на изложението на възраженията.

136 Що се отнася до изтъкнатото в отговора на изложението на възраженията твърдение на ТКЕ, че не е имало наднационални указания и че ТКЕ и дъщерните му дружества са участвали отделно в административното производство, следва да се посочи съображение 639 от обжалваното решение, в което Комисията отбелязва, че „[ф]актът, че ТКЕ е издало вътрешно указание за групата, съгласно което дъщерните му дружества е трябвало да съсредоточат дейността си на своите вътрешни пазари и което дъщерните дружества са изпълнявали, доказва, че ТКЕ е използвало възможността си да упражнява решаващо влияние върху търговската дейност на дъщерните си дружества“. Освен това, макар че наистина в обжалваното решение Комисията не отговаря на довода за отделните действия на ТКЕ и дъщерните му дружества в административното производство, налага се изводът, че този довод няма съществено значение в общата система на обжалваното решение и съответно не е изисквал изричен отговор от страна на Комисията съгласно съдебната практика, посочена в точка 133 по-горе.

137 Наред с това Комисията е отговорила и на доводите на ТКАГ, изтъкнати в отговора му на изложението на възраженията. В отговора си ТКАГ в действителност твърди, че подаването на заявление по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. не би могло да е основание за отговорност на ТКАГ, че ТКАГ не е участвало нито пряко, нито косвено в нарушението, че секторът на асансорите и ескалаторите е организиран децентрализирано и се управлява

самостоятелно от националните дъщерни дружества, че ТКАГ е само холдингово дружество, което не е участвало в оперативната дейност на дъщерните си дружества от сектора на асансьорите и ескалаторите, че оперативните дружества не са се съобразили с изпратените им от ТКЕ указания за спазване на законите и за преустановяване на нарушението, че преписката на Комисията не съдържа доказателства ТКАГ да е упражнявало действително влияние върху оперативните дружества и че ТКАГ през цялото време е участвало в административното производство отделно от останалите дружества. Както обаче правилно посочва Комисията, точки 74—87 от отговора на ТКАГ на изложението на възраженията съдържат по същество доводи във връзка с правния критерий, който следва да се приложи при подвеждането под отговорност на дружество майка за поведението на дъщерните му дружества, а по тези доводи Комисията е взела становище в съображения 603—605 и 639 от обжалваното решение. Що се отнася до фактическите твърдения в отговора му, ТКАГ не представя никакви доказателства, а само отправя към указанията за спазване на конкурентното право, които обаче не са приложени към отговора на ТКАГ на изложението на възраженията. Накрая доводът за отделното участие на ТКАГ и дъщерните му дружества в административното производство също не е изисквал изричен отговор от Комисията съгласно съдебната практика, посочена в точка 133 по-горе.

138 Следователно оплакването за липса на мотиви трябва да бъде отхвърлено.

139 Трето, жалбоподателите по дела Т-144/07, Т-147/07, Т-148/07 и Т-149/07 изтъкват, че съображение 639 от обжалваното решение не е обосновано и съставлява „логическа грешка“, доколкото Комисията е приела, че когато става дума за един и същ икономически субект, може да се презумира, че дъщерното дружество по същество изпълнява указанията на дружеството майка — анализ, в който Комисията е извела предпоставката за търсения от нея извод (в случая — липсата на доказателства за търговската независимост на дъщерните дружества ThyssenKrupp) от самия този извод (в случая — че е налице стопанска

единица). Освен това било нелогично да се отхвърли оборващо презумпцията съображение — в случая липсата на едни и същи лица в управителните съвети на ТКЕ и дъщерните му дружества — с твърдението, че наличието на съвпадение в състава на ръководните органи не е сред предпоставките за наличието на презумпцията.

- ¹⁴⁰ Този довод също не може да се приеме. Всъщност, от една страна, той е в разрез с правилата за презумпцията за отговорност, установени в съдебната практика, спомената в точки 96 и 97 по-горе, и в частност с факта, че дружеството майка може да обори тази презумпция, като представи доказателства за самостоятелността на дъщерните му дружества. От друга страна, Комисията не е отхвърлила довода на жалбоподателите за липсата на общи управители за ТКЕ и дъщерните му дружества с твърдението, че съпадението в състава на ръководните органи не е сред предпоставките за наличието на презумпция за отговорност на дружеството майка. Напротив, от препращането към съображение 619 от обжалваното решение и от съображение 640 от това решение личи, че Комисията е отхвърлила този довод, защото ТКЕ не го е подкрепило с доказателства. Тук трябва да се подчертае, че и в производството пред Общия съд не са представени документи, доказващи твърденията на жалбоподателите за липсата на съвпадение в състава на управителните органи на ТКЕ и ТКАГ и на съответните им дъщерни дружества (вж. точка 125 по-горе).

- ¹⁴¹ Що се отнася до съображение 639 от обжалваното решение, жалбоподателите по дела Т-144/07, Т-147/07, Т-148/07, Т-149/07 и Т-150/07 също така поддържат, че е нарушено правото им на защита, тъй като изложените в това съображение мотиви отпращали към съображение 626 от обжалваното решение, което се отнася до наличието на стопанска единица, формирана от дружествата от групата Otis, и тъй като Комисията не е оповестила пред ThyssenKrupp определящите части от съображения 622—625 от обжалваното решение.

142 В това отношение трябва да се констатира, че жалбоподателите не обясняват с какво отпращането в съображение 639 от обжалваното решение към съображение 626 от посоченото решение е засегнало правото им на защита в административното производство.

143 Доколкото изложеното в точка 141 по-горе оплакване трябва да се тълкува като оплакване за липса на мотиви, следва да се приеме, че що се отнася до отпращането в съображение 639 от обжалваното решение към съображение 626 от него, Комисията само посочва, че „както бе посочено в [съображение] 626, за да носи отговорност дружеството майка, не се изисква да е налице някаква степен на съвпадение в дейностите на двете предприятия“. Видно е обаче, че обясненията, към които отправя съображение 639, не се намират в съображение 626 от обжалваното решение, което не е било заличено като поверително спрямо дружествата от групата ThyssenKrupp, а се съдържат в предходното съображение, и по-точно в следния пасаж от съображение 625, който също не е бил заличен като поверителен спрямо дружествата от групата ThyssenKrupp:

„[...] [P]еализирането на отговорността за пазарното поведение на дъщерното дружество не изисква да е налице съвпадение с търговската дейност на дружеството майка, нито тясна връзка с дейността на дъщерното дружество. Съвсем нормално е на различните субекти в групата от предприятия да са възложени различни дейности и специализирани задачи“.

144 Следователно жалбоподателите нямат основание да поддържат, че правните принципи, на които се основава Комисията в съображение 639 от обжалваното решение, са останали неизяснени. При това положение трябва да се отхвърли и оплакването, посочено в точка 141 по-горе.

- 145 Четвърто, жалбоподателите по дела Т-144/07, Т-147/07, Т-148/07, Т-149/07, Т-150/07 и Т-154/07 изтъкват, че Комисията е изложила редица нови доводи в писмената си защита, с които обаче не може да компенсира липсата на мотиви в обжалваното решение. Тези доводи били представени късно и били недопустими, а и при всички случаи били неоснователни.
- 146 Както се напомня в точка 133 по-горе, по силата на член 253 ЕО Комисията е длъжна да изложи поне фактите и правните съображения, които са от съществено значение в контекста на нейното решение, за да позволи по този начин на съда на Съюза и на заинтересованите лица да се запознаят с условията, при които е приложила Договора. Наред с това съгласно съдебната практика мотивите за всяко решение трябва да се съдържат в самото него и не може за първи път да бъдат изложени изрично едва впоследствие пред съда, освен по изключение (вж. Решение по дело *European Night Services* и др./Комисия, точка 133 по-горе, точка 95 и цитираната съдебна практика). В този смисъл мотивите по принцип трябва да се съобщят на заинтересованото лице едновременно с неблагоприятното за него решение (вж. Решение по дело *Dansk Rørindustri* и др./Комисия, точка 94 по-горе, точка 463 и цитираната съдебна практика).
- 147 Както вече бе установено в точка 134 по-горе, видно от съображения 633—641 от обжалваното решение, Комисията надлежно е изложила причините, поради които дружествата майки ТКЕ и/или ТКАГ следва да носят отговорност за действията на съответните си дъщерни дружества от групата ThyssenKrupp. Следва да се отбележи, че с доводите в писмената си защита Комисията само отговаря на доводите в становищата на жалбоподателите, а не компенсира твърдяната липса на мотиви в обжалваното решение.
- 148 Следователно и последното оплакване не може да се приеме.

149 При това положение трябва да се отхвърлят всички оплаквания на жалбоподателите по дела T-144/07, T-147/07, T-148/07, T-149/07, T-150/07 и T-154/07 за нарушение на член 253 ЕО и на правото им на защита във връзка с подвеждането на ТКАГ и ТКЕ под отговорност за нарушенията, извършени от дъщерните дружества ThyssenKrupp.

По исканията за събиране на доказателства

150 В подкрепа на довода си, че дружествата от групата ThyssenKrupp са обяснили подробно децентрализираната организация на секторите на дейност на групата, до които се отнася обжалваното решение, жалбоподателите по дела T-147/07, T-148/07, T-149/07 и T-150/07 внасят искане на основание член 65, буква в) от Процедурния правилник да бъде изслушан ръководителят на работата по преписката в Комисията, едно от длъжностните лица на Комисията, участвало в проверките в Германия на 28 и 29 януари 2004 г., както и един от управителите на ТКЕ. Освен това жалбоподателите по дела T-147/07, T-149/07 и T-150/07 искат да се изслуша и един от служителите на ТКАГ. Жалбоподателят по дело T-149/07 също така иска от Общия съд да задължи Комисията да представи Решение С (2005) 4634 от 30 ноември 2005 г. относно производство по член 81 [ЕО] (дело СОРМ/38.354 — Промислени торби), резюме от което е публикувано в Официален вестник на 26 октомври 2007 г. (L 282, стр. 41) и от което следвало, че не съществува обективна причина да се наложи глоба на междинния холдинг, която той да дължи солидарно, при положение че вече е наложена глоба на извършилите нарушения дъщерни дружества и на холдинга, който оглавява групата.

151 Що се отнася до преценката на исканията за събиране на доказателства, отправени от страна по даден спор, необходимо е да се напомни, че Общият съд самостоятелно преценява евентуалната необходимост от допълване на данните, с които разполага по висящите пред него дела (вж. Решение на Съда от 22 ноември 2007 г. по дело Sniace/Комисия, С-260/05 Р, Сборник, стр. I-10005, точка 77 и цитираната съдебна практика).

- 152 От една страна, що се отнася до исканията за изслушване на свидетели, чиито показания биха доказали, че дружествата от групата ThyssenKrupp са обяснили подробно децентрализираната организация на секторите на дейност на групата, до които се отнася обжалваното решение, следва да се отбележи, че Комисията не оспорва факта, че дружествата от групата ThyssenKrupp са дали устни обяснения във връзка с твърдението си за децентрализираната организация на групата. Тя обаче намира, че доводите на дружествата от групата ThyssenKrupp не са доказани с документи и дори противоречат на някои от събраните по случая доказателства.
- 153 От друга страна, що се отнася до искането да се представи Решение С (2005) 4634 на Комисията, това решение не е необходимо за решаването на спора, тъй като практиката на Комисията по взимане на решения не би могла да служи за правна уредба на глобите в областта на конкуренцията (Решение по дело JCB Service/Комисия, точка 108 по-горе, точки 201 и 205, и Решение по дело Britannia Alloys & Chemicals/Комисия, точка 108 по-горе, точка 60, Решение на Общия съд от 8 октомври 2008 г. по дело Carbone-Lorraine/Комисия, T-73/04, Сборник, стр. II-2661, точка 92).
- 154 Ето защо исканията за събиране на доказателства трябва да се отхвърлят, доколкото наличните по делото доказателства са достатъчни, за да може Общият съд да се произнесе по настоящото правно основание.
- 155 От всичко изложено по-горе следва, че настоящото правно основание трябва да се отхвърли.

3. По исканията за отмяна или намаляване на размера на наложените глоби

По правното основание, изведено от нарушение на принципа non bis in idem

¹⁵⁶ В съображение 655 от обжалваното решение Комисията отхвърля довода на ThyssenKrupp, че ако евентуално му се наложи глоба, това ще наруши принципа non bis in idem, тъй като по неговите твърдения националните органи по конкуренция в Белгия, Люксембург и Нидерландия вече са издали решения за освобождаване от глоби:

„Прилагането на принципа [non bis in idem] предполага [...] вече да е постановено решение по въпроса дали е извършено нарушение или да е упражнен контрол за законосъобразност на решението по този въпрос. В случая нито един от споменатите от ThyssenKrupp национални органи по конкуренция не е разглеждал случая, нито е постановявал окончателно решение по същество. Принципът non bis in idem не е пречка Комисията да упражни правомощията си и когато на национално равнище е постановено временно решение за освобождаване от глоба. Освен това в този случай всички споменати от ThyssenKrupp национални решения са издадени след образуването на производство пред Комисията по смисъла на член 11, параграф 6 от Регламент № 1/2003. В хипотезата на тази разпоредба се прекратяват правомощията на всички национални органи по конкуренция да прилагат член 81 [ЕО] [...]“.

¹⁵⁷ Жалбоподателите по дела T-144/07, T-148/07, T-149/07, T-150/07 и T-154/07 поддържат, че обжалваното решение е прието в нарушение на принципа non bis in idem. В това отношение те твърдят, че Комисията не може да им налага глоби за нарушенията, извършени от ThyssenKrupp в Белгия, Люксембург и Нидерландия, след като белгийският, люксембургският и нидерландският орган по конкуренцията вече са се произнесли по тези нарушения с влезли в сила решения по смисъла на член 54 от Конвенцията за прилагане на споразумението от Шенген от 14 юни 1985 година между правителствата на държавите от

Икономическия съюз Бенелюкс, Федерална република Германия и Френската република за постепенното премахване на контрола по техните общи граници (ОВ L 239, 2000 г., стр. 19; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 1, стр. 183) (наричана по-нататък „КПСШ“) ¹, на становището на люксембургския орган по конкуренция [*поверително*], на становището на нидерландския орган по конкуренция [*поверително*] за освобождаване от глоба и на разрешението за освобождаване от глоба („*clementietoezegging*“) на образуването на производството пред Комисията на 7 октомври 2005 г., поради което не може да се приеме, че към момента на издаването на решенията им правомощията на тези национални органи по конкуренция са били прекратени съгласно член 11, параграф 6 от Регламент № 1/2003.

- 158 Следва да се напомни, че принципът *non bis in idem*, закрепен и в член 4 от Протокол № 7 от ЕКПЧ, представлява основен принцип на правото на Съюза, за чието спазване следи съдът (Решение на Съда от 29 юни 2006 г. по дело SGL Carbon/Комисия, С-308/04 Р, Recueil, стр. I-5977, точка 26 и Решение на Общия съд от 18 юни 2008 г. по дело Hoechst/Комисия, Т-410/03, Сборник, стр. II-881, точка 598).
- 159 В областта на конкурентното право на Съюза вече е постановено, че този принцип забранява на Комисията повторно да наказва или преследва предприятието за антиконкурентни действия, за които с предходно влязло в сила решение на Комисията то вече е било наказано или е било установено, че не носи отговорност (Решение на Съда от 15 октомври 2002 г. по дело Limburgse Vinyl Maatschappij и др./Комисия, С-238/99 Р, С-244/99 Р, С-245/99 Р, С-247/99 Р, С-250/99 Р-С-252/99 Р и С-254/99 Р, Recueil, стр. I-8375, точка 59, Решение на Общия съд от 9 юли 2003 г. по дело Archer Daniels Midland и Archer Daniels Midland Ingredients/Комисия, Т-224/00, Recueil, стр. II-2597, точки 85 и 86, Решение на Общия съд от 29 април 2004 г. по дело Tokai Carbon и др./Комисия, Т-236/01, Т-239/01, Т-244/01-Т-246/01, Т-251/01 и Т-252/01, Recueil, стр. II-1181, точки 130 и 131, Решение по дело FNCBV и др./Комисия, точка 69 по-горе, точка 340).

1 – Поверителните данни са заличени.

- 160 Следователно прилагането на принципа *non bis in idem* предполага да е постановено решение по въпроса дали е извършено нарушение, или да е упражнен контрол за законосъобразност на решението по този въпрос (Решение по дело *Limburgse Vinyl Maatschappij* и др./Комисия, точка 159 по-горе, точка 60). В този смисъл принципът *non bis in idem* забранява единствено преразглеждането на материалноправния въпрос за наличието на нарушение, което би довело или до налагането на повторна санкция, наред с първата, ако отново се приеме, че дружеството носи отговорност, или до налагането на санкция с второто решение, при положение че с първото е установено, че съответното дружество не носи отговорност (Решение по дело *Limburgse Vinyl Maatschappij* и др./Комисия, точка 159 по-горе, точка 61).
- 161 Що се отнася до въпроса дали решението на национален орган по конкуренцията е пречка за Комисията отново да накаже или да преследва същото предприятие, трябва да се напомни, че прилагането на принципа *non bis in idem* зависи от наличието на три условия, а именно идентичност на деянията, един и същ извършител на нарушението и един и същ защитен правен интерес. Следователно този принцип забранява едно и също лице да се наказва повече от веднъж за едно и също противоправно поведение, за да се защити едно и също правно благо (Решение на Съда от 7 януари 2004 г. по дело *Aalborg Portland* и др./Комисия, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P и C-219/00 P, Recueil, стр. I-123, точка 338, Решение по дело *FNCBV* и др./Комисия, точка 69 по-горе, точка 340 и Решение по дело *Hoechst*/Комисия, точка 158 по-горе, точка 600).
- 162 След като действията на органите по конкуренция на държавите членки и на Комисията по преследването и наказването на предприятията за нарушения на членове 81 ЕО и 82 ЕО въз основа на правомощията, които са им предоставени с член 5 и съответно с член 14 от Регламент № 1/2003, целят да защитят един и същ правен интерес, а именно запазването на свободната конкуренция на общия пазар, което съгласно член 3, параграф 1, буква ж) ЕО е сред основните цели на Общността (вж. в този смисъл Решение по дело *SGL Carbon*/Комисия, точка 158 по-горе, точка 31), трябва да се приеме, че принципът *non bis in idem* забранява на Комисията отново да наказва или да преследва определено предприятие за нарушение на членове 81 ЕО или 82 ЕО, за което с предходно влязло

в сила решение на национален орган по конкуренцията на основание член 5 от Регламент № 1/2003 това предприятие е било наказано или е било прието, че не носи отговорност.

- 163 Следователно първо трябва да се провери дали посочените в точка 157 по-горе актове представляват решения на национални органи по конкуренция, с които жалбоподателите са били наказани или с които окончателно е било прието, че не носят отговорност за нарушенията, извършени в Белгия, Люксембург и Нидерландия и констатирани в обжалваното решение.
- 164 Налага се изводът, че в актовете на съответните национални органи по конкуренция се споменава за евентуалната възможност дружествата от групата ThyssenKrupp да бъдат освободени от отговорност за нарушенията в Белгия, Люксембург и Нидерландия, които впоследствие са констатирани и санкционирани с обжалваното решение. Както обаче правилно подчертава Комисията в съображение 655 от обжалваното решение, „нито един от споменатите от ThyssenKrupp национални органи по конкуренция не е [...] постановявал окончателно решение по същество“. След като в актовете, посочени от жалбоподателите, националните органи по конкуренция не се произнасят по въпроса дали има извършени нарушения в Белгия, Люксембург и Нидерландия, съгласно съдебната практика, посочена в точка 160 по-горе, тези актове не са пречка Комисията да установи и санкционира посочените нарушения с обжалваното решение.
- 165 Според жалбоподателите по дела T-144/07, T-148/07, T-149/07, T-150/07 и T-154/07 обобщеният анализ на нарушението от национален орган по конкуренция бил достатъчен за прилагането на принципа non bis in idem. В това отношение те се позовават на член 54 от КПСШ и на Решение на Съда от 11 февруари 2003 г. по дело Gözütok и Brügge (C-187/01 и C-385/01, Recueil, стр. I-1345, точка 30), с което Съдът се е разграничил от изводите си в Решение по дело Limburgse Vinyl Maatschappij и др./Комисия, точка 159 по-горе (точка 60). Решенията на националните органи по конкуренция за освобождаване от глоба отговаряли на условията по член 54 от КПСШ.

- 166 В това отношение следва да се отбележи, че член 54 от КПСШ гласи, че „[л]ице, което [има влязла в сила присъда] в една договаряща страна, не може да бъде преследвано за същите деяния в друга договаряща страна [...]“. В Решение по дело *Gözütok и Brügger*, точка 165 по-горе (точки 30 и 31), се приема, че лицето има влязла в сила присъда, когато е водено наказателно производство и с него окончателно са изчерпани възможностите за наказателно преследване, дори ако изобщо не е започвала съдебната фаза на производството.
- 167 Дори да се допусне, че в областта на конкурентното право на Съюза е възможно позоваване на член 54 от КПСШ като израз на принципа *non bis in idem*, който е общ принцип на правото на Съюза, пак ще трябва да се приеме, че временното решение за освобождаване от глоба, издадено от национален орган по конкуренция, при всички случаи не може да попадне в обхвата на тази разпоредба. Всъщност временното освобождаване от глоба не отговаря на едно от необходимите условия за прилагането на член 54 от КПСШ, а именно окончателно да са изчерпани възможностите за преследване.
- 168 Що се отнася, първо, до твърдяното решение на белгийския орган по конкуренция, следва да се приеме, че всъщност става дума за решение на белгийските докладчици [*поверително*]. Съгласно съвместното известие на Съвета по конкуренция и на докладчиците относно освобождаването от глоби и намаляването на техния размер по делата за картели (наричано по-нататък „белгийското известие за освобождаване от глоби“) заявленията за освобождаване от глоба, подадени пред белгийския орган по конкуренция, първо се разглеждат от докладчиците (точки 7 и 8 от белгийското известие за освобождаване от глоби). Тъй като обаче „[...] Съветът по конкуренция [...] е компетентният орган за вземане на решение“ (точка 7 от белгийското известие за освобождаване от глоби), само този орган е овластен да взема окончателни решения за освобождаване от глоба „[с]лед приключване на разследването [...] въз основа на доклада от разследването на докладчика [...]“ (точка 8 от белгийското известие за освобождаване от глоби; вж. също точки 21 и 22 от белгийското известие за освобождаване от глоби). Предвид белгийската правна уредба писмото на докладчиците по заявлението за освобождаване от глоба винаги е само временен акт.

- 169 Временният характер на писмото на докладчиците [*поверително*] освен това личи и от съдържанието му, доколкото в него се потвърждава, че заявленията „[...] на пръв поглед отговарят на условията за освобождаване от глоба [...]“.
- 170 Следователно не може да се приеме, че с писмото на докладчиците [*поверително*] окончателно се изчерпват възможностите за преследване във връзка с участието на ThyssenKrupp в нарушението в Белгия. След като белгийският орган по конкуренция не е издал спрямо ThyssenKrupp „[влязла в сила присъда]“ по смисъла на член 54 от КПСШ, в случая няма пречка Комисията да установи и да санкционира съответно в член 1, параграф 1 и член 2, параграф 1 от обжалваното решение участието на това предприятие в нарушението в Белгия.
- 171 Що се отнася, второ, до становището за освобождаване от глоба, издадено от люксембургския Съвет по конкуренцията [*поверително*], трябва да се приеме, че то само потвърждава получаването на заявлението на ТКАЛ и ТКЕ за освобождаване от глоба за нарушението в Люксембург и поредността на това заявление за целите на производството в Люксембург (членове 1 и 2 от становището за освобождаване от глоба). Подобно на писмото на белгийските докладчици обаче това становище не е окончателно решение по заявлението за освобождаване от глоба. Всъщност люксембургският Съвет по конкуренцията намира „за необходимо да спре производството по заявлението за освобождаване от глоба до приключването на разследването на Комисията [...]“ (точка 6 и член 3 от становището за освобождаване от глоба).
- 172 При това положение становището за освобождаване от глоба, издадено от люксембургския Съвет по конкуренцията [*поверително*], също не е „[влязла в сила присъда]“ спрямо ThyssenKrupp по смисъла на член 54 от КПСШ. Следователно това становище за освобождаване от глоба не е пречка Комисията да установи и да санкционира съответно в член 1, параграф 3 и член 2, параграф 3 от обжалваното решение участието на това предприятие в нарушението в Люксембург.

- 173 Що се отнася, трето, до разрешението за освобождаване от глоба, дадено от нидерландския орган по конкуренцията [*иоверително*], трябва да се приеме, че и то не е окончателно. Всъщност с него се допуска освобождаване от глоба на ТКАГ и ТКЛ само в случай че нидерландският орган по конкуренцията разгледа и санкционира нарушението в Нидерландия — или по искане на Комисията, или по собствен почин (точка 7 от разрешението за освобождаване от глоба). Тъй като обаче случаят не е такъв, разрешението за освобождаване от глоба остава временно и не води до окончателно изчерпване на възможностите за преследване на ThyssenKrupp за участието му в нарушението в Нидерландия.
- 174 При това положение разрешението за освобождаване от глоба не е пречка Комисията да установи и да санкционира съответно в член 1, параграф 4 и член 2, параграф 4 от обжалваното решение участието на ThyssenKrupp в нарушението в Нидерландия.
- 175 Следователно Комисията правилно приема в съображение 655 от обжалваното решение, че посочените в точка 157 по-горе актове на националните органи по конкуренция са временни решения за освобождаване от глоба, които не са пречка тя да упражни правомощията си.
- 176 На второ място, предвид изложените по-горе съображения са безпредметни доводите на жалбоподателите, че Комисията неправилно приема в съображение 655 от обжалваното решение, че към момента на издаването на посочените в точка 157 по-горе актове правомощията на съответните национални органи по конкуренцията са били прекратени съгласно член 11, параграф 6 от Регламент № 1/2003. Всъщност, дори да се допусне, че към момента на издаването на посочените в точка 157 по-горе актове тези органи все още са имали правомощия да издават решения за освобождаване от глоби, трябва да се приеме, че в случая тези актове не са достатъчни, за да се приложи принципът *non bis in*

idem, тъй като не са постановени по въпроса дали има извършено нарушение и тъй като при всички случаи са временни.

- 177 Същото се отнася и до доводите за предимството на принципа non bis in idem спрямо вторичното право на Съюза, тъй като при всички положения в случая не са налице условията за прилагането на този принцип.
- 178 На трето място, жалбоподателите по дела Т-144/07, Т-149/07 и Т-150/07 изтъкват, че са имали оправдани правни очаквания, че посочените в точка 157 по-горе актове на националните органи по конкуренция преграждат пътя за повторно преследване от Комисията.
- 179 Право да иска защита на оправданите правни очаквания притежава всяко лице в положение, при което администрацията на Съюза, като му е предоставила конкретни уверения, е породила у него основателни надежди (Решение на Съда от 15 юли 2004 г. по дело Di Lenardo и Dillexport, С-37/02 и С-38/02, Recueil, стр. I-6911, точка 70, Решение на Общия съд от 17 декември 1998 г. по дело Embassy Limousines & Services/Парламент, Т-203/96, Recueil, стр. II-4239, точка 74 и Решение на Общия съд от 15 ноември 2007 г. по дело Enercon/СХВП (Вятърна турбина), Т-71/06, непубликувано в Сборника, точка 36).
- 180 За сметка на това никой не може да се позовава на нарушение на принципа на защита на оправданите правни очаквания, ако администрацията не му е дала конкретни уверения (Решение на Общия съд от 14 септември 1995 г. по дело Lefebvre и др./Комисия, Т-571/93, Recueil, стр. II-2379, точка 72 и Решение на Общия съд от 29 януари 1998 г. по дело Dubois и Fils/Съвет и Комисия, Т-113/96, Recueil, стр. II-125, точка 68). Такива уверения, независимо от формата, в която са предадени, представляват конкретните, безусловни и непротиворечиви сведения, произтичащи от оправомощени и достоверни източници (Решение на

Общия съд от 21 юли 1998 г. по дело Mellett/Съд, T-66/96 и T-221/97, Recueil FP, стр. I-A-449 и II-1305, точки 104 и 107).

- 181 Трябва да се констатира, че жалбоподателите не представят никакви доказателства, че Комисията им е дала конкретни уверения, че посочените в точка 157 по-горе актове на националните органи по конкуренция преграждат пътя за преследването и наказването им за нарушенията в Белгия, Люксембург и Нидерландия, установени и санкционирани с обжалваното решение. Освен това, независимо дали е възможно действията на националните органи по конкуренция да породят у съответните лица оправдани правни очаквания, което да засяга законосъобразността на решението на Комисията, жалбоподателите не представят доказателства, че са получили конкретни уверения от националните органи по конкуренция, че посочените в точка 157 по-горе актове ще са пречка за Комисията да установи и да санкционира тези нарушения. Накрая, както вече бе посочено в точки 168—175 по-горе, от съдържанието на тези актове личи, че са временни и съответно не може да породят оправдани правни очаквания, че ThyssenKrupp няма да бъде преследвано и санкционирано за установените с обжалваното решение нарушения.
- 182 Следователно трябва да се отхвърли доводът, изведен от принципа на защита на оправданите правни очаквания.
- 183 На четвърто място, при условията на евентуалност жалбоподателите по дела T-144/07, T-148/07, T-149/07, T-150/07 и T-154/07 поддържат, че дори ако принципът *non bis in idem* не е приложим, неотчитането в обжалваното решение на националните решения за освобождаването им от глоби би съставлявало явна грешка в преценката и нарушение на принципите на добра администрация и правна сигурност.

- 184 Най-напред, както следва от точки 158—175 по-горе, посочените от жалбоподателите актове на националните органи по конкуренция са временни решения за освобождаване от глоби, които не са пречка за Комисията да упражни правомощията си.
- 185 По-нататък, както личи от съдебната практика, която жалбоподателите цитират в подкрепа на довода си, при определянето на размера на глобата Комисията е длъжна съгласно принципа на справедливост да вземе предвид санкциите, които вече са понесени от същото предприятие за същите деяния, когато става въпрос за санкции, наложени за нарушения на картелното право на държава членка, които следователно са извършени на територията на Съюза (Решение на Съда от 13 февруари 1969 г. по дело *Wilhelm* и др., 14/68, Recueil, стр. 1, точка 11 и Решение на Съда от 14 декември 1972 г. по дело *Boehringer Mannheim/Комисия*, 7/72, Recueil, стр. 1281, точка 3, Решение по дело *Archer Daniels Midland* и *Archer Daniels Midland Ingredients/Комисия*, точка 159 по-горе, точка 87, в този смисъл вж. също Решение на Общия съд от 27 септември 2006 г. по дело *Roquette Frères/Комисия*, T-322/01, Recueil, стр. II-3137, точка 279).
- 186 Настоящият случай обаче очевидно не е такъв, доколкото е безспорно, че с посочените в точка 157 по-горе актове на националните органи по конкуренция не са наложени санкции на жалбоподателите.
- 187 Накрая при всички положения посочената в точка 185 по-горе съдебна практика се отнася до решения на националните органи по конкуренция към момент, в който Регламент № 1/2003 още не е бил в сила, и до риска от успоредно наказване на нарушението и на основание на разпоредбите на вътрешното право, и на основание на конкурентното право на Съюза. Както правилно подчертава Комисията, понастоящем такъв риск не съществува благодарение на европейската мрежа по конкуренция, създадена с Регламент № 1/2003, на съдържащите се в този регламент разпоредби за сътрудничество между Комисията и органите по конкуренция в държавите членки и на Известието за сътрудничеството в рамките на мрежата.

- 188 Предвид изложеното по-горе в случая нито един принцип на правото на Съюза не е задължавал Комисията при определянето на глобите в обжалваното решение да вземе предвид временните решения за освобождаване от глоби, посочени в точка 157 по-горе.
- 189 Следователно трябва да се отхвърли и изложеният при условията на евентуалност довод на жалбоподателите по дела T-144/07, T-148/07, T-149/07, T-150/07 и T-154/07.
- 190 При това положение правното основание, изведено от нарушение на принципа *non bis in idem*, трябва изцяло да се отхвърли.

По правното основание, изведено от нарушение на Насоките от 1998 г., на принципите на пропорционалност и равно третиране и на правото на защита при определянето на началния размер на глобите в зависимост от тежестта на нарушенията

Предварителни бележки

- 191 С това правно основание жалбоподателите по дела T-147/07, T-148/08, T-149/07, T-150/07 и T-154/07 оспорват определения от Комисията начален размер на глобите.
- 192 В началото следва да се напомни, че от постоянната съдебна практика следва, че Комисията разполага с широко право на преценка по отношение на методиката за изчисляване на глобите. Тази методика, описана в Насоките от 1998 г., съдържа различни възможности за гъвкавост, които позволяват на Комисията

да упражни дискреционните си правомощия в съответствие с разпоредбите на член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 (вж. в този смисъл Решение на Съда от 3 септември 2009 г. по дело Papierfabrik August Koehler и др./Комисия, С-322/07 Р, С-327/07 Р и С-338/07 Р, Сборник, стр. I-7191, точка 112 и цитираната съдебна практика).

- 193 Тежестта на нарушенията на конкурентното право на Съюза трябва да се установява въз основа на голям брой фактори, като например обстоятелствата по случая, неговия контекст и възпиращото действие на глобите, без обаче да има установен обвързващ или изчерпателен списък с критерии, които задължително трябва да бъдат взети предвид (Решение на Съда от 19 март 2009 г. по дело Archer Daniels Midland/Комисия, С-510/06 Р, Сборник, стр. I-1843, точка 72 и Решение на Съда от 3 септември 2009 г. по дело Ргум и Ргум Consumer/Комисия, С-534/07 Р, Сборник, стр. I-7415, точка 54).
- 194 Както бе посочено в точка 25 по-горе, в случая Комисията е определила размера на глобите, като е приложила установения в Насоките от 1998 г. метод.
- 195 Независимо че не могат да се разглеждат като правна норма, която администрацията при всички случаи е длъжна да спазва, все пак Насоките от 1998 г. съдържат правило за поведение, указващо практиката, която трябва да се следва, от което в конкретните случаи Комисията не може да се отклони, без да изложи съответстващи на принципа за равно третиране съображения (вж. Решение по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 94 по-горе, точка 209 и цитираната съдебна практика, и Решение по дело Carbone-Lorraine/Комисия, точка 153 по-горе, точка 70).
- 196 Като приема такива правила за поведение и като обявява посредством публикуването им, че ще ги прилага занапред към съответните случаи, Комисията се самоограничава при упражняването на правото си на преценка и не може да се отклони от тези правила, за да не бъде санкционирана евентуално за

нарушаване на общи принципи на правото, каквито са принципите на равно третиране и на защита на оправданите правни очаквания (вж. Решение по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 94 по-горе, точка 211 и цитираната съдебна практика, Решение по дело Carbone-Lorraine/Комисия, точка 153 по-горе, точка 71).

¹⁹⁷ Освен това Насоките от 1998 г. определят общо и абстрактно методологията, която Комисията си е наложила за целите на определянето на размера на глобите и следователно гарантират правната сигурност на предприятията (Решение по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 94 по-горе, точки 211 и 213).

¹⁹⁸ Накрая следва да се напомни, че Насоките от 1998 г. предвиждат, на първо място, преценка на тежестта на самото нарушение, въз основа на която може да се определи общ начален размер на глобата (точка 1 А, втора алинея). На второ място, тежестта на нарушението се анализира с оглед на характера му и с оглед на характеристиките на съответното предприятие, и по-специално на неговата големина и на положението му на съответния пазар, което може да доведе до претегляне на началния размер, до разпределяне на предприятията в категории и до определяне на специфичен начален размер (точка 1 А, от трета до седма алинея).

Обжалваното решение

¹⁹⁹ На първо място, в раздела от обжалваното решение, посветен на тежестта на нарушенията (раздел 13.6.1), Комисията успоредно разглежда четирите нарушения, установени в член 1 от решението, по съображение че те „имат някои общи характеристики“ (съображение 657 от обжалваното решение). Този раздел се

състои от три подраздела, първият от които е озаглавен „Характер на нарушенията“ (подраздел 13.6.1.1), вторият — „Обхват на съответния географски пазар“ (подраздел 13.6.1.2), и третият — „Извод за тежестта на нарушението“ (подраздел 13.6.1.3).

200 В подраздела „Характер на нарушенията“, и по-точно в съображения 658 и 659 от обжалваното решение Комисията пояснява следното:

„658 Разглежданите в настоящото решение нарушения съставляват преди всичко тайно споразумение между конкуренти с цел подялба на пазарите или замразяване на пазарните им дялове чрез разпределяне на проектите за продажба и монтаж на нови асансьори и/или ескалатори и с цел избягване на конкуренцията помежду им в сектора на поддръжката и модернизацията на асансьори и ескалатори (освен в Германия, където членовете на картела не са обсъждали дейността по поддръжка и модернизация). Такива хоризонтални ограничения поради самото си естество са сред най-тежките нарушения на член 81 [ЕО]. Разглежданите по това дело нарушения изкуствено са лишили клиентите от предимствата, които биха очаквали да получат при конкурентно предлагане. Важно е да се отбележи, че някои от манипулираните проекти са били възлагани чрез обществени поръчки, финансирани от данъците и реализирани именно с цел да се съберат конкурентни оферти в частност с добро съотношение между качество и цена.

659 Когато се оценява тежестта на всяко нарушение, критерият за неговата цел по правило е по-важен от критерия за резултата му, особено когато — както в случая — споразуменията водят до много тежки нарушения като определянето на цени и подялбата на пазара. Резултатът от споразумението по принцип не е решаващ критерий за оценката на тежестта на нарушението“.

- 201 Комисията твърди, че „не е доказвала точния резултат от нарушението, тъй като е невъзможно с достатъчна сигурност да се определи какви биха били релевантните параметри на конкуренцията (цена, търговски условия, качество, иновации и други), ако не бяха извършени нарушенията“ (съображение 660 от обжалваното решение). Въпреки това тя счита, че „[о]чевидно [...] нарушенията са имали действително отражение“, и в това отношение пояснява, че „[с]амият факт, че членовете на картела са изпълнявали различни антиконкурентни договорености, сочи наличието на отражение върху пазара, макар че действителният резултат трудно може да бъде определен, тъй като не е известно например дали офертите са били манипулирани и при други проекти и при колко от тях, нито колко проекти евентуално са били разпределени между членовете на картела, без да е било необходимо да се свързват помежду си“ (съображение 660 от обжалваното решение). В същото съображение Комисията добавя, че „[в]исокият общ пазарен дял на конкурентите сочи, че вероятно е налице антиконкурентен резултат, а относителната стабилност на тези пазарни дялове през целия период на нарушенията потвърждава това“.
- 202 В съображения 661—669 от обжалваното решение Комисията отговаря на доводите, които жалбоподателите излагат в хода на административното производство, за да докажат ограниченото въздействие на нарушенията върху пазара.
- 203 В подраздела, озаглавен „Обхват на съответния географски пазар“, и по-точно в съображение 670 от обжалваното решение Комисията посочва, че „[р]азглеждащите в [обжалваното] решение картели обхващат цялата територия съответно на Белгия, Германия, Люксембург и Нидерландия“ и че „[к]акто ясно следва от съдебната практика, всеки национален географски пазар, който обхваща цялата територия на една държава членка, сам по себе си е съществена част от общия пазар“.
- 204 В подраздела, озаглавен „Извод за тежестта на нарушението“, и по-точно в съображение 671 от обжалваното решение Комисията посочва, че всеки адресат е извършил едно или повече много сериозни нарушения на член 81 ЕО, „[к]ато

се има предвид характерът на нарушенията и фактът, че всяко от тях обхваща цялата територия на определена държава членка (Белгия, Германия, Люксембург или Нидерландия)“. Комисията заключава, че „поради тези фактори нарушенията следва да се разглеждат като много сериозни, въпреки че не може да се определи действителното им отражение“.

- 205 На второ място, в раздела от обжалваното решение, озаглавен „Диференциран подход“ (раздел 13.6.2), Комисията определя началния размер на глобата за всяко от предприятията, участвали в различните картели (вж. точки 28—31 по-горе), като взема предвид, видно от съображение 672 от обжалваното решение, „ефективния икономически капацитет на нарушителите да причинят значителни вреди за конкуренцията“. В съображение 673 от обжалваното решение Комисията пояснява, че „[з]а тази цел предприятията са разпределени в няколко категории в зависимост от оборота, реализиран в сектора на асансьорите и/или ескалаторите, включително — в съответните случаи — в сектора на услугите за поддръжка и модернизация“.

По твърдението за незаконосъобразност на общия начален размер на глобите

- 206 На първо място, що се отнася до нарушението в Германия, жалбоподателите по дела T-147/07, T-149/07 и T-150/07 изтъкват, че при определянето на началния размер на глобата Комисията е нарушила принципа на пропорционалност и собствената си практика за вземане на решения. Всъщност тя определила началния размер на глобата въз основа на обема на пазара на асансьорите и ескалаторите, който възлизал на над 500 милиона евро (съображение 664 от обжалваното решение). Картелите обаче засегнали само продажбите на ескалатори и малка част от продажбите на асансьори в Германия, а именно продажбите по големи или престижни проекти. В този смисъл обемът на засегнатия от споразуменията пазар не надвишавал 170 милиона евро. Пазарът на големите проекти съставлявал отделен пазар спрямо останалите пазари в сектора на асансьорите и на него присъствали само Otis, Schindler, Kone и ThyssenKrupp, а условията

на конкуренция били толкова особени, че засягащите го картели не биха могли да породят значителни последици за пазара на стандартните асансьори, както личало от експертното становище, представено от жалбоподателите по дела T-147/07, T-149/07 и T-150/07 (наричано по-нататък „експертното становище“). Според жалбоподателите по дела T-149/07 и T-150/07 предположенията за наличие на по-значителни последици при всички случаи не е трябвало да се вземат предвид, тъй като не са били включени в изложението на възразенията и поради това е било нарушено правото им на защита.

207 Първо, важно е да се подчертае, че жалбоподателите по дела T-147/07, T-149/07 и T-150/07 не оспорват законосъобразността на изложената в точка 1 А от Насоките от 1998 г. методология за определяне на общия начален размер на глобите. Посочената методология обаче следва логиката на стандартното определяне, при която общият начален размер на глобата, определян в зависимост от тежестта на нарушението, се изчислява в зависимост от характера и географския обхват на нарушението, както и от действителното отражение на нарушението върху пазара, когато то може да бъде определено (Решение на Общия съд от 15 март 2006 г. по дело BASF/Комисия, T-15/02, Recueil, стр. II-497, точка 134 и Решение на Общия съд от 6 май 2009 г. по дело Wieland-Werke/Комисия, T-116/04, Сборник, стр. II-1087, точка 62).

208 Обратно на поддържаното от жалбоподателите по дела T-147/07, T-149/07 и T-150/07, Комисията не е определила общия начален размер на глобата за нарушението в Германия въз основа на обема на евентуално засегнатия пазар. Всъщност, както следва от съображения 657—671 от обжалваното решение, Комисията е основала извода си за тежестта на нарушението върху характера на тези нарушения и географския им обхват.

209 В това отношение е важно да се отбележи, че обемът на съответния пазар по принцип не е задължителен критерий, а само един от релевантните критерии при преценката на тежестта на нарушението, като освен това съгласно

съдебната практика Комисията не е длъжна да определя съответния пазар или да преценява обема му, когато разглежданото нарушение има антиконкурентна цел (вж. в този смисъл Решение по дело Pym и Pym Consumer/Комисия, точка 193 по-горе, точки 55 и 64).

210 В този смисъл, за да определи общия начален размер на глобата, Комисията може, но не е длъжна да вземе предвид обема на пазара, на който е извършено нарушението (вж. в този смисъл Решение по дело BASF/Комисия, точка 207 по-горе, точка 134 и Решение по дело Wieland-Werke/Комисия, точка 207 по-горе, точка 63). Всъщност Насоките от 1998 г. не предвиждат размерът на глобите да се изчислява в зависимост от целия оборот или в зависимост от оборота на предприятията на съответния пазар. Насоките обаче не са и пречка, когато обстоятелствата го налагат, тези обороти да се вземат предвид при определянето на размера на глобата, за да се спазят общите принципи на правото на Съюза (Решение по дело Archer Daniels Midland и Archer Daniels Midland Ingredients/Комисия, точка 159 по-горе, точка 187). Следователно доводът на жалбоподателите, че определеният за картела в Германия общ начален размер на глобата е трябвало да отразява ограничения според тях обем на съответния пазар, се основава на неправилно допускане и трябва да бъде отхвърлен.

211 Ето защо следва да се отхвърли доводът на жалбоподателите, че Комисията е нарушила принципа на пропорционалност, като не е взела предвид факта, че на пазара на асансьорите картелите обхващали само големите и престижните проекти и поради това обемът на засегнатия от картелите пазар не надвишавал 170 милиона евро. Освен това е неоснователен и доводът за наличието на нарушение на практиката на Комисията за вземане на решения, тъй като, както беше напомнено в точка 153 по-горе, тази практика не може да служи за правна уредба на глобите в областта на конкуренцията.

- 212 При всички положения следва да се приеме, че дори въз основа на представените от жалбоподателите оценки, според които обемът на съответния пазар не е надвишавал 170 милиона евро, началният размер на глобата от 70 милиона евро би представлявал около 41 % от пазара. Същевременно вече е постановено, че такъв висок процент на началния размер може да е оправдан в случаите на много сериозни нарушения (вж. в този смисъл Решение по дело BASF/Комисия, точка 210 по-горе, точки 130 и 133—137).
- 213 При тези обстоятелства не може да се приеме и доводът, че е нарушено правото на защита на жалбоподателите по дела T-149/07 и T-150/07. Обратно на поддържаното от тези жалбоподатели, не само че Комисията не е определила тежестта на нарушението въз основа на обема на засегнатия от картела пазар, нито въз основа на отражението на картела, но и се налага констатацията, че в изложението на възраженията, и по-конкретно в точки 77—83, както и в точки 579 и 583 от него, Комисията приема, че картелът в Германия засяга целия сектор на асансьорите и целия сектор на ескалаторите. Освен това, що се отнася до преценката на тежестта на всяко нарушение при определянето на размера на глобата, в съображение 617, буква б) от изложението на възраженията Комисията посочва, че ще вземе предвид факта, че „Договореностите обхващат целия сектор на асансьорите и целия сектор на ескалаторите“.
- 214 Второ, що се отнася до довода на жалбоподателите по дела T-147/07, T-149/07 и T-150/07, че картелите са нямали последици за отделния според тях пазар на стандартните асансьори, трябва да се напомни, че в точка I А, първа и втора алинея от Насоките от 1998 г. се посочва следното за преценката на тежестта на нарушението:

„При оценяване на тежестта на нарушението трябва да бъде взет предвид неговият характер, неговото действително отражение върху пазара, където това може да бъде определено, а същ[о] така да бъде взет предвид и размерът на съответния географски пазар.

Така нарушенията ще следва да бъдат класифицирани в една от следните три категории: незначителни нарушения, сериозни нарушения и много сериозни нарушения“.

- 215 Следователно съгласно точка 1 А, първа алинея от Насоките от 1998 г. при преценката на тежестта на нарушението Комисията трябва да провери действителното му отражение върху пазара само ако то видимо може да бъде определено (вж. в този смисъл Решение по дело Pym и Pym Consumer/Комисия, точка 193 по-горе, точка 74, Решение по дело Archer Daniels Midland и Archer Daniels Midland Ingredients/Комисия, точка 159 по-горе, точка 143 и Решение по дело Degussa/Комисия, точка 112 по-горе, точка 216).
- 216 Съгласно постоянната съдебна практика, за да прецени действителното отражение на дадено нарушение върху пазара, Комисията трябва да вземе предвид конкуренцията, която по принцип би съществувала, ако не беше извършено нарушение (вж. в този смисъл Решение на Съда от 16 декември 1975 г. по дело Suiker Unie и др./Комисия, 40/73-48/73, 50/73, 54/73-56/73, 111/73, 113/73 и 114/73, Recueil, стр. 1663, точки 619 и 620, Решение на Общия съд от 14 май 1998 г. по дело Maug Melnhof/Комисия, T-347/94, Recueil, стр. II-1751, точка 235, Решение по дело Archer Daniels Midland и Archer Daniels Midland Ingredients/Комисия, точка 159 по-горе, точка 150 и Решение по дело Carbone-Lorraine/Комисия, точка 153 по-горе, точка 83).
- 217 В съображение 660 от обжалваното решение Комисията твърди, че „не е доказвала точния резултат от нарушението, тъй като е невъзможно с достатъчна сигурност да се определи какви биха били релевантните параметри на конкуренцията (цена, търговски условия, качество, иновации и други), ако не бяха извършени нарушенията“. Въпреки че в съображение 660 от обжалваното решение Комисията приема за очевидно, че картелите са имали действително отражение, тъй като самият факт на осъществяването им сочи наличието на отражение върху пазара, и въпреки че в съображения 661—669 Комисията отхвърля доводите, с които съответните предприятия се опитват да докажат ограничените последици от картелите, трябва да се констатира, че всъщност

при преценката на тежестта на нарушенията в обжалваното решение не е взето предвид евентуалното им отражение върху пазара.

- 218 В този смисъл в съображение 671 от обжалваното решение Комисията обосновава извода си за тежестта на нарушенията само с характера на тези нарушения и географския им обхват. В това съображение Комисията всъщност заключава, че „[к]ато се има предвид характерът на нарушенията и фактът, че всяко от тях обхваща цялата територия на определена държава членка (Белгия, Германия, Люксембург или Нидерландия) [...], [трябва да се приеме, че] всеки от адресатите е извършил едно или повече много сериозни нарушения на член 81 ЕО“.
- 219 Що се отнася по-конкретно до нарушението в Германия, от съображение 664 от обжалваното решение, в което впрочем Комисията отговаря на твърдението на Копе и Otis за ограниченото според тях отражение на нарушението, следва, че е „невъзможно да се докаже точният резултат от нарушението“ и че споразуменията в Германия не са засегнали само ескалаторите и проектите за асансьори с голяма стойност, доколкото Комисията приема, че вероятно „дейностите на картела по проектите за асансьори за над един милион евро, които включват бързите и скъпите асансьори, са се отразили върху останалата част от пазара на асансьорите“. В това съображение Комисията също така посочва, че общата стойност на съответния проект е била по-важен критерий от броя и вида на асансьорите, че е невъзможно да се докаже точният резултат от нарушението и че фактите ясно сочат, че целта на участниците не е била да изключат определени видове стоки, а да се споразумеят за проектите, при които конкуренцията по-лесно може да бъде елиминирана.
- 220 В случая се налага констатацията, че жалбоподателите по дела Т-147/07, Т-149/07 и Т-150/07 не поддържат, че отражението на нарушението в Германия е можело да бъде определено, а само че нарушението се е отнасяло до пазар със според тях ограничен обем и че е било невъзможно картелите да породят значителни последици на отделния според тях пазар на стандартните асансьори. При

това положение жалбоподателите не доказват, че съгласно Насоките от 1998 г. и посочената в точка 215 по-горе съдебна практика при преценката на тежестта на нарушенията Комисията е била длъжна да вземе предвид действителното им отражение, и поради това съответният им довод не може да се приеме.

221 Предвид изложеното по-горе не е необходимо да се разглежда оспорваната от Комисията допустимост на експертното становище, което е представено като доказателство, че картелът в Германия е засегнал само част от пазара на асансьорите, нито да се приемат исканията на жалбоподателите по дела T-147/07, T-149/07 и T-150/07 за събиране на доказателства с цел установяване на допустимостта на експертното становище.

222 По отношение на становището при всички случаи трябва да се приеме, че макар според жалбоподателите по дела T-147/07, T-149/07 и T-150/07 споразуменията да са засегнали пазар, който според тях не надвишава 170 милиона евро, и да не е възможно да са породили значителни последици на пазара на стандартните асансьори, експертното становище показва, че през 2003 г. обемът на пазара на бързите асансьори (High-Tech/Premium) е бил между 11,5 и 13,04 милиона евро и че същевременно големите проекти включват както бързи асансьори, така и стандартни асансьори. Следователно, дори да се допусне, че има основания да се приеме, че картелът е засегнал само големите проекти, отражението им върху отделния според жалбоподателите пазар на стандартните асансьори не може да се изключи, тъй като очевидно големите проекти включват и голямо количество стандартни асансьори.

223 По останалата част от твърденията на жалбоподателите следва да се подчертае, че дори ако Комисията наистина е взела предвид факултативния критерий за отражението на нарушението върху пазара и поради това е трябвало да представи конкретни, достоверни и достатъчни доказателства, позволяващи да се

прецени действителното въздействие, което нарушението е могло да има по отношение на конкуренцията на пазара (Решение по дело Pym и Pym Consumer/Комисия, точка 193 по-горе, точка 82), следва да се приеме, че при всички положения тя е изпълнила това задължение.

224 Що се отнася до нарушението в Германия, Комисията в частност посочва, че погледнато спрямо обема на съответните пазари Kone, Otis, Schindler и ThyssenKrupp реализират над 60 % от продажбите на асансьори и държат близо 100 % от пазара на ескалатори (съображения 51 и 232 от обжалваното решение). Освен това след 2000 г. тримата участници в картела държат заедно около 75 % от пазара на ескалатори и близо 50 % от пазара на асансьори (съображения 278 и 280 от обжалваното решение). Наред с това целта на картела е била да се замразят съответните пазарни дялове на участващите предприятия (съображение 236 и сл. от обжалваното решение). Комисията също така подчертава честотата на срещите (съображения 217 и 218 от обжалваното решение) и взетите от участниците предпазни мерки за прикриване на контактите им (съображения 219—221 от обжалваното решение).

225 В този смисъл, както бе посочено в точка 217 по-горе, Комисията заключава в съображение 660 от обжалваното решение, че самият факт на изпълнението на различните антиконкурентни договорености сочи наличието на отражение върху пазара, въпреки че действителният резултат трудно може да бъде определен, тъй като е невъзможно да се установи например дали офертите са били манипулирани и при други проекти и при колко от тях, нито колко проекти евентуално са били разпределени между членовете на картела, без да е било необходимо да се свързват помежду си. Комисията добавя, че високият общ пазарен дял на конкурентите сочи, че вероятно е налице антиконкурентен резултат, а относителната стабилност на тези пазарни дялове през целия период на нарушенията потвърждава това.

226 От изложените по-горе съображения следва, че определеният за нарушението в Германия начален размер от 70 милиона евро не би бил непропорционален спрямо особената тежест на нарушението, дори ако беше вярно твърдението на жалбоподателите по дела T-147/07, T-149/07 и T-150/07, че при асансьорите картелът е засегнал само големите проекти.

- 227 Трето, жалбоподателите по дела Т-147/07, Т-149/07 и Т-150/07 изтъкват, че картелът е имал последици само в Германия, и то само на незначителна част от пазара, поради което определеният за нарушението в Германия начален размер от 70 милиона евро би трябвало да се намали с оглед на засегнатия географски пазар.
- 228 В това отношение трябва да се напомни, че общият начален размер на глобата се определя в частност в зависимост от географския обхват на нарушението.
- 229 Освен това съгласно постоянната съдебна практика всеки географски пазар от национален мащаб представлява съществена част от общия пазар (Решение на Съда от 9 ноември 1983 г. по дело *Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin/Комисия*, 322/81, Recueil, стр. 3461, точка 28 и Решение на Общия съд от 27 юли 2005 г. по дело *Brasserie nationale и др./Комисия*, Т-49/02-Т-51/02, Recueil, стр. II-3033, точка 176). След като не се оспорва, че картелът в Германия е обхващал цялата територия на тази държава членка, трябва да се приеме, че е обхващал съществена част от общия пазар.
- 230 Като се има предвид особено сериозният характер на нарушението и наред с това фактът, че е обхващало съществена част от общия пазар, трябва да се приеме, че с определянето на начален размер от 70 милиона евро за нарушението в Германия Комисията не е нарушила принципа на пропорционалност.
- 231 При условията на евентуалност жалбоподателите по дела Т-147/07, Т-149/07 и Т-150/07 поддържат, че дори ако за отправна точка се вземе общият обем на пазара на асансьорите, определеният за нарушението в Германия начален размер от 70 милиона евро пак би бил прекомерен, тъй като участвалите в производството предприятия държат по-малко от 50% от обема на целия германски

пазар на асансьорите (съображение 280 от обжалваното решение). Този довод обаче трябва да се отхвърли, тъй като, както беше посочено в точки 208—210 по-горе, Комисията не е била длъжна да определи — нито пък в случая е определила — общия начален размер на глобата за нарушението в Германия въз основа на обема на засегнатия според жалбоподателите пазар.

232 При всички положения жалбоподателите не оспорват, че през 2003 г. участвали в картела в Германия предприятия държат 48% от общия пазар на асансьорите, оценяван на 506 милиона евро (съображение 280 от обжалваното решение), и 75% от пазара на ескалаторите, оценяван на 70 милиона евро (съображения 82 и 278 от обжалваното решение). В този смисъл началният размер от 70 милиона евро би представлявал 23,7% от реализирания оборот на предприятията, участвали в германския картел. Този процент обаче не следва да се разглежда като прекомерен, като се имат предвид особено сериозният характер на нарушението и географският му обхват.

233 При условията на евентуалност спрямо предходното жалбоподателите по дела T-147/07, T-149/07 и T-150/07 поддържат, че при определянето на началния размер на глобата за нарушението в Германия Комисията се е отклонила от положения в обжалваното решение начин за изчисляване на размера на глобата. След като Комисията признала, че обхватът на картелите в Германия бил по-ограничен, отколкото в трите страни от Бенелюкс, не можело да прилага същите критерии за изчисляване на размера на глобата и за извършеното в Германия нарушение.

234 В това отношение следва да се отбележи, че макар Комисията да не е доказвала точния резултат от нарушението (съображение 660 от обжалваното решение), все пак за нарушението в Германия е определила по-малък начален размер, за да отчете — в полза на съответните предприятия — вероятността картелите да не са засегнали целия пазар на асансьорите. Както всъщност посочва Комисията в съображение 664 от обжалваното решение, при определянето на началния

размер на глобата тя е отчела „факта, че дейностите на картела [в Германия] може би не са засегнали пряко целия пазар на асансьорите“. В действителност за картела в Германия видимо е определен по-малък начален размер, отколкото за останалите картели, до които се отнася обжалваното решение, предвид обема на засегнатите пазари.

²³⁵ Дори да се допусне, че когато с едно и също решение установява редица много сериозни нарушения, Комисията е длъжна да осигури известна съгласуваност между общите начални размери на глобите и обема на различните засегнати пазари, в случая няма основание да се приеме, че общите начални размери за нарушенията в Белгия, Германия, Люксембург и Нидерландия не са съгласувани или се отклоняват от начина на изчисление, който според жалбоподателите е бил приложен в обжалваното решение.

²³⁶ Всъщност анализът на релевантните данни показва, че предвид обема на засегнатите пазари Комисията е определила съгласувано общите начални размери на глобите. Така, колкото по-голям е обемът на пазара, толкова по-висок е определеният от Комисията общ начален размер, без обаче тя да е използвала точна математическа формула, което при всички положения не е била длъжна да прави (вж. точки 207—210 по-горе). Ето защо за очевидно най-големия пазар, този в Германия, който възлиза на 576 милиона евро, общият начален размер е определен на 70 милиона евро; за двата следващи по големина пазара, тези в Нидерландия и Белгия, които възлизат съответно на 363 милиона евро и 254 милиона евро, общият начален размер е определен съответно на 55 милиона евро и 40 милиона евро; накрая, за люксембургския пазар, който е с явно по-ограничен обем, тъй като възлиза на 32 милиона евро, Комисията намира за целесъобразно да сведе този размер до 10 милиона евро, въпреки че за много сериозните нарушения Насоките от 1998 г. предвиждат наложената с оглед на тежестта на нарушението глоба да се определя в размер „над 20 милиона [евро]“ (вж. в този смисъл Решение по дело BASF/Комисия, точка 207 по-горе, точка 136). Следователно оплакването на жалбоподателите трябва да се отхвърли.

- 237 Оттук следва, че трябва да се отхвърлят всички оплаквания във връзка с определянето на началния размер за нарушението в Германия.
- 238 На второ място, що се отнася до нарушението в Люксембург, жалбоподателите по дела T-148/07, T-149/07 и T-150/07 изтъкват, че е налице непропорционалност между общия начален размер на глобата и обема на засегнатия от нарушението пазар.
- 239 В това отношение е важно да се отбележи, че жалбоподателят по дело T-148/07 също не оспорва законосъобразността на изложената в точка 1 А от Насоките от 1998 г. методология за определяне на началния размер на глобата, която следва логиката на стандартното определяне, както беше напомнено в точка 207 по-горе. Освен това съгласно съдебната практика, посочена в точка 209 по-горе, обемът на съответния пазар е само един от релевантните критерии за преценката на тежестта на нарушението, който Комисията не е длъжна да взема предвид за целите на определянето на началния размер на глобата. Както обаче беше напомнено в точка 208 по-горе, в случая от съображения 657—671 от обжалваното решение личи, че Комисията е обосновала извода си за тежестта на нарушенията с характера на тези нарушения и с географския им обхват. Поради това трябва да се отхвърли доводът на жалбоподателите за прекомерност на определения за нарушението в Люксембург начален размер предвид обема на засегнатия пазар.
- 240 При всички положения следва да се подчертае, че Комисията е определила общия начален размер на глобата за нарушението в Люксембург на 10 милиона евро. По този начин, макар че е определила тежестта на нарушението в зависимост от характера и географския му обхват, Комисията е намерила за целесъобразно да определи общия начален размер на глобата на половината от минималния праг от 20 милиона евро, предвиден по принцип в Насоките за този вид много сериозни нарушения (вж. точка 1 А, втора алинея, трето тире от Насоките от 1998 г.).

- 241 Оттук следва, че доводът на жалбоподателите по дела Т-148/07, Т-149/07 и Т-150/07 трябва да се отхвърли.
- 242 На трето място, що се отнася до нарушението в Нидерландия, жалбоподателите по дела Т-150/07 и Т-154/07 поддържат, че Комисията не е взела предвид ограниченото отражение на нарушението върху пазара, тъй като картелът засегнал по-малко от 10%—15% от пазара, което било потвърдено от всички предприятия, участвали в нарушението в Нидерландия. Освен това, макар че не била длъжна да установи конкретните последици от нарушението за нидерландския пазар, Комисията трябвало да вземе предвид съвсем ограничения обем на засегнатия от картела пазар.
- 243 В това отношение е важно да се отбележи, че жалбоподателят по дело Т-154/07 също не оспорва законосъобразността на изложената в точка 1 А от Насоки-те от 1998 г. методология за определяне на началния размер на глобата, която следва логиката на стандартното определяне, както бе напомнено в точка 207 по-горе. Освен това съгласно съдебната практика, посочена в точка 209 по-горе, обемът на съответния пазар е само един от релевантните критерии за преценката на тежестта на нарушението, който Комисията не е длъжна да взема предвид за целите на определянето на началния размер на глобата. Както обаче беше напомнено в точка 208 по-горе, в случая от съображения 657—671 от обжалваното решение личи, че Комисията е обосновала извода си за тежестта на нарушенията с характера на тези нарушения и с географския им обхват. Поради това трябва да се отхвърли доводът на жалбоподателите за прекомерност на определения за нарушението в Нидерландия начален размер предвид обема на засегнатия от нарушението пазар.
- 244 Що се отнася до останалите твърдения на жалбоподателите, както правилно посочва Комисията, от една страна, изявленията на участниците в картела в Нидерландия по повод на проектите, които според тях били засегнати от картела, се отнасят само до броя на проектите, за които тези участници изрично са признали наличието на картел. В това отношение, както отбелязва Комисията в съображение 384 от обжалваното решение, изобщо не е било необходимо участниците в картела в Нидерландия да си разпределят всички проекти, тъй като съответните предприятия е трябвало да обсъждат само проектите, които не са

били разпределени автоматично помежду им поради вече установените отношения със стари клиенти. От друга страна, макар наистина Otis и ThyssenKrupp да твърдят, че общият брой на разпределяните проекти, за които са водени разговори, обхваща само малък дял от всички изпълнени проекти (съображение 492 от обжалваното решение), при всички положения представените от тях изчисления по този въпрос съществено се различават (съображения 494, 495, 496, 497 и 499 от обжалваното решение).

- 245 Оттук следва, че трябва да се отхвърлят доводите за прекомерност на началния размер на глобата за нарушението в Нидерландия.
- 246 Следователно всички оплаквания във връзка с общите начални размери на глобите трябва да се отхвърлят.

По твърдението за незаконосъобразност на специфичния начален размер на глобите

- 247 Следва да се напомни, че при изчисляването на размера на глобите, налагани на основание член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003, диференцираният подход спрямо съответните предприятия е присъщ за упражняването на правомощията, предоставени на Комисията съгласно тази разпоредба. Всъщност в рамките на своето право на преценка Комисията е длъжна да индивидуализира санкцията в зависимост от поведението и особеностите на съответните предприятия, за да осигури във всеки отделен случай пълната ефективност на правилата на Съюза в областта на конкуренцията (вж. в този смисъл Решение на Съда от 7 юни 1983 г. по дело *Musique Diffusion française* и др./Комисия, 100/80-103/80, *Recueil*, стр. 1825, точка 109 и Решение по дело *Britannia Alloys & Chemicals*/Комисия, точка 108 по-горе, точка 44).

- 248 Именно в този смисъл Насоките от 1998 г. предвиждат, че когато извършители са няколко предприятия, например при картелите, може да е необходимо общият начален размер на глобата за нарушение с определена тежест да се претегли, така че да се определи специфичен начален размер с цел да бъде взета предвид специфичната тежест на нарушението и съответно действителното отражение на нарушението на всяко едно от предприятията върху конкуренцията, по-специално когато е налице значителна несъразмерност по отношение на големината на предприятията, извършили същия вид нарушения (точка 1 А, шеста алинея). В частност е необходимо да бъде взет предвид ефективният икономически капацитет на нарушителите за нанасяне на значителни вреди на други оператори, включително на потребителите (точка 1 А, четвърта алинея).
- 249 В Насоките от 1998 г. също така се уточнява, че принципът за налагане на еднакви наказания за едно и също поведение може да доведе, ако обстоятелствата го позволяват, до налагане на различни глоби на съответните предприятия, при това без тази диференциация да произтича от аритметично пресмятане (точка 1 А, седма алинея).
- 250 Както бе посочено в точка 210 по-горе, съгласно съдебната практика Насоките от 1998 г. не предвиждат размерът на глобите да се изчислява в зависимост от оборота, реализиран от предприятията на съответния пазар. Ето защо, за да се прецени влиянието на дадено предприятие върху пазара или — по смисъла на Насоките — неговият ефективен икономически капацитет за нанасяне на значителни вреди на други оператори, Комисията не е задължена предварително да определя пазара, нито да преценява неговия обем (Решение по дело Ргум и Ргум Consumer/Комисия, точка 193 по-горе, точка 63). Насоките от 1998 г. обаче допускат и такъв оборот да бъде взет предвид при определянето на размера на глобата с цел да бъдат спазени общите принципи на правото на Съюза и когато го изискват обстоятелствата (Решение на Общия съд от 20 март 2002 г. по дело LR AF 1998/Комисия, T-23/99, Rescuil, стр. II-1705, точки 283 и 284, Решение на Общия съд от 9 юли 2003 г. по дело Cheil Jedang/Комисия, T-220/00, Rescuil, стр. II-2473, точка 82 и Решение на Общия съд от 25 октомври 2005 г. по дело Groupe Danone/Комисия, T-38/02, Rescuil, стр. II-4407, точка 157).

251 В случая от съображения 672—685 от обжалваното решение следва, че за всяко констатирано нарушение по член 1 от обжалваното решение Комисията е приложила „диференциран подход спрямо предприятията, за да вземе предвид ефективния им икономически капацитет да причинят значителни вреди за конкуренцията“ (съображение 672 от обжалваното решение). За целите на определянето на специфичните начални размери на глобата за всяко нарушение тя разпределя предприятията в категории въз основа на оборота, реализиран на всеки национален пазар на съответните продукти (съображения 673—685 от обжалваното решение). Освен при определянето на специфичния начален размер на глобата на Schindler поради участието му в картела в Германия, при определянето на специфичните начални размери на глобите на останалите предприятия Комисията взема предвид за всяко нарушение оборота за 2003 г. — последната година, през която според Комисията тези предприятия активно са участвали във въпросните картели (съображения 674, 676, 680 и 684 от обжалваното решение).

252 На първо място, що се отнася до нарушението в Белгия, в изложението на доводите си относно началния размер на глобите жалбоподателите по дела T-149/07 и T-150/07 посочват, че през периода на нарушението в Белгия ThyssenKrupp е притежавало много по-малък пазарен дял от този на Kone и Schindler, поради което размерът на глобата му трябвало да бъде намален.

253 Съгласно точка 1 А, седма алинея от Насоките от 1998 г. не е необходимо диференциацията на предприятията да произтича от аритметично пресмятане. Възщност принципите на пропорционалност и равно третиране не изискват началният размер на глобата за различните членове на картела да представлява един и същ процент от съответния им оборот (Решение по дело BASF/Комисия, точка 210 по-горе, точка 149).

254 Ето защо, за да провери дали разпределянето на членовете на картела в категории е в съответствие с принципите на равно третиране и на пропорционалност,

в рамките на контрола за законосъобразност на решението, с което Комисията е упражнила предоставеното ѝ право на преценка в тази област, Общият съд трябва да се ограничи до проверка дали разпределянето е последователно и обективно обосновано (Решение на Общия съд от 19 март 2003 г. по дело СМА СGM и др./Комисия, T-213/00, *Rescueil*, стр. II-913, точки 406 и 416, Решение по дело Tokai Carbon и др./Комисия, точка 159 по-горе, точки 220 и 222, BASF/Комисия, точка 210 по-горе, точка 157, Решение по дело Schunk и Schunk Kohlenstoff-Technik/Комисия, точка 122 по-горе, точка 184).

255 В случая, обратно на поддържаното от жалбоподателите по дела T-149/07 и T-150/07, Комисията е взела предвид относително по-слабите позиции на ТКЛА на белгийския пазар, като го е поставила в отделна категория с осезаемо по-нисък начален размер на глобата в сравнение с началните размери, определени за останалите участници в картела в Белгия. В този смисъл, за разлика от Kone и Schindler, които са поставени в първата категория с начален размер от 40 милиона евро, и за разлика от Otis, което е поставено във втората категория с начален размер от 27 милиона евро, ThyssenKrupp е поставено в третата категория с начален размер от 16,5 милиона евро, който освен всичко останало е и под минималния праг от 20 милиона евро, по принцип предвиден в Насоките за този вид много сериозни нарушения (вж. точка 1 А, втора алинея, трето тире) (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 9 юли 2003 г. по дело Daesang и Sewon Europe/Комисия, T-230/00, *Rescueil*, стр. II-2733, точка 58).

256 При това положение трябва да бъдат отхвърлени доводите на жалбоподателите по дела T-149/07 и T-150/07 за незаконосъобразност на специфичния начален размер на глобата, която им е наложена поради участието на ТКЛА в картела в Белгия.

257 На второ място, що се отнася до нарушението в Германия, жалбоподателите по дела T-147/07, T-149/07 и T-150/07 твърдят, първо, че са третираны дискриминационно, доколкото определеният за тях начален размер на глобата бил изчислен единствено въз основа на характера и географския обхват на нарушението

им, докато началният размер на глобата на Schindler бил съобразен с факта, че нарушението засяга само част от пазара на съответните продукти. Прилагането на подхода, избран от Комисията спрямо Schindler и спрямо жалбоподателите по дела T-147/07, T-149/07 и T-150/07, трябвало да доведе до намаляване на началния размер на глобата им.

258 В началото следва да се констатира, че както недвусмислено сочи обжалваното решение, и в частност съображения 676—679 от него, за целите на категоризирането на предприятията, участвали в картела в Германия, Комисията се основава — както за Schindler, така и за останалите участници в картела в Германия — на оборота, реализиран от съответните предприятия на засегнатия от картела пазар.

259 По-нататък следва да се отбележи, че при картела в Германия случаят на Schindler е различен от този на ThyssenKrupp. Всъщност не се оспорва, че през целия период на участието си в картела в Германия, а именно между август 1995 г. и декември 2000 г., Schindler участва в нарушението само на пазара на ескалаторите (съображение 213 и член 1, параграф 2 от обжалваното решение). Следователно Schindler е извършител на констатираното в член 1, параграф 2 от обжалваното решение нарушение само в сектора на ескалаторите. За разлика от това, ThyssenKrupp е участвало в нарушението и в двата сектора, а именно и при ескалаторите — между август 1995 г. и декември 2003 г., и при асансьорите — между декември 2000 г. и декември 2003 г. (съображения 212 и 213 и член 1, параграф 2 от обжалваното решение). Прилагането на диференциран подход обаче има за цел именно да се отчетат разликите в капацитета на отделните предприятия да причинят значителни вреди за конкуренцията, като в случая на Schindler този капацитет несъмнено е бил по-малък, тъй като то не е участвало в картела на пазара на асансьорите.

260 При това положение жалбоподателите по дела Т-147/07, Т-149/07 и Т-150/07 нямат основание да поддържат, че са били третирани дискриминационно, поради това че при определянето на специфичния начален размер на глобата за Schindler е взет предвид само оборотът на пазара на ескалаторите. Напротив, именно за да отчете разликите между Schindler и останалите участници в картела, Комисията съобразно принципа на равно третиране взема предвид различни обороти за двете категории предприятия.

261 Второ, жалбоподателите по дела Т-147/07, Т-149/07 и Т-150/07 поддържат, че неправилно са поставени в първата категория, доколкото според притежаваните от тях данни Комисията погрешно е оценила действителните им пазарни дялове. В подкрепа на довода си тези жалбоподатели, от една страна, посочват пазарните дялове на Schindler на пазара на асансьорите и на пазара на ескалаторите през 2003 г., която според тях е референтната година. От друга страна, тези жалбоподатели поддържат, че пазарните им дялове не са равни на тези на Kone и Otis на германския пазар на ескалаторите и на големите проекти за асансьори. В това отношение Комисията не им е съобщила въз основа на какви изчисления на пазарните дялове е стигнала до разпределянето им по категории дори след като жалбоподателите са поискали тази информация.

262 В началото следва да се напомни, че при определянето на специфичните начални размери на глобата Комисията разпределя предприятията в категории въз основа на оборота, реализиран на всеки национален пазар на съответните продукти (съображение 673 от обжалваното решение) (вж. точка 251 по-горе). В това отношение в съображение 678 от обжалваното решение Комисията приема, че „предвид сходството между пазарните дялове и икономическия капацитет на Kone, Otis и ThyssenKrupp те следва да не бъдат третирани различно при изчисляването на глобата“.

- 263 Освен това трябва да се посочи, че не е необходимо началният размер на глобата за различните членове на картела да представлява един и същ процент от съответния им оборот и това е характерна особеност на метода на категоризацията на предприятията, който води до стандартизиране на началния размер за предприятията от една и съща категория. Общият съд вече е постановил, че маркар да не отчита разликите в големината на предприятията от една и съща категория, този подход по принцип не е недопустим (Решение по дело СМА СGM и др./Комисия, точка 254 по-горе, точка 385, Решение по дело Tokai Carbon и др./Комисия, точка 159 по-горе, точка 217 и Решение по дело BASF/Комисия, точка 210 по-горе, точка 150).
- 264 В случая жалбоподателите по дела Т-147/07, Т-149/07 и Т-150/07 не оспорват твърденията в съображения 673 и 678 от обжалваното решение.
- 265 От една страна, след като Schindler е участвало само в картела за ескалаторите, при определянето на специфичния за него начален размер на глобата Комисията правилно взема предвид единствено оборота му в този сектор. Ето защо е неоснователен доводът, който жалбоподателите извеждат от сравнението с пазарните дялове на Schindler в сектора на асансьорите и ескалаторите през 2003 г.
- 266 От друга страна, след като жалбоподателите не оспорват, че Комисията е разредила предприятията в категории въз основа на оборота им, реализиран на всеки национален пазар на съответните продукти (съображение 673 от обжалваното решение), и при положение че за целите на оценката на влиянието на предприятието върху пазара, или — по смисъла на Насоките от 1998 г. — на ефективния му капацитет да причини сериозни вреди за другите оператори, Комисията не е задължена предварително да определя пазара, нито да преценява обема му (Решение по дело Prum и Prum Consumer/Комисия, точка 193 по-горе,

точка 63), при всички случаи са неоснователни доводите на жалбоподателите за пазарните дялове на съответните предприятия в сектора на ескалаторите и при големите проекти в сектора на асансьорите.

- 267 Оттук следва, че трябва да бъде отхвърлен доводът на жалбоподателите, че неправилно са поставени в първата категория. При това положение няма основание да се уважи искането за събиране на доказателства, с което жалбоподателите по дела T-147/07, T-149/07 и T-150/07 целят Комисията да бъде задължена да представи изчисленията си за пазарните дялове в Германия.
- 268 На трето място, що се отнася до нарушението в Люксембург, жалбоподателите по дела T-148/07, T-149/07 и T-150/07 посочват, че като малко предприятие със скромнен пазарен дял ThyssenKrupp не е било в състояние да причини вреди за другите оператори и за потребителите (точка 1 А от Насоките от 1998 г.).
- 269 Първо, Комисията поставила и ThyssenKrupp, и Kone във втората категория, въпреки че Kone имало много по-голям пазарен дял, почти двойно по-голям от този на ThyssenKrupp (съображение 680 от обжалваното решение).
- 270 В това отношение трябва да се констатира, че както следва от съображение 680 от обжалваното решение, през 2003 г. оборотите на Kone и ThyssenKrupp на люксембургския пазар са относително сходни, като оборотът и на двете предприятия е бил от три до четири пъти по-малък от оборотите на Otis и Schindler на този пазар. Следователно Комисията видимо не надхвърля пределите на предоставеното ѝ право на преценка, когато поставя Schindler и Otis в първата категория, а Kone и ThyssenKrupp — във втората категория, доколкото това разпределение се явява последователно и обективно обосновано.

271 Второ, сравнението между пазарните дялове на ThyssenKrupp и тези на Otis и Schindler доказвало, че поставянето на ThyssenKrupp във втората категория било обективно неправилно. Всъщност Otis и Schindler били поставени в първата категория и пазарните им дялове през 2003 г. били около пет пъти по-големи от този на ThyssenKrupp. Началният размер на глобата на ThyssenKrupp отговарял на една четвърт от началния размер за Otis и Schindler, въпреки че пазарният дял на ThyssenKrupp бил само около една пета от пазарните дялове на тези две предприятия и едва около половината от пазарния дял на Kone. Тази несъразмерност била в противоречие с практиката на Комисията, съгласно която основните размери на глобата в по-ниските категории винаги се намаляват пропорционално спрямо определения за първата категория размер.

272 Този довод също трябва да се отхвърли. Всъщност голямата разлика между пазарните дялове на Otis и Schindler, от една страна, и тези на Kone и ThyssenKrupp, от друга, обосновава диференциацията на участниците в две категории. Все пак, не само че определянето на началния размер на глобата за всяка категория не произтича от аритметично пресмятане, което да отразява всяка констатирана разлика в пазарните дялове на предприятията според принадлежността им към първата или втората категория, но и следва да се приеме, че след като в случая оборотът на едно от предприятията в първата категория е около четири пъти по-голям от оборота на ThyssenKrupp, което принадлежи към втората категория, то определянето на начален размер на глобата на ThyssenKrupp, който съответства на 25% от началния размер на предприятията от първата категория, при всички случаи се явява последователно и обективно обосновано.

273 Трето, в Люксембург Комисията приложила неправилно системата на категориите, тъй като — в сравнение с категоризирането на TKLA и TKL за нарушенията в Белгия и Нидерландия — Комисията трябвало да постави ThyssenKrupp

поради скромния му пазарен дял в Люксембург в по-ниска категория от тази на Kone и съответно да му определи по-нисък основен размер.

- 274 В това отношение в точка 270 по-горе вече бе констатирано, че Комисията видимо не е надхвърлила пределите на предоставеното ѝ право на преценка, когато е поставила Kone и ThyssenKrupp във втората категория, доколкото това разпределение се явява последователно и обективно обосновано. Освен това доводът за диференцирания подход, приложен от Комисията за други дружества от групата ThyssenKrupp във връзка с други нарушения, е ирелевантен, тъй като целта на диференцирания подход е именно за всяко отделно нарушение да се вземе предвид относителната големина на съответните предприятия на съответните пазари. Ето защо доводите на жалбоподателите трябва да се отхвърлят.
- 275 Четвърто, жалбоподателите по дела T-148/07, T-149/07 и T-150/07 възразяват срещу допуснатото според тях нарушение на принципа на пропорционалност, произтичащо от връзката между реализирания от тях оборот на съответния пазар и определения им начален размер на глобата. Така жалбоподателите по дела T-148/07, T-149/07 и T-150/07 посочват, че определеният им начален размер е [*поверително*] от оборота, който са реализирани на люксембургския пазар през 2003 г.
- 276 От една страна, както следва от точка 218 по-горе, началният размер на глобите е определен с оглед на характера на нарушенията и обхвата на съответния географски пазар. От друга страна, Комисията взема предвид оборотите на тези предприятия на люксембургския пазар само във връзка с диференцираното им третиране, за да отчете относителната им значимост на съответния пазар и ефективния им икономически капацитет да причинят значителни вреди за конкуренцията (съображение 672 от обжалваното решение), което освен това е

в съответствие със съдебната практика, посочена в точки 247 и 250 по-горе. Ето защо сравнението на жалбоподателите между оборота им на съответния пазар и началния размер на глобата им е ирелевантно.

- 277 С оглед на предходното и след като при всички случаи в правото на Съюза няма общоприложим принцип, изискващ санкцията да е съразмерна на значимостта на предприятията на пазара на стоките, предмет на нарушението (Решение по дело Archer Daniels Midland/Комисия, точка 193 по-горе, точка 75), доводът за прекомерност на специфичния начален размер на глобата на ThyssenKrupp за нарушението в Люксембург трябва да бъде отхвърлен.
- 278 От всичко изложено по-горе следва, че трябва да се отхвърлят всички оплаквания във връзка със специфичния начален размер на глобите.
- 279 Следователно настоящото правно основание трябва изцяло да се отхвърли.

По правното основание, изведено от нарушение на Насоките от 1998 г., на принципа на пропорционалност, на член 253 ЕО и на принципа на равно третиране при прилагането на групов коефициент с цел постигане на възпиращ ефект при определянето на началния размер на глобите

- 280 В обжалваното решение Комисията напомня необходимостта да се определя „такъв размер на глобите, който да им осигурява сериозен възпиращ ефект предвид големината на всяко предприятие“ (съображение 686 от обжалваното решение). В този смисъл, след като констатира, че „[с]ъс световен оборот съответно от 47 100 000 000 EUR и 34 300 000 000 EUR ThyssenKrupp и UTC/Otis

са много по-големи оператори в сравнение с останалите адресати“, Комисията приема, че „началният размер [на глобата] следва да се увеличи, за да се вземат предвид големината и цялостните ресурси“ на тези предприятия, и че „е необходимо началният размер на глобата на ThyssenKrupp да се умножи с коефициент 2 (100% увеличение) и началният размер на глобата на UTC/Otis да се умножи с коефициент 1,7 (70% увеличение)“ (съображение 690 от обжалваното решение).

281 Жалбоподателите по дела T-144/07, T-147/07, T-148/07, T-149/07, T-150/07 и T-154/07 изтъкват, че Комисията е нарушила Насоките от 1998 г., принципа на пропорционалност и принципа на равно третиране, като е умножила с коефициент 2 началните размери на глобите на дружествата от групата ThyssenKrupp в четирите засегнати държави членки, за да осигури сериозен възпиращ ефект на тези глоби. Жалбоподателят по дело T-154/07 освен това твърди, че обжалваното решение не е мотивирано и по въпроса за избрания коефициент.

282 На първо място, оплакването на жалбоподателя по дело T-154/07 за нарушение на член 253 ЕО трябва да се отхвърли. Всъщност в съображения 689 и 690 от обжалваното решение Комисията мотивира решението си да приложи коефициент 2 със значителната икономическа и финансова сила на ThyssenKrupp, чийто световен оборот, както и този на Otis, далеч надхвърля оборота на Kone и Schindler.

283 На второ място, посочените в точка 281 по-горе жалбоподатели оспорват определянето на коефициента в зависимост от световния оборот на групата ThyssenKrupp. За целта те подчертават, че извършените нарушения дъщерни дружества не формират стопанска единица със своите дружества майки. Жалбоподателят по дело T-154/07 допълва, че ThyssenKrupp има децентрализирана организация, в която ТКЛ действа самостоятелно и независимо. Жалбоподателите по дела T-147/07 и T-148/07 освен това поддържат, че при определянето на коефициента релевантен може да е единствено оборотът в сектора „асансьори“

на групата ThyssenKrupp. Накрая жалбоподателят по дело T-144/07 посочва, че прилагането на групов коефициент с цел възпиране не е необходимо, за да се гарантира спазването на конкурентното право, тъй като и без този коефициент глобата на ТКЛА щяла да възлезе на [*поверително*] % от оборота на това дружество в Белгия през съответния период.

284 В началото трябва да се напомни, че Комисията правилно приема, че жалбоподателите по дела T-144/07, T-147/07, T-148/07, T-149/07, T-150/07 и T-154/07 формират стопанска единица (вж. точки 100—131 по-горе).

285 По-нататък следва да се подчертае, че необходимостта да се осигури сериозен възпиращ ефект на глобата, без да е основание за увеличаване на общия размер на глобите в рамките на политиката в областта на конкуренцията, изисква размерът на глобата да се адаптира съобразно търсеното въздействие върху санкционираното предприятие, така че глобата да не се окаже незначителна или, обратно, прекомерна — по-специално от гледна точка на финансовите възможности на въпросното предприятие — съгласно изискванията, изведени, от една страна, от необходимостта да се гарантира ефективността на глобата, и от друга страна, от спазването на принципа на пропорционалност (Решение на Общия съд от 8 юли 2008 г. по дело Lafarge/Комисия, T-54/03, непубликувано в Сборника, точка 670).

286 Наистина в Насоките от 1998 г. Комисията не е определила методология или специфични критерии, които да прилага, за да постигне търсения възпиращ ефект, и които при изричното им закрепване биха могли да имат задължителна сила. В точка 1 А, четвърта алинея от Насоките сред указанията във връзка с преценката на тежестта на нарушението се споменава единствено необходимостта да се определи глоба в размер, който гарантира, че тя има сериозен

възпиращ ефект (Решение по дело Schunk и Schunk Kohlenstoff-Technik/Комисия, точка 122 по-горе, точка 193).

287 Все пак съгласно постоянната съдебна практика Комисията може да вземе предвид целия оборот на всяко предприятие от картела като релевантен критерий за определянето на възпиращия коефициент (вж. в този смисъл Решение на Съда от 29 юни 2006 г. по дело Showa Denko/Комисия, С-289/04 Р, Recueil, стр. I-5859, точки 17 и 18). В този смисъл големината и цялостните ресурси на предприятието са релевантни критерии предвид търсената цел, а именно да се гарантира ефективността на глобата чрез адаптиране на размера ѝ с оглед на цялостните ресурси на предприятието и способността му да си набави необходимите средства за заплащането на глобата. Всъщност процентът на увеличаване на началния размер на глобата с цел осигуряване на сериозен възпиращ ефект се определя повече, за да се гарантира ефективността на глобата, отколкото, за да се отчете вредата от нарушението за нормалната конкуренция и съответно жесткостта на това нарушение (Решение по дело Lafarge/Комисия, точка 285 по-горе, точка 672).

288 Следователно Комисията не е нарушила нито Насоките от 1998 г., нито принципа на пропорционалност, когато е взела предвид целия оборот на групата ThyssenKrupp, за да определи възпиращия коефициент. Следователно е неоснователен и доводът, с който жалбоподателят по дело Т-144/07 сравнява оборота на ТКЛА в Белгия и размера на глобата, за да докаже, че не е необходимо спрямо него да се прилага възпиращ коефициент.

289 На трето място, що се отнася до коефициента 2, с който са умножени глобите на групата ThyssenKrupp, жалбоподателите по дела Т-144/07, Т-147/07, Т-148/07, Т-149/07 и Т-150/07, като се опират на практиката на Комисията, и в частност на Решение 2007/534/ЕО от 13 септември 2006 година относно процедура по член 81 ЕО (дело СОМР/Е/38.456 — Битум (Нидерландия) (ОВ L196, стр. 40, наричано по-нататък „решението за пътния битум“), поддържат, че е трябвало

да се определи по-нисък размер на посочения коефициент, тъй като деянието е извършено само в рамките на една държава. Затова жалбоподателите по дела T-147/07, T-148/07, T-149/07 и T-150/07 искат от Общия съд да задължи Комисията на основание член 65, буква б) от Процедурния правилник да представи решението за пътния битум.

290 Що се отнася до прекомерността на приложения в случая коефициент, следва да се посочи, че възпиращото увеличение на глобата има за цел да гарантира ефективността ѝ чрез адаптиране на размера ѝ съобразно цялостните ресурси на предприятието и способността му да си набави необходимите средства за заплащането на глобата (Решение по дело Lafarge/Комисия, точка 285 по-горе, точка 671). Ето защо е ирелевантен доводът, че констатираното от Комисията нарушение е извършено само в рамките на една държава.

291 Не може да бъде приет и доводът, изведен от решението за пътния битум. Всъщност съгласно съдебната практика, посочена в точка 153 по-горе, предходните решения на Комисията са без значение, тъй като — както бе напомнено в точка 108 по-горе — предходната практика на Комисията не служи за правна уредба на глобите в областта на конкуренцията. При това положение няма основание да се уважи искането за събиране на доказателства, с което жалбоподателите по дела T-147/07, T-148/07, T-149/07 и T-150/07 целят Комисията да бъде задължена да представи решението за пътния битум.

292 При всички случаи предвид целия оборот на ThyssenKrupp, който възлиза на 47,1 милиарда евро (съображение 689 от обжалваното решение), умножаването на началните размери на глобите на ThyssenKrupp с коефициент 2 се явява подходящо за осигуряването на ефективността на глобите предвид финансовите възможности на това предприятие и съответно за осигуряването на сериозен възпиращ ефект на наложените му глоби.

- 293 На четвърто място, жалбоподателите по дела T-144/07 и T-154/07 твърдят, че увеличаването на глобите им със съответния коефициент е дискриминационно, тъй като Комисията не е приложила възпиращ коефициент за Kone и Schindler, въпреки че тези предприятия били част от многонационални групи с по-голям оборот в рамките на Съюза. Освен това позициите на дъщерните дружества на Kone и Schindler на съответния пазар в Нидерландия били много по-добри от тези на ThyssenKrupp.
- 294 Този довод не следва да бъде приет. Всъщност с увеличаването на началния размер с цел постигането на възпиращ ефект на глобата Комисията в действителност само разграничава участниците в един и същ картел, за да съобрази реалното въздействие на глобата върху всеки от тях (Решение по дело BASF/Комисия, точка 210 по-горе, точка 241).
- 295 Ето защо, без да наруши принципа на равно третиране, в настоящия случай Комисията се основава на целите обороти на участниците, а не на оборотите им в рамките на Съюза или пък в рамките на съответния национален пазар, за да оцени необходимостта от увеличаване на размера на глобите с оглед постигането на възпиращ ефект. Всъщност предвид целия оборот на ThyssenKrupp е допустимо да се приеме, че ако глобата му не беше увеличена с цел възпиране, това предприятие щеше да е санкционирано относително по-леко в сравнение с Kone и Schindler, които имат оборот от съответно 3,2 и 5,73 милиарда евро (съображение 689 от обжалваното решение).
- 296 В случая умножаването на глобите на ThyssenKrupp с коефициент 2 се явява обосновано с оглед на осигуряването на ефективност на глобите предвид финансовите възможности на това предприятие.

297 От изложеното дотук следва, че настоящото правно основание трябва да се отхвърли.

По правното основание, изведено от нарушение на Насоките от 1998 г., на принципа на пропорционалност и на правото на защита при увеличаването на основния размер на глобите с 50 % поради повторност

298 В обжалваното решение Комисията приема, че основният размер на глобите на ТКАГ, ТКЕ и дъщерните дружества ThyssenKrupp трябва да се увеличи с 50 % поради повторност (съображения 707, 710, 714 и 720 от обжалваното решение).

299 В това отношение в съображение 697 от обжалваното решение Комисията напомня:

„[...] [П]овторност е налице, когато за предприятие, за което с предходно решение на Комисията е установено, че отговаря за определено нарушение, бъде установено, че отговаря за ново нарушение от същия вид, дори ако второто нарушение е извършено в друг сектор на дейност или по отношение на други продукти. [В точка 2] от [Насоките от 1998 г.] се приема, че повторното нарушение от страна на едно и също или едни и същи предприятия съставлява отегчаващо вината обстоятелство. Понятието „предприятие“ обхваща всички правни субекти в рамките на една и съща група, които не определят самостоятелно пазарното си поведение. По дело Michelin [Решение по дело Michelin/Комисия, точка 107 по-горе, точка 290] Първоинстанционният съд потвърждава, че в условията на повторност действа и всеки субект, изцяло притежаван от дружество (майка), контролиращо друг субект, който отговаря за предходно нарушение“.

300 В настоящия случай Комисията констатира повторността в съображение 698 от обжалваното решение, като се основава на Решение 98/247/ЕОВС от 21 януари 1998 година относно процедура по член 65 [ВС] (дело IV/35.814 — Надбавка за легиращи елементи) (ОВ L 100, стр. 55) (наричано по-нататък „решението за надбавката за легиращи елементи“). В посоченото съображение Комисията отбелязва:

„През 1998 г. с решението за надбавката за легиращи елементи са наложени глоби във връзка с картел, който има за цел и резултат ограничаване и нарушаване на конкуренцията. Сред предприятията, на които е наложена глоба, е ThyssenKrupp Stainless GmbH (TKS), дружество по германското право, учредено на 1 януари 1995 г. след сливането на предприятията за неръждаема стомана на Krupp и Thyssen. Глоба е наложена и на Acciai Speciali Terni SpA (AST), дружество по италианското право, учредено на 1 януари 1994 г., чиято основна дейност включва производството на плосковалцувани продукти от неръждаема стомана. През декември 1994 г. няколко предприятия, сред които Krupp и Thyssen, купуват съвместно AST. През декември 1995 г. Krupp увеличава участието си в AST от 50% на 75%, а след това на 100% през май 1996 г. Впоследствие Krupp прехвърля всичките си акции в AST на TKS [...]“.

301 В обжалваното решение Комисията освен това уточнява (съображения 700, 704, 709, 713 и 717 от обжалваното решение), че констатираният с решението за надбавката за легиращи елементи картел е съществувал от 16 декември 1993 г., когато се е провела срещата, на която участващите предприятия са договорили тайното си споразумение, до 21 януари 1998 г., когато е прието решението, констатиращо това нарушение, поради което нарушенията на дружествата от групата ThyssenKrupp не само са извършени в условията на повторност, но и отчасти съвпадат по време и са извършвани успоредно.

302 Жалбоподателите по дела T-144/07, T-147/07, T-148/07, T-149/07, T-150/07 и T-154/07 считат, че в съображения 699—707 (дела T-147/07 и T-150/07), 708—710 (дела T-144/07 и T-150/07), 711—714 (дела T-148/07 и T-149/07), 717 (дело T-150/07) и 720 (дела T-150/07 и T-154/07) от обжалваното решение Комисията неправилно увеличава размера на глобата им с 50% поради повторност. Комисията неоснователно приела, че нарушението, за което ThyssenKrupp

Stainless AG, с наименование KruppThyssen Nirosta GmbH преди септември 1997 г. (бележка под линия 882 от обжалваното решение) (наричано по-нататък „TKS“ за периодите преди и след септември 1997 г.), и Acciai Speciali Terni SpA (наричано по-нататък „AST“) са санкционирани с решението за надбавката за легиращи елементи, съставлява аналогично предходно нарушение, извършено от тези жалбоподатели.

303 В началото следва да се напомни, че в член 1 от решението за надбавката за легиращи елементи, на което се позовава Комисията в обжалваното решение, за да установи повторността на деянието в настоящия случай, Комисията приема, че редица дружества, сред които Krupp Hoesch Stahl AG (наричано по-нататък „KHS“) (TKS след 1 януари 1995 г.), Thyssen Stahl AG (наричано по-нататък „TS“) (TKS след 1 януари 1995 г.) и AST, са нарушили член 65, параграф 1 ВС през периода от декември 1993 г. до 21 януари 1998 г., като са променяли и съгласували помежду си референтните стойности от формулата за изчисляване на надбавката за легиращи елементи. Според Комисията тази практика е имала за цел и резултат да ограничи и наруши нормалната конкуренция на общия пазар.

304 Видно от решението за надбавката за легиращи елементи, KHS и TS са участвали пряко в нарушението до 31 декември 1994 г. и съответно е трябвало да носят отделно отговорност. Въпреки това Комисията налага глобата, с която е трябвало да ги санкционира, само на TKS, което с писмо от 23 юли 1997 г. уведомява Комисията, че поема отговорността за действията на TS и KHS след 1993 г. (съображения 14 и 102 от решението за надбавката за легиращи елементи).

305 Съответно на 11 и 13 март 1998 г. TKS и AST подават жалби пред Общия съд за отмяна на решението за надбавката за легиращи елементи в частта, в която се отнася до тях, и при условията на евентуалност, за съществено намаляване на размера на наложените им с това решение глоби. С Решение по дело Krupp Thyssen Stainless и Acciai speciali Terni/Комисия, точка 106 по-горе, Общият съд

отменя член 1 от решението за надбавката за легиращи елементи, доколкото в него се приема, че TKS носи отговорност за извършеното от TS нарушение, като отмяната е постановена поради нарушение на правото на защита на TKS, тъй като на това дружество не е била дадена възможност да представи становището си по въпроса дали са извършени и как следва да се квалифицират деянията на TS. Посоченото решение е обжалвано от двете дружества, но Съдът отхвърля жалбите с Решение от 14 юли 2005 г. по дело ThyssenKrupp/Комисия (C-65/02 P и C-73/02 P, Recueil, стр. I-6773).

306 В резултат от Решение по дело Krupp Thyssen Stainless и Acciai speciali Terni/Комисия, точка 106 по-горе, на 20 декември 2006 г. Комисията приема Решение С (2006) 6765 окончателен относно процедура по член 65 [BC] (дело СОМР/Е/39.234 — Надбавка за легиращи елементи — повторно решение). В това решение Комисията установява, че TS е нарушило член 65, параграф 1 BC между 16 декември 1993 г. и 31 декември 1994 г., и приема, че TKS носи отговорност за действията на TS поради писмото на TKS от 23 юли 1997 г.

307 С настоящото правно основание жалбоподателите твърдят, че не формират стопанска единица по смисъла на членове 81 ЕО и 82 ЕО с предприятията, наказани с решението за надбавката за легиращи елементи. В това отношение те поддържат, че Комисията неправилно е заключила въз основа на Решение по дело Michelin/Комисия, точка 107 по-горе, че 100%-овото участие на дружеството майка в капитала на дъщерното му дружество е достатъчно, за да може дружеството майка да носи отговорност за предходните нарушения на дъщерното дружество, без изобщо да се разглежда въпросът дали в действителност дъщерното дружество е самостоятелно. При това положение, обратно на поддържаното от Комисията, според жалбоподателите тя не е могла, ако това е искала, да наложи глоба с двете решения на същото дружество майка, както изисквало Решение по дело Michelin, точка 107 по-горе (точка 290).

308 Следва да се отбележи, че понятието за повторност на нарушението, уредено в някои национални правни системи, означава, че едно лице е извършило нови

нарушения, след като е било санкционирано за подобни нарушения (Решение на Общия съд от 11 март 1999 г. по дело Thyssen Stahl/Комисия, T-141/94, Recueil, стр. II-347, точка 617, Решение по дело Michelin/Комисия, точка 107 по-горе, точка 284, Решение по дело Groupe Danone/Комисия, точка 250 по-горе, точка 362 и Решение по дело Hoechst/Комисия, точка 158 по-горе, точка 450). Освен това в точка 2 от Насоките от 1998 г. „[повторното] нарушаване от същия вид, извършвано от същото предприятие/я“, изрично е споменато в примерното изброяване на отегчаващите вината обстоятелства, които обосновават увеличаване на основния размер на глобата.

- 309 Както беше напоменено в точка 92 по-горе, понятието за предприятие в контекста на конкурентното право трябва да се схваща като обозначаващо една стопанска единица от гледна точка на целта на съответното споразумение, макар и от юридическа гледна точка тази стопанска единица да е съставена от няколко физически или юридически лица.
- 310 За антиконкурентното поведение на предприятието може да отговаря друго предприятие, когато първото не е определяло самостоятелно поведението си на пазара, а е прилагало основно указанията на второто, предвид по-специално икономическите и юридически връзки между тях (Решение по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 94 по-горе, точка 117, Решение по дело Metsä-Serla и др./Комисия, точка 94 по-горе, точка 27 и Решение от 10 септември 2009 г. по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 91 по-горе, точка 58, Решение на Общия съд от 27 септември 2006 г. по дело Avebe/Комисия, T-314/01, Recueil, стр. II-3085, точка 135).
- 311 В това отношение следва да се поясни, че съгласно съдебната практика Комисията не бива да се ограничава с констатацията, че предприятието „може“ да упражнява решаващо влияние върху друго предприятие, без да провери дали действително е упражнявало такова влияние. Напротив, по принцип Комисията следва да докаже наличието на решаващо влияние въз основа на съвкупност от

фактически обстоятелства, сред които по-конкретно евентуалните ръководни правомощия на едното спрямо другото предприятие (вж. в този смисъл Решение на Съда от 2 октомври 2003 г. по дело *Aristrain/Комисия*, С-196/99 P, Recueil, стр. I-11005, точки 95—99 и Решение по дело *Dansk Rørindustri* и др./Комисия, точка 94 по-горе, точки 118—122, Решение на Общия съд от 20 март 2002 г. по дело *HFB* и др./Комисия, Т-9/99, Recueil, стр. II-1487, точка 527 и Решение по дело *Avebe/Комисия*, точка 310 по-горе, точка 136).

³¹² Наистина, както отбелязва Комисията, в Решение по дело *Michelin/Комисия*, точка 107 по-горе (точка 290) Общият съд е приел, че след като едно и също дружество майка притежава пряко или непряко над 99% от капитала на две дъщерни дружества, има основание да се допусне, че тези дъщерни дружества не определят самостоятелно пазарното си поведение. В това решение Общият съд пояснява, че различните дружества, които принадлежат към една и съща група, представляват един стопански субект и следователно едно предприятие по смисъла на членове 81 ЕО и 82 ЕО, ако съответните дружества не определят самостоятелно поведението си на пазара.

³¹³ Както обаче беше посочено в точки 96 и 97 по-горе, неотдавна Съдът напомни, че в частния случай на 100%-ово участие на дружеството майка в капитала на дъщерното дружество, извършило нарушение на правилата на Съюза в областта на конкуренцията, макар наистина да съществува презумпцията, че дружеството майка действително упражнява решаващо влияние върху поведението на дъщерното дружество, тази презумпция е оборима (вж. в този смисъл Решение от 10 септември 2009 г. по дело *Akzo Nobel* и др./Комисия, точка 91 по-горе, точки 60 и 61, и цитираната съдебна практика). Освен това, както Съдът напомня в Решение по дело *Aristrain/Комисия*, точка 311 по-горе (точка 99), единствено фактът, че капиталът на две различни търговски дружества принадлежи на едно и също лице, сам по себе си не е достатъчен, за да се приеме, че тези две дружества образуват стопанска единица, което в конкурентното право на Съюза е основание едното дружество да носи отговорност за действията на другото.

- 314 В случая се налага изводът, от една страна, че по делото за надбавката за легиращи елементи Комисията не констатира за целите на прилагането на членове 81 ЕО и 82 ЕО наличието на стопанска единица между KHS, TS, TKS и AST, на което от стопанска и правна гледна точка правоприменик е ТКAG, и съответните им дружества майки, и съответно не намира, че KHS, TS, TKS и AST не определят самостоятелно пазарното си поведение. Всъщност от решението за надбавката за легиращи елементи личи, че по отношение на дружествата от групата ThyssenKrupp Комисията констатира нарушение само от страна на KHS, TS, TKS и AST, но не и от страна на съответните им дружества майки, които не са били изслушани в административното производство по издаването на това решение, както твърдят и жалбоподателите, без Комисията да възрази по този въпрос.
- 315 От друга страна, в обжалваното решение няма данни Комисията да е приела, че в настоящото дело KHS, TS, TKS и AST са сред предприятията, за които е установено, че са извършили нарушенията, посочени в член 1 от решението.
- 316 Следователно констатираните в член 1 от обжалваното решение нарушения не следва да се разглеждат като извършени при условията на повторност от същото или от същите предприятия, за които е установено, че са извършили нарушенията, констатирани по делото за надбавката за легиращи елементи.
- 317 Най-напред в това отношение не може да се приеме доводът на Комисията, че в административното производство, приключило с издаването на обжалваното решение, и в настоящото съдебно производство ThyssenKrupp е имало възможност да оспори наличието на стопанска единица между него и предприятията, санкционирани по делото за надбавката за легиращи елементи.

- 318 Всъщност следва да се отбележи, че съгласно практиката на Съда, от една страна, правото на защита изключва възможността да бъде счетено за законосъобразно решение, с което Комисията налага на дадено предприятие глоба в областта на конкуренцията, без предварително да му е съобщила в изложението на възраженията за какви нарушения му търси отговорност, а от друга страна, предвид значимостта му изложението на възраженията трябва да съдържа недвусмислена информация на кое лице може да бъде наложена глоба и трябва да бъде адресирано именно до това лице (вж. Решение по дело *Papierfabrik August Koehler/Комисия*, точка 192 по-горе, точки 37 и 38, и Решение от 10 септември 2009 г. по дело *Akzo Nobel и др./Комисия*, точка 91 по-горе, точка 57 и цитираната съдебна практика).
- 319 Следователно е недопустимо при преценката дали е налице отегчаващото обстоятелство повторност Комисията да приеме, че предприятието трябва да отговаря за предходно нарушение, за което не е било санкционирано с решение на Комисията и при констатирането на което не е било адресат на изложението на възражения и поради това не е получило възможност да представи становище в производството по издаването на решението, в което се констатира предходното нарушение, за да оспори евентуалното наличие на стопанска единица между него и останалите предприятия.
- 320 Има и допълнително основание да се направи извод в този смисъл, доколкото, макар наистина принципът на пропорционалност да изисква изтеклият период между съответното нарушение и предходното неспазване на правилата на конкуренцията да се вземе предвид при преценката на склонността на предприятието да се отклонява от тези правила, Съдът вече е подчертал, че няма давностни срокове, с които Комисията да трябва да се съобразява при констатацията за повторност (Решение на Съда от 8 февруари 2007 г. по дело *Groupe Danone/Комисия*, С-3/06 Р, Сборник, стр. I-1331, точка 38 и Решение по дело *Hoechst/Комисия*, точка 158 по-горе, точка 462, вж. също Решение от 25 октомври 2005 г. по дело *Groupe Danone/Комисия*, точка 250 по-горе, точка 353), и че съответно повторността може да бъде установена и много години след констатираното нарушение — към момент, в който за съответното предприятие при всички

случаи ще е невъзможно да оспори наличието на стопанска единица, особено ако е приложена презумпцията, припомнена в точка 313 по-горе.

321 По-нататък не може да се приеме и доводът на Комисията, че увеличаването на размера на глобата поради повторност е обосновано и с оглед на нарушенията, констатирани с Решение 90/417/ЕОВС на Комисията от 18 юли 1990 година относно процедура по член 65 [ВС] във връзка със споразумение и съгласувани практики на европейските производители на плосковалцувани продукти от неръждаема стомана (ОВ L 220, стр. 28) и с Решение 94/215/ЕОВС на Комисията от 16 февруари 1994 година относно процедура по член 65 [ВС] във връзка със споразумение и съгласувани практики на европейските производители на греди (ОВ L 116, стр. 1). Не само че тези решения не са споменати нито в изложението на възражения, нито в обжалваното решение, но се налага и изводът, че подобно на предприятията, санкционирани по делото за надбавката за легиращи елементи, санкционирани с посочените решения предприятия не са едни и същи предприятия по смисъла на членове 81 ЕО и 82 ЕО с предприятията, санкционирани с обжалваното решение.

322 Накрая не следва да се приеме и доводът на Комисията, че когато притежава почти изцяло капитала на дъщерното дружество, дружеството майка също е адресат на предходното решение на Комисията, с което се санкционира дъщерното дружество за извършено нарушение на конкурентното право. Всъщност, макар че наистина е допустимо да се смята, че дружеството майка в действителност е запознато с предходното решение на Комисията, адресирано до дъщерното му дружество, чийто капитал почти изцяло притежава, това не променя факта, че в предходното решение не е констатирано наличието на стопанска единица между дружеството майка и дъщерното дружество, така че дружеството майка също да носи отговорност за предходното нарушение и да може при следващо нарушение глобата му да бъде увеличена поради повторност.

323 Оттук следва, че настоящото правно основание е основателно и обжалваното решение следва да се измени, без да е необходимо да се разглеждат останалите доводи на жалбоподателите във връзка с това правно основание. Последиците за обжалваното решение са изложени по-нататък в точки 461 и 462.

По правното основание, изведено от нарушение на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. и от нарушение на принципите на защита на оправданите правни очаквания и равно третиране при преценката на оказаното сътрудничество

324 Жалбоподателите по дела T-144/07, T-147/07, T-148/07, T-149/07 и T-150/07 напомнят, че са подали заявления за освобождаване от глоби или намаляване на размера на глобите по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Комисията обаче нарушила разпоредбите на това известие при преценката на качеството на сътрудничеството им и ползата от него. Според жалбоподателите по дела T-147/07, T-149/07 и T-150/07 Комисията накърнила и оправданите им правни очаквания във връзка с преценката на сътрудничеството им за установяване на нарушението в Германия. Накрая жалбоподателите по дела T-144/07, T-149/07 и T-150/07 твърдят, че е допуснато нарушение на принципа на равно третиране при прилагането на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. във връзка с нарушението в Белгия.

По Известието относно сътрудничеството от 2002 г.

325 Следва да се отбележи, че в Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Комисията е определила условията, при които предприятията, които ѝ сътрудничат в хода на разследването на картел, могат да бъдат освободени от глобата, която би трябвало в противен случай да заплатят или да получат глоба в намаляен размер.

326 Най-напред раздел А, точка 8 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. гласи:

„Комисията ще предостави на дадено предприятие освобождаване от глоба, която в противен случай би била наложена, ако:

а) предприятието е първото, което предостави доказателство, което по мнението на Комисията ѝ дава възможност да вземе решение за провеждане на разследване по смисъла на член 14, параграф 3 от Регламент № 17 във връзка с твърдян случай на картел, засягащ Общността; или

б) предприятието е първото, което е представило доказателство, което по мнението на Комисията може да ѝ даде възможност да установи нарушение на член 81 [ЕО] във връзка с твърдян случай на картел, засягащ Общността“.
[неофициален превод]

327 По-нататък раздел Б, точка 20 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. предвижда, че „[п]редприятията, които не отговарят на условията по раздел А по-горе [за освобождаване от глоби], могат да се възползват от възможността за намаляване на глобите, които иначе следва да бъдат наложени“, а точка 21 гласи, че „[з]а да бъде допуснато до тази възможност, предприятието трябва да предостави на Комисията доказателства за твърдяното нарушение, които представляват съществена добавена стойност спрямо доказателствата, с които Комисията вече разполага, както и да прекрати участието си в предполагаемото нарушение не по-късно от момента, в който представи доказателствата“. [неофициален превод]

328 Понятието за добавена стойност е изяснено в точка 22 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г.:

„Понятието „добавена стойност“ се отнася за степента, в която предоставените доказателства поради самата си същност и/или степен на подробност засилват способността на Комисията да докаже твърдения картел. При оценката си Комисията по принцип ще счита, че писмени доказателства, произхождащи от времето, за което се отнасят фактите, имат по-голяма стойност от доказателствата, създадени впоследствие. Уличаващите доказателства, които са пряко относими към разглежданите факти, по принцип ще се считат за по-ценни от тези, които имат само косвена относимост“. [неофициален превод]

329 Точка 23, буква б), първа алинея от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. предвижда три категории намаления на глобите:

„— първото предприятие, което отговаря на условието по точка 21: намаление от 30 % до 50 %,

— второто предприятие, което отговаря на условието по точка 21: намаление от 20 % до 30 %,

— всяко следващо предприятие, което отговаря на условието по точка 21: намаление до 20 %“. [неофициален превод]

330 Точка 23, буква б), втора алинея от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. гласи:

„При определяне на размера на намалението във всеки от тези диапазони Комисията взема предвид времето, по което са предоставени доказателствата, отговарящи на условието по точка 21, както и степента, в която те представляват добавена стойност. Комисията може да вземе предвид и обхвата и последователността на сътрудничеството, което предприятието ѝ е оказало след представянето на доказателствата“. [неофициален превод]

331 Накрая точка 23, буква б), последна алинея от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. гласи:

„Ако предприятието предостави доказателства за до този момент неизвестни на Комисията факти, които имат пряко отношение към тежестта или продължителността на евентуалния картел, Комисията не взема предвид тези факти при определяне на размера на глобата на предприятието, предоставило доказателствата“. [неофициален превод]

Относно свободата на преценка на Комисията и контрола на съдилищата на Съюза

332 Следва да се напомни, че член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003, който е правното основание за налагането на глоби за нарушение на конкурентното право на Съюза, предоставя на Комисията свобода на преценка при определянето на глобите (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 21 октомври 1997 г. по дело Deutsche Bahn/Комисия, T-229/94, Rescueil, стр. II-1689, точка 127), която тя

упражнява в частност с оглед на общата си политика в областта на конкуренцията (вж. в този смисъл Решение по дело *Musique Diffusion française* и др./Комисия, точка 247 по-горе, точки 105 и 109). Именно в този контекст през 2002 г. Комисията приема и публикува Известие за сътрудничеството, за да гарантира прозрачност и обективност на решенията си за налагане на глоби. Това известие е акт, чието предназначение е при спазване на нормите от по-висш ранг да установи критериите, които Комисията ще прилага при упражняването на правото си на преценка. Оттук следва, че с този акт Комисията сама ограничава това свое право (вж. по аналогия Решение на Общия съд от 30 април 1998 г. по дело *Vlaams Gewest/Комисия*, T-214/95, *Recueil*, стр. II-717, точка 89), доколкото е длъжна да се съобразява с издадените от самата нея указания (вж. по аналогия Решение на Общия съд от 12 декември 1996 г. по дело *AIUFFASS* и АКТ/Комисия, T-380/94, *Recueil*, стр. II-2169, точка 57).

- 333 Обстоятелството, че с приемането на Известие относно сътрудничеството от 2002 г. Комисията сама ограничава правото си на преценка, не е несъвместимо със запазването на широката ѝ свобода на преценка (вж. по аналогия Решение по дело *Raiffeisen Zentralbank Österreich* и др./Комисия, точка 60 по-горе, точка 224).
- 334 Всъщност Известие относно сътрудничеството от 2002 г. съдържа различни възможности за гъвкавост, които позволяват на Комисията да упражни дискреционните си правомощия в съответствие с разпоредбите на член 23 от Регламент № 1/2003, както ги тълкува Съдът (вж. по аналогия Решение по дело *Raiffeisen Zentralbank Österreich* и др./Комисия, точка 60 по-горе, точка 224).
- 335 Ето защо трябва да се посочи, че Комисията разполага с широка свобода на преценка по въпроса дали доказателствата, предоставени от предприятието, което иска да ползва предимствата на процедурата по Известие относно

сътрудничеството от 2002 г., имат съществена добавена стойност по смисъла на точка 21 от това известие (вж. в този смисъл Решение на Съда от 10 май 2007 г. по дело SGL Carbon/Комисия, С-328/05 P, Сборник, стр. I-3921, точка 88 и Решение по дело Hoechst/Комисия, точка 158 по-горе, точка 555). Що се отнася до точка 8, букви а) и б) от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., трябва да се констатира, че изводът за значителната свобода на преценка следва от самия текст на тази разпоредба, в който изрично се споменава предоставянето на доказателства, които „по мнението на Комисията“ й дават възможност съответно да вземе решение за провеждане на разследване или да установи нарушение. Преценката за качеството и ползата от сътрудничеството на предприятието всъщност включва сложна фактическа преценка (вж. в този смисъл Решение от 10 май 2007 г. по дело SGL Carbon/Комисия, посочено по-горе, точка 81 и Решение по дело Carbone-Lorraine/Комисия, точка 153 по-горе, точка 271).

336 Също така, след като установи, че доказателствата имат съществена добавена стойност по смисъла на точка 21 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., Комисията разполага със свобода на преценка, когато определя точното намаление на глобата за съответното предприятие. Всъщност точка 23, буква б), първа алинея от Известието предвижда диапазони, в които да се намалява глобата за различните посочени в нея категории предприятия, докато във втора алинея от същата точка се определят критериите, които Комисията следва да вземе предвид, за да определи процента на намалението в границите на тези диапазони.

337 Предвид свободата на преценка, с която разполага Комисията, за да оцени сътрудничеството на дадено предприятие по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., Общият съд може да санкционира единствено явното превишаване на пределите на тази свобода на преценка (вж. в този смисъл Решение от 10 май 2007 г. по дело SGL Carbon/Комисия, точка 335 по-горе, точки 81, 88 и 89, и Решение по дело Hoechst/Комисия, точка 158 по-горе, точка 555).

По сътрудничеството на ThyssenKrupp за установяване на нарушението в Белгия

- 338 В съображение 773 от обжалваното решение Комисията приема, че „глобата на ThyssenKrupp следва да се намали с 20 % в диапазона по точка 23, буква б), второ тире от Известието относно сътрудничеството [от 2002 г.]“.
- 339 В съображение 769 от обжалваното решение Комисията във връзка с това пояснява, че „[к]огато ThyssenKrupp подава заявлението си [по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г.], Комисията вече е извършила три проверки в Белгия и е получила две заявления [по реда на същото известие] от Kope и Otis за дейността на картела в Белгия“.
- 340 След като в съображение 770 от обжалваното решение посочва, че „[н]овата информация, предоставена от ThyssenKrupp, основно обобщава устните обяснения за някои проекти за асансьори и ескалатори“, в съображение 771 Комисията приема, че „[з]аявлението на ThyssenKrupp [по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г.] има съществена добавена стойност, тъй като осигурява допълнителна информация за [поверително]“. В съображение 771 Комисията добавя, че „[о]свен това изявленията на ThyssenKrupp кореспондират с доказателствата, с които Комисията вече разполага за участващите дружества, за обхванатите стоки и услуги, за периода, за който се води разследването, за мястото и организацията на срещите на картела и за функционирането и осъществяването му“.
- 341 В съображение 772 от обжалваното решение Комисията заключава, че ThyssenKrupp „е предоставило доказателства, които съществено улесняват Комисията да докаже нарушението“, но същевременно пояснява, че „[в]се пак предоставените доказателства не установяват до този момент неизвестни на Комисията факти, нито пък включват доказателства от периода на нарушението“.

- 342 Първо, жалбоподателите по дела T-144/07, T-149/07 и T-150/07 изтъкват, че обжалваното решение е неясно по въпроса за процента, с който Комисията намалява глобата на ThyssenKrupp за сътрудничеството му за установяване на нарушението в Белгия. В съображение 773 от обжалваното решение Комисията посочвала намаление от 20 %, докато в съображение 856 от обжалваното решение ставало дума за намаление от 25 %. Според тези жалбоподатели въз основа на принципа *in dubio pro geo* ThyssenKrupp имало право да се възприеме по-благоприятното за него тълкуване на обжалваното решение по въпроса за размера на санкцията. Затова глобата трябвало да бъде намалена с 25 % вместо с 20 %.
- 343 Следва да се констатира, че в това отношение жалбоподателите по дела T-144/07, T-149/07 и T-150/07 нямат основание да се позовават на принципа *in dubio pro geo*, съгласно който всяко съмнение се тълкува в полза на съответните предприятия, тъй като този принцип се прилага във връзка с доказването на нарушението и по него се преценява дали представените от Комисията доказателства подкрепят фактическите ѝ констатации в обжалваното решение. Посочените жалбоподатели обаче не оспорват факта на нарушението, за което са санкционирани с обжалваното решение.
- 344 Що се отнася до довода на жалбоподателите, че размерът на наложената на ThyssenKrupp глоба за нарушението в Белгия трябва да бъде намален, тъй като в съображение 856 от обжалваното решение се споменава за намаление от 25 %, следва да се напомни, че размерът на глобата, определен в член 1, параграф 1, четвърто тире от обжалваното решение, е изчислен с намаление от 20 % поради сътрудничеството на ThyssenKrupp по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г.
- 345 Наистина разпоредителната част на акта е неразделна от съобразителната му част, поради което при необходимост актът трябва да се тълкува с оглед на съображенията за приемането му (Решение на Съда от 15 май 1997 г. по дело TWD/

Комисия, С-355/95 P, Recueil, стр. I-2549, точка 21). Съображенията на обжалваното решение обаче ясно сочат волята на Комисията да намали глобата на ThyssenKrupp с 20 %, а не с 25 %, на основание на Известието относно сътрудничеството от 2002 г.

³⁴⁶ Всъщност, от една страна, в съображение 772 от обжалваното решение Комисията посочва, че „ThyssenKrupp изцяло отговаря на условията по точка 21 [от Известието относно сътрудничеството от 2002 г.] [поверително] и е предоставило доказателства, които съществено улесняват Комисията да докаже нарушението“. Тя обаче уточнява, че „[в]се пак предоставените доказателства не установяват до този момент неизвестни на Комисията факти, нито пък включват доказателства от периода на нарушението“, поради което следва да се приложи минималното намаление на глобата в границите на диапазона по точка 23, буква б), първа алинея, второ тире от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. От друга страна, в съображение 773 от обжалваното решение изрично се потвърждава, че „[п]редвид изложеното по-горе глобата на ThyssenKrupp следва да се намали с 20 % в границите на [приложимия] диапазон“.

³⁴⁷ В съображение 85б от обжалваното решение, в което се обобщават всички намаления на глобите за различните предприятия поради сътрудничеството им в административното производство, се споменават 25 %, но това трябва да се приеме за печатна грешка предвид съображения 772 и 773 и разпоредителната част на обжалваното решение. Следователно първото оплакване на жалбоподателите по дела Т-144/07, Т-149/07 и Т-150/07 трябва да се отхвърли.

³⁴⁸ Второ, жалбоподателите по дела Т-144/07, Т-149/07 и Т-150/07 поддържат, че на основание на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. ThyssenKrupp е трябвало да получи поне 25 % намаление на глобата за нарушението в Белгия. Всъщност ThyssenKrupp предоставило доказателства за факти и обстоятелства,

които до този момент били неизвестни на Комисията. Освен това тези доказателства се отнасяли до ключови елементи на нарушението.

³⁴⁹ В това отношение трябва да се констатира, че жалбоподателите по дела T-144/07, T-149/07 и T-150/07 не оспорват факта, че сътрудничеството на ThyssenKrupp попада в категорията по точка 23, буква б), първа алинея, второ тире от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. и поради това предприятието има право на 20 % до 30 % намаление на глобата. В този смисъл 20 %-ното намаление на глобата на ThyssenKrupp поради сътрудничеството му (съображение 773 от обжалваното решение) попада в диапазона, предвиден за целта в посоченото известие.

³⁵⁰ Наред с това трябва да се напомни, че Комисията разполага със свобода на преценката при определянето на точното намаление на глобата в границите на диапазоните по точка 23, буква б), първа алинея от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. и че Общият съд може да санкционира само явното превишаване на пределите на тази свобода на преценка (вж. в този смисъл Решение от 10 май 2007 г. по дело SGL Carbon/Комисия, точка 335 по-горе, точки 81, 88 и 89).

³⁵¹ В обжалваното решение Комисията първо приема, че ThyssenKrupp има право на намаление на глобата, доколкото „е предоставило доказателства, които съществено [я] улесняват [...] да докаже нарушението“, и вследствие на това намалява размера на глобата му с 20 %, доколкото „предоставените доказателства не установяват до този момент неизвестни на Комисията факти, нито пък включват доказателства от периода на нарушението“ (съображение 772 от обжалваното решение).

352 Жалбоподателите по дела Т-144/07, Т-149/07 и Т-150/07 обаче оспорват точността на констатациите в съображение 772 от обжалваното решение.

353 Във връзка с това те най-напред твърдят, че нарушението в Белгия е извършено на два етапа, а именно, първо, картел за договаряне или замразяване на пазарните дялове, и второ, картел за разпределяне на обществените и частните поръчки с цел постигане на договорените пазарни дялове. Констатацията на Комисията в съображения 158 и 159 от обжалваното решение за замразяването на пазарните дялове на съответните предприятия всъщност се основавала единствено на предоставените ѝ от ThyssenKrupp доказателства. Следователно ThyssenKrupp всъщност осигурило до този момент неизвестна на Комисията информация за един от аспектите на нарушението в Белгия, а именно за картела за разпределяне на сектора на продажбата и монтажа на асансьори и ескалатори в Белгия.

354 В това отношение следва да се констатира, че двата аспекта на нарушението, описани в съображение 158 от обжалваното решение, са неделимо свързани. Всъщност разпределянето на обществените и частните поръчки и на останалите договори „съобразно предварително договорените дялове“, установено в съображение 158, трето изречение, предполага наличието на картел за подялба на пазара, какъвто е установен в съображение 158, първо изречение и в съображение 159 от обжалваното решение. След като жалбоподателите не оспорват, че предоставените от Kone и Otis доказателства са били достатъчни, за да се докаже наличието на картела, посочен в съображение 158, трето изречение, следва да се приеме, че наличието на картел за договаряне на пазарните дялове на четиримата производители несъмнено е било известно на Комисията към датата на заявлението на ThyssenKrupp.

355 При всички положения от преписката на Комисията личи, че Kone я е информирало още през февруари 2004 г. за корекционния механизъм, който участниците в нарушението в Белгия са прилагали, когато действителните пазарни дялове са се различавали от уговорените, а такъв механизъм се разработва само при

наличието на картел за договаряне на пазарните дялове. Следователно обстоятелството, че констатацията в съображение 159 от обжалваното решение за наличието на картел за договаряне на пазарните дялове е подкрепена само с осигурени от ThyssenKrupp доказателства, наистина показва, че тези доказателства са улеснили Комисията да докаже нарушението, но изобщо не означава, че тези доказателства установяват факти, които до този момент са били неизвестни на Комисията.

³⁵⁶ Освен това, макар че в отговор на въпрос на Комисията на срещата на [*поверително*] относно „използвания източник за пазарните дялове“ представителите на Копе заявяват, че източникът не им е известен, тъй като пазарните дялове вече са били определени, когато те са били назначени на длъжностите си в Копе, това обстоятелство изобщо не означава, че Комисията не е знаела за наличието на картел за договаряне на пазарните дялове преди [*поверително*], датата, на която Комисията получава заявлението на ThyssenKrupp. Напротив, самият факт, че Комисията е задала на представителите на Копе въпрос за начина на определяне на пазарните дялове на участващите предприятия, е достатъчно доказателство, че преди [*поверително*] Комисията е знаела за наличието на картел за договаряне на пазарните дялове.

³⁵⁷ Както личи от преписката по делото, предвид фактите, които са били известни на Комисията към датата на заявлението на ThyssenKrupp съгласно Известието относно сътрудничеството от 2002 г., а именно наличието на картел за договаряне на пазарните дялове и действително уговорени от участниците пазарни дялове, трябва да се приеме, че информацията, която това предприятие предоставя на Комисията, не съдържа до този момент неизвестни за нея факти. Освен това, що се отнася до изявлението, че пазарните дялове са били замразени на равнище, определено въз основа на пазарната статистика на браншовата организация Agoria, по-рано Fabrimetal, следва да се констатира, че това изявление има несъществена добавена стойност за установяване на нарушението в Белгия.

358 Жалбоподателите по дела Т-144/07, Т-149/07 и Т-150/07 по-нататък изтъкват, че ThyssenKrupp е оказало решаващо съдействие за установяване на нарушението във връзка с поддръжката и модернизацията на асансьори и ескалатори в Белгия (съображение 771 от обжалваното решение), доколкото е било първото предприятие, което е предоставило доказателства, че участващите предприятия са използвали [*поверително*], поради което е увеличена тежестта на нарушението, както ясно личало от сравнението между изложението на възражения и обжалваното решение (съображения 189—196 от обжалваното решение).

359 Жалбоподателите обясняват, че са предоставили на Комисията факс от Schindler като доказателство за твърденията си [*поверително*]. Затова Комисията неправилно приела в съображение 772 от обжалваното решение, че ThyssenKrupp не е предоставило доказателства от времето на нарушението. Въпреки че факсът бил открит и при проверките в помещенията на Schindler и Kone, Комисията установила значението на този документ само благодарение на информацията от ThyssenKrupp. Добавената стойност се дължала именно на допълнителните обяснения на ThyssenKrupp, още повече че доказателствата, с които разполагала Комисията, и в частност декларацията на Kone от 11 февруари 2004 г., сочели, че не е била използвана [*поверително*].

360 В това отношение трябва да се констатира, че посоченият от жалбоподателите факс от Schindler вече е бил у Комисията към датата на заявлението на ThyssenKrupp, тоест към [*поверително*]. Всъщност от неоспорените констатации в съображение 196 от обжалваното решение и от документите, посочени в бележка под линия 224 от същото, следва, че факсът на Schindler е бил иззет при проверките в помещенията на Kone и Schindler още през януари 2004 г. При това положение, макар че този факс е доказателство от периода на нарушението, това не променя факта, че предаденият от ThyssenKrupp документ няма съществена добавена стойност спрямо доказателствата, с които Комисията вече е разполагала към датата, на която това предприятие подава своето заявление.

Като се има предвид, че в този смисъл посоченият документ не отговаря на условията по точка 21 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., Комисията е нямала основание да го вземе предвид за целите на намаляването на глобата на ThyssenKrupp поради сътрудничеството му по реда на това известие. Всъщност само предоставянето на доказателства, които отговарят на условията по точка 21 от посоченото известие, дава право на намаляване на глобата по реда на Известието.

³⁶¹ Наистина, когато предава факса от Schindler, ThyssenKrupp осигурява допълнителна информация за [*поверително*]. Макар и да отговаря на условията по точка 21 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., тази информация не е доказателство от периода на нарушението и се отнася до факт, а именно до [*поверително*], който вече е бил посочен в обясненията на Otis от март 2004 г. (съображение 194 от обжалваното решение и бележка под линия 222). При всички случаи от съображения 189 и 193—196 от обжалваното решение личи, че посочената от жалбоподателите [*поверително*] е свързана само с функционирането и осъществяването на картела за договорите за поддръжка и сама по себе си не е решаващ факт за установяването на нарушението, посочено в член 1, параграф 1 от обжалваното решение.

³⁶² Накрая жалбоподателите по дела Т-144/07, Т-149/07 и Т-150/07 неоснователно твърдят, че видно от сравнението между изложението на възраженията и обжалваното решение, Комисията е могла да констатира по-тежко нарушение благодарение на информацията, която ѝ е предоставило ThyssenKrupp. Всъщност сравнението между споменатите от жалбоподателите точки 195—200 от изложението на възраженията и съображения 189—196 от обжалваното решение не сочи деянието да е квалифицирано в обжалваното решение като по-тежко, отколкото в изложението на възраженията. При всички случаи, дори и след издаването на изложението на възраженията деянието да е било квалифицирано

като по-тежко, това не би могло да се дължи на факса на Schindler и обясненията на ThyssenKrupp в заявлението му, тъй като това заявление е подадено преди датата на изложението на възраженията, в точки 196 и 200 от което подробно се анализират както факсът на Schindler, така и обясненията на ThyssenKrupp.

- 363 Предвид изложеното по-горе трябва да се приеме, че Комисията не е превишила явно пределите на свободата си на преценка, като е намалила глобата на ThyssenKrupp поради сътрудничеството му за установяване на нарушението в Белгия с минималния процент от диапазона по точка 23, буква б), първа алинея, второ тире от Известието относно сътрудничеството от 2002 г.
- 364 Трето, жалбоподателите по дела T-144/07, T-149/07 и T-150/07 изтъкват, че Комисията е нарушила принципа на равно третиране, като е намалила глобата на ThyssenKrupp с 20 %, а същевременно е намалила глобата на Otis с 40 %, въпреки че сътрудничеството на Otis е било сходно с оказаното от ThyssenKrupp.
- 365 Съгласно постоянната съдебна практика, когато преценява оказаното от участниците в картела сътрудничество, Комисията не бива да нарушава принципа на равно третиране (вж. Решение на Общия съд по дело Krupp Thyssen Stainless и Acciai speciali Terni/Комисия, точка 106 по-горе, точка 237 и Решение на Общия съд от 20 март 2002 г. по дело ABB Asea Brown Boveri/Комисия, T-31/99, Recueil, стр. II-1881, точка 240 и цитираната съдебна практика).
- 366 Няма основание обаче да се приеме изложеният в точка 364 по-горе довод на жалбоподателите за нарушение на принципа на равно третиране.
- 367 Въсъщност, от една страна, добавената стойност на заявленията, подадени по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., се преценява в зависимост от доказателствата, с които Комисията вече разполага. Тъй като обаче Otis започва да сътрудничи преди ThyssenKrupp (съображения 96 и 98 от

обжалваното решение), Комисията е разполагала с повече доказателства към датата, на която ThyssenKrupp подава заявлението си по реда на това известие, отколкото към датата на заявлението на Otis.

368 От друга страна, Otis предоставя като доказателства документи от периода на нарушението, които имат съществена добавена стойност (съображение 766 от обжалваното решение), докато ThyssenKrupp предоставя само едно доказателство от периода на нарушението, а именно факса от Schindler, посочен в точка 360 по-горе, което обаче не отговаря на условията по точка 21 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., тъй като Комисията вече е разполагала с него към датата на подаването на заявлението на ThyssenKrupp по реда на Известието.

369 При това положение, тъй като Otis и ThyssenKrupp не се намират в сходно положение, Комисията не нарушава принципа на равно третиране, когато намалява глобата на ThyssenKrupp с 20% въз основа на второ тире от посочената разпоредба.

370 От изложеното по-горе следва, че трябва да се отхвърлят всички оплаквания на ThyssenKrupp относно прилагането на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. във връзка със сътрудничеството му за установяване на нарушението в Белгия.

По сътрудничеството на ThyssenKrupp за установяване на нарушението в Германия

371 В съображение 812 от обжалваното решение Комисията приема, че сътрудничеството на ThyssenKrupp за установяване на нарушението в Германия [*поверително*] не дава основание нито за освобождаване от глоба, нито за намаляване на глобата му (съображение 807 от обжалваното решение).

- 372 В съображение 808 от обжалваното решение Комисията посочва, че „според някои твърдения на ThyssenKrupp [*поверително*]“. Същевременно „[т]ези твърдения не са подкрепени с доказателства от периода на нарушението и Комисията не открива никакви доказателства в тяхна подкрепа“.
- 373 По-нататък в съображение 809 от обжалваното решение Комисията приема, че „[о]станалата информация, съобщена от ThyssenKrupp [*поверително*], само потвърждава доказателствата от изложението на възраженията, поради което е без решаващо значение и няма съществена добавена стойност“.
- 374 Накрая в съображения 810 и 811 от обжалваното решение наред с останалото Комисията пояснява:

„810 [...] Изявленията на ThyssenKrupp не са определящи за установяването на нарушението, тъй като още преди тях Комисията е разполагала с достатъчно доказателства, както личи от изложението на възраженията. [...] ThyssenKrupp не предоставя доказателства от периода, до който се отнася разследването. Напротив, изявленията, които то прави, след като му е връчено изложението на възраженията и след като получава достъп до преписката, само потвърждават доказателствата, с които Комисията вече разполага. [...] [Е]дностранните и непотвърдени от останалата информация твърдения за [*поверително*] остават недоказани.

811 С оглед на изложеното по-горе не може да се приеме, че предоставената от ThyssenKrupp информация има съществена добавена стойност по смисъла на Известието относно сътрудничеството [от 2002 г.]. [*поверително*] Дори към този момент сътрудничеството на ThyssenKrupp [*поверително*] се свежда само до потвърждаване на изявленията, вече направени от останалите членове на картела. [*поверително*]“.

- 375 Жалбоподателите по дела Т-147/07, Т-149/07 и Т-150/07 поддържат, че Комисията е нарушила Известието относно сътрудничеството от 2002 г., доколкото не е приела, че предоставените от ThyssenKrupp доказателства за нарушенията в Германия имат съществена добавена стойност.
- 376 Първо, ThyssenKrupp не оспорило фактите, констатирани в негов ущърб в изложението на възраженията, и дори ги потвърдило и допълнило. Следователно то улеснило Комисията да докаже нарушението по смисъла на точка 22, първо изречение от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. ThyssenKrupp незабавно предоставило на разположение на Комисията резултатите от вътрешните си проверки, след като успяло да изясни извършените в Германия нарушения.
- 377 Второ, като дало информация [*поверително*], ThyssenKrupp осигурило на Комисията доказателства със съществена добавена стойност, което обосновавало намаляване с 20% на глобата му за нарушението в Германия. Доказателствата [*поверително*] имали съществена добавена стойност, независимо от това дали Комисията ще ги вземе предвид. Като не взела предвид тези доказателства, Комисията освен това накарнала оправданите правни очаквания на жалбоподателите, тъй като от точка 617 от изложението на възраженията личало, че [*поверително*] щяло да бъде взето под внимание при оценката на тежестта на всяко нарушение.
- 378 В това отношение трябва да се напомни, че за разлика от точка Г, подточка 2, второ тире от Известието относно освобождаване от глоби и намаляване на техния размер по делата за картели (ОВ С 207, 1996 г., стр. 4) (наричано по-нататък „Известието относно сътрудничеството от 1996 г.“), Известието относно сътрудничеството от 2002 г. не предвижда възможност за намаляване на глобата в полза на предприятията, които след получаването на изложението на възраженията не оспорят фактите, на които Комисията основава обвиненията си.

- 379 Съгласно Известието относно сътрудничеството от 2002 г., за да има право на намаляване на глобата, предприятието трябва да предостави на Комисията доказателства за евентуалното нарушение, които да имат съществена добавена стойност спрямо доказателствата, с които тя вече разполага (вж. точка 21 от Известието).
- 380 Като се има предвид, че Комисията разполага със свобода при преценката на сътрудничеството на всяко предприятие по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., и в частност при преценката дали доказателствата имат съществена добавена стойност, Общият съд може да санкционира само явното превишаване на пределите на тази свобода на преценка (вж. точка 350 по-горе).
- 381 Ето защо трябва да се провери дали Комисията явно е превишила пределите на свободата си на преценка с констатацията, че предоставените от ThyssenKrupp доказателства нямат съществена добавена стойност по смисъла на това известие.
- 382 Съгласно точки 21 и 22 от посоченото известие, за да прецени добавената стойност на предоставените от предприятието доказателства, Комисията взема предвид не само вида и/или степента на подробност на доказателствата, но и това с какви доказателства вече е разполагала към датата на заявлението на съответното предприятие.
- 383 В това отношение трябва да се приеме, че към датата на заявлението на ThyssenKrupp от [поверително] Комисията не само вече е получила заявления по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. от Kone, Otis и Schindler за нарушението в Германия, но и е организирала два кръга от проверки съгласно член 14, параграф 3 от Регламент № 17 (съображения 104 и 106 от обжалваното решение) и е изпратила искания за предоставяне на информация съгласно член 18 от Регламент № 1/2003 до предприятията, участвали

в нарушението в Германия, до сдруженията VDMA, VFA и VMA и до редица клиенти в Германия (съображения 110, 111 и 113 от обжалваното решение). Освен това Комисията вече е била събрала достатъчно доказателства, за да връчи изложението на възраженията на участниците в нарушението в Германия, което е направено на 7 октомври 2005 г., преди ThyssenKrupp да подаде заявлението си (съображение 135 от обжалваното решение). В допълнение жалбоподателите по дела T-147/07, T-149/07 и T-150/07 не оспорват факта, че изявленията на ThyssenKrupp не са подкрепени с доказателства от периода на нарушението (съображения 808 и 810 от обжалваното решение).

384 Що се отнася до твърдението на жалбоподателите по дела T-147/07, T-149/07 и T-150/07, че ThyssenKrupp е „потвърдило и допълнило“ фактите за картела в Германия, следва да се констатира, че като се изключат доказателствата за прикриването на картела, жалбоподателите изобщо не уточняват какви доказателства са предоставили, нито защо тези доказателства са имали съществена добавена стойност по смисъла на точка 21 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г.

385 Що се отнася до доказателствата за [поверително] в Германия, видно от документите, посочени в точки 234—236 от изложението на възраженията и в съображения 219—221 от обжалваното решение, доказателствата, които Kone, Otis и Schindler предоставят преди заявлението на ThyssenKrupp, вече са били достатъчни, за да се установи, че участниците в картела в Германия са вземали различни предпазни мерки [поверително].

386 Доколкото доводът на жалбоподателите по дела T-147/07, T-149/07 и T-150/07 се отнася до [поверително], следва да се отбележи, че тези опити, доколкото са установени, са направени през периода след нарушението, констатирано в член 1, параграф 2 от обжалваното решение. Ето защо е невъзможно тези

доказателства да са улеснили Комисията да установи нарушението и поради това те нямат съществена добавена стойност по смисъла на точка 21 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г.

- 387 След като в случая предоставените от ThyssenKrupp доказателства не отговарят на условията по тази разпоредба, Комисията правилно отказва да намали глобата на ThyssenKrupp съгласно точка 23, буква б), последна алинея от посоченото известие.
- 388 Последно, що се отнася до оплакването за нарушение на принципа за защита на оправданите правни очаквания, в точка 179 по-горе беше напомнено, че право да иска защита на оправданите правни очаквания притежава всяко лице в положение, при което администрацията на Съюза, като му е предоставила конкретни уверения, е породила у него основателни надежди.
- 389 Въпреки това, макар в точка 617 от изложението на възраженията Комисията да пояснява, че при преценката на тежестта на нарушението наред с другото ще вземе предвид и факта, че участниците в картела са взели съществени предпазни мерки, за да предотвратят разкриването му, това обстоятелство не може да се разглежда като конкретно уверение, че поради сътрудничеството си ThyssenKrupp ще получи намаление на глобата съгласно точка 23 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Всъщност намалението на глобата на основание на тази разпоредба зависи това дали предоставените доказателства имат съществена добавена стойност, а по този въпрос в точка 617 от изложението на възраженията изобщо няма информация. Освен това, след като към момента, в който му е връчено изложението на възраженията, ThyssenKrupp все още не е подало заявление по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. за нарушението в Германия, при всички положения точка 617 от изложението на възраженията не би могла да създаде оправдани правни очаквания за добавената стойност на все още непредставени доказателства. Следователно и това оплакване трябва да се отхвърли.

390 От изложеното по-горе следва, че трябва да се отхвърлят всички оплаквания на ThyssenKrupp относно прилагането на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. във връзка със сътрудничеството му за установяване на нарушението в Германия.

По сътрудничеството на ThyssenKrupp за установяване на нарушението в Люксембург

391 ThyssenKrupp, което е третото предприятие, подало заявление за картела в Люксембург по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. (съображение 119 от обжалваното решение), не получава намаление на глобата за този картел на основание на това известие (съображение 828 от обжалваното решение). По този въпрос Комисията пояснява следното в съображение 827 от обжалваното решение:

„Комисията отбелязва, че вече е извършила проверка в Люксембург и че е получила две взаимно подкрепящи се заявления от Kone и Otis [по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г.] за дейността на картела в Люксембург, преди ThyssenKrupp да подаде своето заявление [по реда на същото известие]. Заявлението [...] на ThyssenKrupp се състои от кратка устна декларация на предприятието и не съдържа доказателства от периода на нарушението, нито съществена нова информация, а като цяло се свежда до потвърждение на вече известната на Комисията информация, например що се отнася до участващите в картела лица. Следователно ThyssenKrupp не е представило нови доказателства с голяма добавена стойност и с оглед на доказателствата, с които Комисията вече е разполагала, към момента на подаването на заявлението си не улеснява съществено Комисията да докаже въпросните факти. След подаването на заявлението си [...] ThyssenKrupp не оказва допълнително съдействие, а само отговаря на искането на Комисията за предоставяне на информация съгласно член 18, параграф 2 [от Регламент № 1/2003]“.

392 Жалбоподателите по дела T-148/07, T-149/07 и T-150/07 поддържат, че Комисията е приложила неправилно Известие относно сътрудничеството от 2002 г., тъй като не е взела предвид добавената стойност на предоставените от ThyssenKrupp доказателства. Това дружество всъщност осигурило на Комисията доказателства със съществена добавена стойност, като не оспорило фактите, констатирани в изложението на възраженията, и потвърдило и допълнило твърденията на Комисията за нарушения, което съгласно точка 23, буква б), първа алинея, второ тире от Известие относно сътрудничеството от 2002 г. трябвало да доведе до намаляване на глобата му за картела в Люксембург с 20 % до 30 %.

393 Както бе напоменено в точка 378 по-горе, Известие относно сътрудничеството от 2002 г. не предвижда възможност за намаляване на глобата в полза на предприятията, които след получаването на изложението на възраженията не оспорят фактите, на които Комисията основава обвиненията си. Ето защо следва да се провери дали Комисията явно е превишила пределите на своята свобода на преценка по отношение на сътрудничеството на предприятията съгласно Известие относно сътрудничеството от 2002 г., когато е констатирала, че предоставените от ThyssenKrupp доказателства нямат съществена добавена стойност спрямо доказателствата, с които тя вече е разполагала към момента, в който това предприятие подава заявлението си по реда на посоченото известие.

394 В случая трябва да се приеме, на първо място, че жалбоподателите по дела T-148/07, T-149/07 и T-150/07, които не възразяват срещу освобождаването на Копе от глоба съгласно точка 8, буква б) от Известие относно сътрудничеството от 2002 г., не оспорват и факта, че още предоставената от Копе информация е позволила на Комисията да констатира нарушението в Люксембург (съображение 816 от обжалваното решение). Следователно към датата на заявлението на ThyssenKrupp Комисията вече е имала достатъчно доказателства, за да констатира нарушението в Люксембург. Освен това преди датата на заявлението на

ThyssenKrupp Комисията вече е получила и заявление от Otis през март 2004 г., поради което глобата на това дружество за нарушението в Люксембург е намалена с 40 % (съображения 118 и 823 от обжалваното решение).

- 395 На второ място, жалбоподателите по дела T-148/07, T-149/07 и T-150/07 не оспорват факта, че в заявлението си от [*поверително*] ThyssenKrupp не е предоставило на Комисията нито едно доказателство от периода на нарушението (съображение 827 от обжалваното решение). Съгласно точка 22 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. обаче писмените доказателства от времето, за което се отнасят фактите, имат по-голяма стойност в качествено отношение от доказателствата, създадени впоследствие.
- 396 Жалбоподателите по дела T-148/07, T-149/07 и T-150/07 все пак изтъкват редица обстоятелства, които според тях сочат, че предоставените от ThyssenKrupp доказателства са имали съществена добавена стойност спрямо доказателствата, с които Комисията вече е разполагала.
- 397 Първо, тези жалбоподатели сочат честото позоваване в обжалваното решение на подаденото от ThyssenKrupp заявление по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., за да докажат добавената му стойност.
- 398 Въпреки това, фактът, че в обжалваното решение Комисията е използвала всички доказателства, с които разполага, съответно и информацията, която ThyssenKrupp предоставя в заявлението си от [*поверително*], изобщо не доказва, че тази информация е имала съществена добавена стойност спрямо доказателствата, с които Комисията вече е разполагала към тази дата. Добавената стойност по смисъла на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. всъщност се преценява в зависимост както от качеството на сътрудничеството, така и от сравнението с доказателствата, с които Комисията вече разполага.

- 399 При това положение жалбоподателите по дела T-148/07, T-149/07 и T-150/07 нямат основание да твърдят, че Комисията не е изпълнила задължението си за мотивиране, доколкото неправилно е подценила важността на изискването предприятията да ѝ осигуряват подробни доказателства. Съгласно постоянната съдебна практика изискваните от член 253 ЕО мотиви трябва по ясен и недвусмислен начин да показват съображенията на органа на Съюза, издал спорния акт, така че да позволят на заинтересованите лица да се запознаят с основанията за приетата мярка, а на компетентната юрисдикция — да упражни своя контрол (Решение на Съда от 2 април 1998 г. по дело Комисия/Sytraval и Brink's France, C-367/95 P, Recueil, стр. I-1719, точка 63 и Решение на Съда от 30 септември 2003 г. по дело Германия/Комисия, C-301/96, Recueil, стр. I-9919, точка 87). В случая обаче в съображения 825—828 от обжалваното решение (вж. по-специално точка 391 по-горе) Комисията ясно излага причините, поради които няма основание да намали глобата за нарушението в Люксембург.
- 400 Второ, жалбоподателите по дела T-148/07, T-149/07 и T-150/07 изтъкват, че Комисията се е основала на изявленията на ThyssenKrupp, за да посочи в съображение 307 от обжалваното решение взетите от участниците в нарушението предпазни мерки с цел прикриване на срещите и контактите между конкурентите.
- 401 Следва да се констатира, че от споменатите в съображение 307 от обжалваното решение изявления на ThyssenKrupp става ясно, че [поверително] на ТКАЛ е използвал втори мобилен телефон с предплатени карти, когато е организиран антиконкурентните срещи. Усилията на участниците в картела в Люксембург да прикрият срещите и контактите си обаче са видни още от заявлението на Копе от 5 февруари 2004 г., и в частност от точки 3.4.2 и 3.4.5 от това заявление. При това положение Комисията не е превишила явно пределите на своята свобода на преценка, когато е констатирала, че изявленията на ThyssenKrupp, възпроизведени в съображение 307 от обжалваното решение, нямат съществена добавена стойност спрямо доказателствата, с които вече е разполагала.

- 402 Трето, жалбоподателите по дела T-148/07, T-149/07 и T-150/07 посочват, че ThyssenKrupp е било първото предприятие, което е уведомило Комисията, че неправомерните срещи са били организирани [*поверително*] (съображение 303 от обжалваното решение). В това отношение от бележка под линия 455 от обжалваното решение личи, че ThyssenKrupp предоставя тази информация преди конкурентите си, а именно на [*поверително*].
- 403 Все пак, както личи от преписката, трябва да се констатира, обратно на поддържаното от жалбоподателите по дела T-148/07, T-149/07 и T-150/07, че преди да получи информацията от ThyssenKrupp, Комисията е знаела за ролята [*поверително*] за организирането на неправомерните срещи още от изявленията на Kone и Otis през февруари и март 2004 г. При това положение не може да се приеме, че посочените в предходната точка изявления на ThyssenKrupp имат съществена добавена стойност по смисъла на точка 21 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г.
- 404 При всички положения, дори да се допусне, че ThyssenKrupp е било първото предприятие, което е съобщило информацията, възпроизведена в точка 402 по-горе, Комисията не е превишила явно пределите на свободата си на преценка, когато е приела, че тези доказателства нямат съществена добавена стойност по смисъла на точка 21 от посоченото известие. Всъщност не само че информацията кое предприятие е организирано неправомерните срещи не може да се разглежда като важно сведение с оглед на доказването на наличието на картел, но и от съображение 721 от обжалваното решение личи, че според Комисията тази информация не е била достатъчно убедителна, за да се направи изводът, че [*поверително*] са били подбудителите за картела в Люксембург или са имали определящо участие в него.
- 405 Четвърто, в заявлението си от [*поверително*] ThyssenKrupp информирало Комисията за наличието на корекционен механизъм. Проектите автоматично се разпределяли отново между участниците в картела, когато пазарните дялове не отговаряли на договореното (съображения 317 и 336 от обжалваното решение).

По този въпрос в обжалваното решение (бележки под линия 484 и 517 от обжалваното решение) Комисията цитирала информация от Копе от 29 октомври 2004 г., която не била предоставена доброволно и очевидно била от по-късна дата в сравнение с информацията от ThyssenKrupp.

- 406 Въпреки това, както личи от преписката, трябва да се констатира, че в заявлението си от [*поверително*] ThyssenKrupp само посочва, че целта на разпределянето на проектите е била да се замразят пазарните дялове и че при отклонение от споразумението са били внасяни корекции за следващите проекти. Към датата на заявлението на ThyssenKrupp обаче Комисията вече е разполагала с тази информация. Следователно не може да се приеме, че предоставената от ThyssenKrupp информация за корекционния механизъм има съществена добавена стойност по смисъла на точка 21 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г.
- 407 Пето, с информацията си от [*поверително*] ThyssenKrupp предоставило списъците на проектите заедно със заглавията на проектите, количествата асансьори и цените. Комисията използвала тази информация в съображение 321, букви а), в) и г) от обжалваното решение, без обаче да посочи, че това е информация от ThyssenKrupp.
- 408 Въпреки това, както личи от преписката, трябва да се констатира, че към датата на заявлението на ThyssenKrupp Комисията вече е разполагала със споменатата в предходната точка информация. Следователно не може да се приеме, че тази информация има съществена добавена стойност по смисъла на точка 21 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г.
- 409 Шесто, жалбоподателите по дела Т-148/07, Т-149/07 и Т-150/07 поддържат, че Комисията се опира на информация за съдържанието на договорите за поддръжка и за тази цел използва сведенията, предоставени от Копе на 5 февруари

2004 г. и от ThyssenKrupp на [поверително], доколкото Schindler и Luxlift предоставят информация едва по-късно (съображение 348 от обжалваното решение). Доколкото обаче Комисията е потвърдила информацията в съображение 348 с четири изявления на конкуренти, очевидно не е приела за достоверни единствено изявленията на Kone.

410 Въпреки това, както личи от преписката, следва да се констатира, че преди датата на заявлението на ThyssenKrupp от [поверително], на 5 и 11 февруари 2004 г. Kone предоставя информация за договорите за поддръжка с много повече подробности от сведенията на ThyssenKrupp, като тази информация е била потвърдена устно от Otis на 23 март 2004 г. При това положение не може да се приеме, че информацията за договорите за поддръжка, съобщена от ThyssenKrupp в заявлението му по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., има съществена добавена стойност.

411 От изложеното по-горе следва, че жалбоподателите по дела T-148/07, T-149/07 и T-150/07 не са доказали, че Комисията явно е превишила пределите на свободата си на преценка, когато е приела, че предоставените от ThyssenKrupp доказателства нямат съществена добавена стойност по смисъла на точка 21 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г.

412 На трето място, жалбоподателите по дела T-148/07, T-149/07 и T-150/07 твърдят, че Комисията е допуснала сериозна грешка в преценката, тъй като не е взела предвид решението на люксембургския орган по конкуренцията [поверително], с което ThyssenKrupp е освободено от глоба и което съответно сочи, че съгласно люксембургското право това предприятие е сътрудничило в достатъчна степен,

за да бъде освободено от санкция или санкцията му да бъде намалена, тоест че сътрудничеството му е имало добавена стойност.

413 В това отношение трябва да се напомни, че становището на люксембургския орган по конкуренцията [*поверително*] за освобождаване от глоба само потвърждава получаването на заявлението на ТКАЛ и ТКЕ за освобождаване от глоба за нарушението в Люксембург и поредността на това заявление за целите на производството в Люксембург (членове 1 и 2 от становището за освобождаване от глоба). Това становище обаче не съдържа качествена преценка на предоставените от ThyssenKrupp доказателства. Всъщност люксембургският съвет по конкуренцията приема за „необходимо да спре производството по заявлението за освобождаване от глоба до приключването на проверката на Комисията [...]“ (точка 6 и член 3 от становището за освобождаване от глоба). При това положение доводът на жалбоподателите не може да се приеме.

414 На четвърто място, жалбоподателите по дела Т-148/07, Т-149/07 и Т-150/07 твърдят, че тъй като очевидните езикови затруднения на длъжностните лица, на които е била възложена работата по случая, довели до погрешно тълкуване на някои от доказателствата, Комисията не оценила правилно добавената стойност на информацията, предоставена от ThyssenKrupp по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Този довод обаче трябва да бъде отхвърлен по изложените в точка 86 по-горе съображения.

415 От изложеното по-горе следва, че трябва да се отхвърлят всички оплаквания на ThyssenKrupp относно прилагането на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. във връзка със сътрудничеството му за установяване на нарушението в Люксембург.

416 Следователно настоящото правно основание трябва изцяло да се отхвърли.

По правното основание, изведено от нарушение на принципите на защита на оправданите правни очаквания, на равно третиране, на пропорционалност и на добра администрация при определянето на размера на намалението на глобите за оказаното сътрудничество извън предвиденото в Известието относно сътрудничеството от 2002 г.

- 417 В точка 614 от изложението на възраженията Комисията посочва, че може „глобата да бъде намалена при сътрудничество извън предвиденото в Известието относно сътрудничеството [от 2002 г.], особено ако дружеството не оспорва констатираните от Комисията факти или оказва допълнително съдействие за изясняването и допълването им“.
- 418 В съображение 758 от обжалваното решение Комисията отбелязва, че „[д]околкото точка 614 от изложението на възраженията в случая поражда определени очаквания, ще я тълкува в полза на предприятията, които поради тази точка са сътрудничили за установяването на нарушението, описано в [обжалваното] решение, като не са оспорили фактите или са предоставили друга информация или допълнителни пояснения“.
- 419 По този начин за всички участници в четирите нарушения с изключение на освободените от глоби предприятия (съображения 762, 817 и 839 от обжалваното решение) и с изключение на Копе за картела в Нидерландия (съображение 851 от обжалваното решение) Комисията намалява глобите с 1 % поради сътрудничеството им извън предвиденото в Известието относно сътрудничеството от 2002 г., доколкото не са оспорили фактите, констатирани в изложението на възраженията (съображения 768, 774, 777, 794, 801, 806, 813, 824, 829, 835, 845, 854, 855 и 856 от обжалваното решение).
- 420 На първо място, жалбоподателите по дела Т-144/07, Т-147/07, Т-148/07, Т-149/07, Т-150/07 и Т-154/07 смятат, че поради неоспорването на фактите,

констатирани в изложението на възраженията, било оправдано да очакват поне 10% намаление на размера на глобите, наложени на ThyssenKrupp за нарушенията в Белгия, Германия, Люксембург и Нидерландия. Тези оправдани очаквания според тях били породени от точка 614 от изложението на възраженията и от практиката на Комисията съобразно Известието за сътрудничеството от 1996 г. да намалява с 10% глобите на предприятията, които не оспорват точността на фактическите констатации в изложението на възраженията.

421 Първо, в точка 388 по-горе беше напомнено, че право да иска защита на оправданите правни очаквания притежава всяко лице в положение, при което администрацията на Съюза, като му е предоставила конкретни уверения, е породила у него основателни надежди.

422 За сметка на това, както вече беше посочено в точка 180 по-горе, никой не може да се позовава на нарушение на принципа на защита на оправданите правни очаквания, ако администрацията не му е дала конкретни уверения. Такива уверения са конкретните, безусловни и непротиворечиви сведения, произтичащи от оправомощени и достоверни източници.

423 Наистина, за разлика от Известието относно сътрудничеството от 1996 г., Известието относно сътрудничеството от 2002 г. не предвижда възможност за намаляване на глобата в полза на предприятията, които не оспорят фактите, на които Комисията основава обвиненията си в изложението на възраженията. В съображение 758 от обжалваното решение обаче Комисията признава, че точка 614 от изложението на възраженията поражда за предприятията оправдани очаквания за намаляване на глобата им над предвиденото в Известието относно сътрудничеството от 2002 г., ако не оспорят фактите.

424 В точка 614 от изложението на възраженията Комисията посочва, че може „глобата да бъде намалена при сътрудничество извън предвиденото в Известието относно сътрудничеството [от 2002 г.], особено ако дружеството не оспорва констатираните от Комисията факти или оказва допълнително съдействие за изясняването и допълването им“. Това изявление не следва да се разглежда като конкретно уверение, което може да породи у жалбоподателите основателни очаквания за намаляване на глобите с повече от 1 %. Всъщност точка 614 от изложението на възраженията не посочва размер или процент на намалението, което евентуално ще получат съответните предприятия, поради което в никакъв случай не може да е породила оправдани очаквания по този въпрос.

425 Второ, следва да се отхвърли доводът на жалбоподателите, че Комисията се е отклонила от дотогавашната си практика да намалява с 10 % глобите на предприятията, които не оспорват точността на фактическите констатации в изложението на възраженията, тъй като, както беше посочено в точка 153 по-горе, в постоянната съдебна практика се приема, че практиката на Комисията по взимане на решения не би могла да служи за правна уредба на глобите в областта на конкуренцията.

426 Освен това жалбоподателите не оспорват факта, че спрямо заявленията им се прилага единствено Известието относно сътрудничеството от 2002 г. При това положение практиката на Комисията или съдебната практика относно прилагането на точка Г, подточка 2, второ тире от Известието относно сътрудничеството от 1996 г. в никакъв случай не може да породи оправдани правни очаквания у жалбоподателите за процента, с който глобите им ще бъдат намалени, ако с оглед на точка 614 от изложението на възраженията не оспорят фактите във връзка с картелите в Белгия, Германия, Люксембург и Нидерландия.

427 На второ място, жалбоподателите по дела T-144/07 и T-154/07 поддържат, че Комисията е нарушила принципа на пропорционалност, като не е намалила

глобите с 10% поради неоспорването на фактите. В това отношение те твърдят, че Комисията е допуснала и нарушение на принципа на добра администрация, като е дала стимул на предприятията да не оспорват фактите, а после им е намалила глобите едва с 1%.

428 В това отношение следва да се напомни, че принципът на пропорционалност изисква актовете на институциите на Съюза да не надхвърлят границите на подходящото и необходимото за постигането на легитимните цели, следвани от разглежданата правна уредба, като се има предвид, че когато съществува избор между няколко подходящи мерки, трябва да се прибегне до мярката, която създава най-малко ограничения, а породените от нея неудобства не трябва да са несъразмерни с тези цели (Решение на Съда от 5 май 1998 г. по дело Обединено кралство/Комисия, С-180/96, Recueil, стр. I-2265, точка 96 и Решение на Общия съд от 12 септември 2007 г. по дело Ргум и Ргум Consumer/Комисия, Т-30/05, непубликувано в Сборника, точка 223).

429 Що се отнася до процента на евентуалното намаление на размера на глобата поради неоспорване на фактите, следва да се отбележи, че съгласно съдебната практика може да се приеме, че предприятието, което изрично декларира, че не оспорва фактическите твърдения, на които Комисията основава изводите си за нарушения, улеснява Комисията при констатирането и наказването на нарушенията на правилата на Съюза в областта на конкуренцията (Решение на Общия съд от 14 май 1998 г. по дело Мо och Domsjö/Комисия, Т-352/94, Recueil, стр. II-1989, точка 395 и Решение на Общия съд от 14 май 1998 г. по дело SCA Holding/Комисия, Т-327/94, Recueil, стр. II-1373, точка 157).

430 В съображение 758 от обжалваното решение Комисията обаче посочва, че „[п]роцентът на намалението ще е съобразен с обстоятелството, че сътрудничеството, оказано след датата на изложението на възраженията, когато Комисията вече е установила всички елементи на нарушението и когато предприятието вече е било запознато с всички аспекти на разследването и е получило достъп

до преписката от разследването, може да е най-много от ограничена полза за разследването на Комисията“. Комисията допълва, че „[п]о правило при такива обстоятелства признанието е в най-добрия случай допълнително доказателство за фактите, които Комисията по принцип счита за доказани в достатъчна степен предвид другите доказателства по делото“.

431 В това отношение следва да се напомни, че Известието относно сътрудничеството от 2002 г. изисква високо равнище на сътрудничество с Комисията, като впрочем предвижда „по-тясно съответствие между процента на намаляване на глобите и ползата от сътрудничеството на предприятието за установяване на нарушението“ [неофициален превод] (точка 5 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г.). В този смисъл, както вече беше посочено в точка 378 по-горе, за разлика от Известието относно сътрудничеството от 1996 г., Известието относно сътрудничеството от 2002 г. не предвижда възможност за намаляване на глобите поради неоспорване на фактите, от една страна, а от друга — за подадените до Комисията заявления по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. максималното намаление за предприятията, които не са нито първите, нито вторите изпълнили условието по точка 21 от Известието, но все пак са представили доказателства със съществена добавена стойност спрямо доказателствата, с които Комисията вече разполага, е 20%.

432 Предвид изложеното по-горе и предвид факта, че в случая намаленията поради неоспорване на фактите се добавят към вече предоставените намаления на глобите въз основа на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. и че ползата от сътрудничеството след изложението на възраженията е ограничена (съображение 758 от обжалваното решение), Комисията не е нарушила принципа на пропорционалност, когато не е намалила с 10% глобите на ThyssenKrupp поради неоспорването на фактите във връзка с картелите в Белгия, Германия, Люксембург и Нидерландия. Освен това жалбоподателите по дела T-144/07 и T-154/07 не доказват, че Комисията им е дала стимул да не оспорват фактите, поради което оплакването им за нарушение на принципа на добра администрация при всички случаи не може да се приеме.

- 433 На трето място, жалбоподателите по дела Т-147/07, Т-149/07 и Т-150/07 посочват, че ThyssenKrupp, което е информирало Комисията за опитите на участниците в нарушението в Германия да възпрепятстват разследването ѝ, било третирано дискриминационно в сравнение с предприятията, които отрекли тези опити, доколкото и двете категории предприятия получили едно и също намаление поради сътрудничеството им извън предвиденото в Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Жалбоподателят по дело Т-144/07 в това отношение изтъква и че намалението от 1 % е приложено за всички предприятия, независимо от сътрудничеството им.
- 434 Това оплакване не може да се приеме. След като изявленията на ThyssenKrupp за опитите за възпрепятстване не са улеснили Комисията при установяването на нарушението (вж. точка 386 по-горе), полезното сътрудничество на ThyssenKrupp извън предвиденото в Известието относно сътрудничеството от 2002 г. се свежда до неоспорването на фактите. В този смисъл сътрудничеството на ThyssenKrupp е сходно с това на останалите предприятия, чието сътрудничество — извън предвиденото в посоченото известие — се свежда само до неоспорване на фактите, констатирани в изложението на възраженията.
- 435 На четвърто място, жалбоподателите по дела Т-144/07, Т-149/07, Т-150/07 и Т-154/07 поддържат, че поради метода за изчисляване на намалението от 1 % при неоспорване на фактите ThyssenKrupp е претърпяло имуществени вреди в сравнение с останалите предприятия — страни в административното производство. Всъщност по отношение на ThyssenKrupp Комисията е изчислила намалението на глобите двуетапно, а именно първо е приспаднала намаленията от 20 % и 40 % съответно за Белгия и Нидерландия за сътрудничество съгласно Известието относно сътрудничеството от 2002 г., а след това е приспаднала намалението от 1 % за сътрудничество извън предвиденото в това известие. За останалите предприятия обаче намалението от 1 % било приспаднало направо от определената от Комисията глоба. Така използваният от Комисията начин на изчисляване бил по-благоприятен за предприятията, които не получили намаление на глобата на основание на Известието относно сътрудничеството от

2002 г., отколкото за предприятията, които са сътрудничили в хода на административното производство.

436 Както беше напомнено (вж. точка 365 по-горе), съгласно постоянната съдебна практика, когато преценява оказаното от участниците в картела сътрудничество, Комисията не бива да нарушава принципа на равно третиране.

437 Въпреки това, освен че намаляването на глобите въз основа на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. и намаляването на глобите извън предвиденото в това известие са различни етапи от изчисляването на размера на глобите, налага се и изводът, че предприятията, които са сътрудничили както въз основа на Известието, така и извън предвиденото в него, не се намират в сходно положение с предприятията, които са сътрудничили само извън предвиденото в Известието. Затова оплакването за нарушение на принципа на равно третиране не може да бъде прието.

438 Следователно настоящото правно основание трябва изцяло да се отхвърли.

По правното основание, изведено от нарушение на член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003

439 Жалбоподателите по дела Т-144/07, Т-147/07, Т-148/07, Т-149/07, Т-150/07 и Т-154/07 изтъкват, че глобите, наложени с член 2 от обжалваното решение за констатираните в него нарушения, са в разрез с член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003, тъй като при изчисляването на тавана от 10% от оборота на

съответните предприятия Комисията е взела предвид оборота на групата ThyssenKrupp вместо оборота на дъщерните дружества, които пряко са участвали в нарушенията.

- 440 Жалбоподателите по дела T-144/07, T-147/07, T-148/07, T-149/07, T-150/07 и T-154/07 твърдят, първо, че не следва ТКАГ и ТКЕ да носят отговорност за нарушенията, извършени от съответните им дъщерни дружества, и че поради това посоченият в член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 таван от 10% от оборота трябва да се изчислява въз основа на оборота на дъщерните дружества.
- 441 Трябва обаче да се констатира, че това оплакване съвпада с разгледаните в точки 100—149 по-горе оплаквания във връзка с отговорността на дружествата майки на групата ThyssenKrupp за нарушенията на дъщерните им дружества. От изложените в тези точки съображения следва, че Комисията правилно приема, че ТКАГ и ТКЕ формират обща стопанска единица със съответните си дъщерни дружества. Следователно това оплакване трябва да се отхвърли.
- 442 Второ, жалбоподателите по дела T-144/07, T-147/07, T-148/07, T-149/07, T-150/07 и T-154/07 твърдят, че изчисляването на тавана на глобите въз основа на оборота на дружеството майка при всички положения е недопустимо и защото в член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 е казано „предприятия, ко[и]то има[т] участие в нарушението“. Следователно 10%-ният таван се прилага спрямо оборота на прекия извършител на нарушението, а не спрямо оборота на солидарно отговорното дружество майка.
- 443 В това отношение следва да се отбележи, че съгласно текста на член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 за „всяко предприятие и сдружение на предприятия, което има участие в нарушението, санкцията не може да надвишава 10% от

общия размер на оборота му за предходната стопанска година“. Съгласно постоянната съдебна практика в тази разпоредба става дума за целия оборот на съответното предприятие (вж. Решение по дело *Dalmine/Комисия*, точка 55 по-горе, точка 146 и Решение от 12 септември 2007 г. по дело *Prum и Prum Consumer/Комисия*, точка 428 по-горе, точка 177 и цитираната съдебна практика).

⁴⁴⁴ В този смисъл предвиденият в член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 таван от 10 % от оборота трябва да се изчислява въз основа на съвкупния оборот на всички дружества в рамките на стопанския субект, който действа в качеството на предприятие по смисъла на член 81 ЕО (Решение на Общия съд по дело *HFB и др./Комисия*, точка 311 по-горе, точка 528 и Решение на Общия съд от 15 юни 2005 г. по дело *Tokai Carbon и др./Комисия*, Т-71/03, Т-74/03, Т-87/03 и Т-91/03, непубликувано в Сборника, точка 390).

⁴⁴⁵ В случая обаче Комисията е установила, че за целите на прилагането на член 81 ЕО ТКАГ е образувало стопанска единица с дъщерните си дружества, изброени в член 1 от обжалваното решение (вж. точки 100—149 по-горе). Предвид съдебната практика, посочена в точки 443 и 444 по-горе, Комисията правилно изчислява глобите, които налага с член 2 от обжалваното решение, въз основа на оборота на дружеството майка, така че тези глоби да имат сериозен възпиращ ефект.

⁴⁴⁶ Оттук следва, че Комисията не е нарушила член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003, когато взема предвид оборота на ТКАГ, за да изчисли 10-те процента от оборота, които са таванът за глобите, които следва да бъдат наложени за нарушенията, извършени от дружествата от групата *ThyssenKrupp*. След като жалбоподателите по дела Т-144/07, Т-147/07, Т-148/07, Т-149/07, Т-150/07 и Т-154/07 не поддържат, че наложената им глоба надвишава границата от 10 % от този оборот, оплакванията им трябва да бъдат отхвърлени.

По правното основание, изведено от нарушение на принципа на пропорционалност при изчисляването на окончателния размер на глобите

⁴⁴⁷ Жалбоподателите по дела T-144/07, T-148/07, T-149/07, T-150/07 и T-154/07 изтъкват, че окончателният размер на наложените им глоби е непропорционален.

⁴⁴⁸ За да докажат нарушението на принципа на пропорционалност, жалбоподателите по дела T-144/07, T-149/07 и T-150/07 подчертават, първо, че санкционирани с обжалваното решение нарушения са извършени на национално равнище. Второ, жалбоподателите по дела T-144/07, T-148/07, T-149/07 и T-150/07 изтъкват, че наложените на ThyssenKrupp глоби за нарушенията в Белгия и Люксембург са прекомерни спрямо обема на съответните пазари и не отразяват правилно икономическото съотношение на силите между участвалите в нарушенията предприятия, което било определящо при извършването им. Жалбоподателите по дела T-144/07, T-149/07, T-150/07 и T-154/07 подчертават във връзка със същия въпрос, че наложените им глоби за нарушенията в Белгия и Нидерландия са няколко пъти по-високи от съответните обороти на ТКЛА и ТКЛ. Трето, жалбоподателят по дело T-144/07 поддържа, че принципът на пропорционалност задължава Комисията да определи окончателния размер на глобата така, че изцяло да съобрази оказаното от ТКЛА сътрудничество, и най-вече да вземе под внимание даденото от белгийския орган по конкуренцията обещание за освобождаване от глоба. В това отношение жалбоподателят по дело T-154/07 също така твърди, че Комисията е трябвало да вземе предвид решението на нидерландския орган по конкуренцията за освобождаването на ТКЛ от глоба.

⁴⁴⁹ В самото начало следва да се напомни, че принципът на пропорционалност изисква актовете на институциите на Съюза да не надхвърлят границите на подходящото и необходимото за постигането на легитимните цели, следвани от разглежданата правна уредба, като се има предвид, че когато съществува избор между няколко подходящи мерки, трябва да се прибягне до мярката, която

създава най-малко ограничения, а породените от нея неудобства не трябва да са несъразмерни с тези цели (вж. точка 428 по-горе).

450 От това следва, че глобите не трябва да са несъразмерни по отношение на преследваните цели, тоест по отношение на спазването на правилата на конкуренцията, и че размерът на наложената глоба на предприятие за нарушение в областта на конкуренцията трябва да бъде съразмерен на нарушението, преценено в неговата цялост, като се държи сметка по-специално за тежестта на нарушението (Решение от 12 септември 2007 г. по дело Pronu и Pronu Consumer/Комисия, точка 428 по-горе, точка 224). Освен това при определянето на размера на глобата Комисията може да вземе предвид необходимостта да осигури сериозен възпиращ ефект на тази глоба (вж. в този смисъл Решение по дело Musique Diffusion française и др./Комисия, точка 247 по-горе, точка 108 и Решение на Общия съд от 14 май 1998 г. по дело Europa Carton/Комисия, T-304/94, Recueil, стр. II-869, точка 89).

451 Следва да се отбележи, първо, че в случая картелите са съставлявали преди всичко тайно споразумение между конкуренти с цел подялба на пазарите или замразяване на пазарните им дялове чрез разпределяне на проектите за продажба и монтаж на нови асансьори и/или ескалатори и с цел избягване на конкуренцията помежду им в сектора на поддръжката и модернизацията на асансьори и ескалатори (освен в Германия, където членовете на картела не са обсъждали дейността по поддръжка и модернизация). Поради самото си естество тези нарушения са сред най-тежките нарушения на член 81 ЕО (съображение 658 от обжалваното решение).

452 В това отношение сравнително малкият обем на пазара на съответните продукти, дори да се приеме за установен, има по-малко значение в сравнение с всички останали обстоятелства, които сочат тежестта на нарушението (вж. в този смисъл Решение по дело Roquette Frères/Комисия, точка 185 по-горе, точка 151). Доводите на жалбоподателите, че наложените от Комисията глоби са непропорционални спрямо обема на съответните пазари, трябва да се отхвърлят.

453 Второ, що се отнася до пропорционалността на глобите спрямо големината и икономическата мощ на съответните стопански субекти, действащи като предприятия по смисъла на член 81 ЕО, следва да се напомни, че съгласно изложенията по-горе съображенията глобите не надхвърлят тавана по член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003, предназначен да предотврати риска от несъразмерност на глобите спрямо големината на предприятието (вж. в този смисъл Решение по дело *Musique Diffusion française* и др./Комисия, точка 247 по-горе, точка 129 и Решение от 12 септември 2007 г. по дело *Prum* и *Prum Consumer*/Комисия, точка 428 по-горе, точка 229).

454 Трето, съгласно постоянната съдебна практика при изчисляването на глобите Комисията може да вземе предвид в частност големината и икономическата мощ на стопанския субект, действащ като предприятие по смисъла на член 81 ЕО. Въпреки това в настоящия случай съответното предприятие не съвпада с всяко отделно дъщерно дружество, участвало в нарушенията, констатирани в член 1, параграфи 1, 3 и 4 от обжалваното решение. Напротив, от предходния анализ следва, че предприятията, извършили нарушенията, посочени в четвъртото тире от член 1, параграфи 1, 3 и 4 от обжалваното решение, включват ТКАГ и всички негови дъщерни дружества, упоменати в тези разпоредби на обжалваното решение (вж. точки 100—149 по-горе). При това положение трябва да се отхвърлят доводите на жалбоподателите, с които се твърди единствено непропорционалност между размера на наложените от Комисията глоби и реализирания от тези дъщерни дружества оборот без този на дружеството майка.

455 Четвърто, съгласно съдебната практика, когато глобите се налагат на няколко предприятия, участвали в едно и също нарушение, при определянето на размера на глобите с оглед на тежестта и продължителността на съответното нарушение Комисията не е длъжна да следи окончателният размер на глобите за съответните предприятия съгласно изчисленията ѝ да е съобразен с всички разлики между оборотите им като цяло или между оборотите им на засегнатия от нарушението пазар (вж. в този смисъл Решение по дело *Dansk Rørindustri* и др./

Комисия, точка 94 по-горе, точка 312 и Решение на Общия съд от 4 юли 2006 г. по дело Hoek Loos/Комисия, T-304/02, Recueil, стр. II-1887, точка 84).

456 В този смисъл Общият съд вече е постановил, че окончателният размер на глобата поначало не е подходяща отправна точка за преценката дали евентуално глобата не е непропорционална спрямо големината на участниците в картела. Възщност този окончателен размер се определя в зависимост от различни обстоятелства, свързани с личното поведение на съответното предприятие, а не с пазарния дял или оборота му, а именно в зависимост от продължителността на нарушението, наличието на отегчаващи или смекчаващи обстоятелства и степента на сътрудничество от страна на това предприятие (Решение по дело Hoek Loos/Комисия, точка 455 по-горе, точки 85 и 86).

457 Освен това, видно от съображения 672, 673, 674, 676, 680 и 686 от обжалваното решение, при определянето на специфичния начален размер на глобите Комисията е приложила диференциран подход спрямо съответните предприятия, за да отчете големината им на засегнатите от картелите пазари. За целта Комисията групира предприятията „в няколко категории в зависимост от оборота, реализиран на пазара на асансьорите и/или ескалаторите, включително — в съответните случаи — за услугите за поддръжка и модернизация“ (съображение 673 от обжалваното решение). Ето защо не следва да се приемат доводите на жалбоподателите, че наложените глоби не отразяват правилно икономическото съотношение на силите между участвалите в нарушението предприятия.

458 Пето, трябва да се отхвърлят и доводите на жалбоподателите по дела T-144/07 и T-154/07, че Комисията не е взела предвид степента на сътрудничество от страна на ThyssenKrupp в Белгия и че е трябвало тя да вземе под внимание актовете на националните органи по конкуренция.

459 Възщност следва да се напомни, че в съображения 769—774 от обжалваното решение Комисията надлежно е взела предвид сътрудничеството на TKLA за

установяване на нарушението в Белгия. От предходните съображения (точки 338—370 по-горе) също така следва, че по този въпрос Комисията не е допуснала грешка при преценката. Освен това, видно от точки 156—190 по-горе, жалбоподателите нямат основание и да се позовават на обещанията за освобождаване от глоба, които твърдят, че са получили от белгийския и нидерландския орган по конкуренция.

⁴⁶⁰ Предвид изложените по-горе съображения трябва да се отхвърли правното основание, което жалбоподателите по дела T-144/07, T-148/07, T-149/07, T-150/07 и T-154/07 извеждат от нарушение на принципа на пропорционалност при изчисляването на окончателния размер на глобата.

По определянето на окончателния размер на глобите

⁴⁶¹ Както следва от точки 303—323 по-горе, обжалваното решение следва да се измени в частта му, в която основният размер на глобите, наложени на ThyssenKrupp с обжалваното решение, е увеличен с 50 % поради повторност.

⁴⁶² Поради това окончателният размер на посочените глоби се изчислява, както следва:

— за нарушението в Белгия: основният размер на глобата (57 750 000 EUR) се намалява с 20 % поради сътрудничеството съгласно Известието относно сътрудничеството от 2002 г., тоест до размер от 46 200 000 EUR, и с 1 % поради сътрудничеството извън предвиденото в Известието относно сътрудничеството от 2002 г., тоест до окончателен размер на глобата от 45 738 000 EUR.

- за нарушението в Германия: основният размер на глобата (252 000 000 EUR) се намалява с 1 % поради сътрудничеството извън предвиденото в Известието относно сътрудничеството от 2002 г., тоест до окончателен размер на глобата от 249 480 000 EUR.

- за нарушението в Люксембург: основният размер на глобата (9 000 000 EUR) се намалява с 1 % поради сътрудничеството извън предвиденото в Известието относно сътрудничеството от 2002 г., тоест до окончателен размер на глобата от 8 910 000 EUR.

- за нарушението в Нидерландия: основният размер на глобата (26 350 000 EUR) се намалява с 40 % поради сътрудничеството съгласно Известието относно сътрудничеството от 2002 г., тоест до размер от 15 810 000 EUR, и с 1 % поради сътрудничеството извън предвиденото в Известието относно сътрудничеството от 2002 г., тоест до окончателен размер на глобата от 15 651 900 EUR.

По съдебните разноски

⁴⁶³ Съгласно член 87, параграф 3 от Процедурния правилник Общият съд може да разпредели съдебните разноски или да реши всяка страна да понесе направените от нея съдебни разноски, ако всяка от страните е загубила по едно или няколко от предявените основания. В случая следва жалбоподателите да понесат три четвърти от направените от тях съдебни разноски и три четвърти от съдебните разноски на Комисията. Комисията следва да понесе една четвърт от своите съдебни разноски и една четвърт от съдебните разноски на жалбоподателите.

По изложените съображения

ОБЩИЯТ СЪД (осми състав)

реши:

- 1) Съединява дела T-144/07, T-147/07, T-148/07, T-149/07, T-150/07 и T-154/07 за целите на настоящото решение.
- 2) Отменя член 2, параграф 1, четвърто тире, параграф 2, четвърто тире, параграф 3, четвърто тире и параграф 4, четвърто тире от Решение С (2007) 512 окончателен на Комисията от 21 февруари 2007 г. относно производство по член 81 [ЕО] (дело СОМР/Е-1/38.823 — Асансьори и ескалатори).
- 3) По дела T-144/07, T-149/07 и T-150/07 определя на 45 738 000 EUR размера на глобата, наложена на ThyssenKrupp Liften Ascenseurs NV, ThyssenKrupp Elevator AG и ThyssenKrupp AG с член 2, параграф 1, четвърто тире от Решение С (2007) 512 за нарушението в Белгия.
- 4) По дела T-147/07, T-149/07 и T-150/07 определя на 249 480 000 EUR размера на глобата, наложена на ThyssenKrupp Aufzüge GmbH, ThyssenKrupp Fahrtreppen GmbH, ThyssenKrupp Elevator и ThyssenKrupp с член 2, параграф 2, четвърто тире от Решение С (2007) 512 за нарушението в Германия.

- 5) По дела T-148/07, T-149/07 и T-150/07 определя на 8 910 000 EUR размера на глобата, наложена на ThyssenKrupp Ascenseurs Luxembourg Sàrl, ThyssenKrupp Elevator и ThyssenKrupp с член 2, параграф 3, четвърто тире от Решение С (2007) 512 за нарушението в Люксембург.

- 6) По дела T-150/07 и T-154/07 определя на 15 651 900 EUR размера на глобата, наложена на ThyssenKrupp Liften BV и ThyssenKrupp с член 2, параграф 4, четвърто тире от Решение С (2007) 512 за нарушението в Нидерландия.

- 7) Отхвърля жалбите в останалата им част.

- 8) По всички дела жалбоподателите понасят три четвърти от направените от тях съдебни разноски, както и три четвърти от съдебните разноски на Европейската комисия. Комисията понася една четвърт от своите съдебни разноски, като и една четвърт от съдебните разноски на жалбоподателите.

Martins Ribeiro

Wahl

Dittrich

Обявено в открито съдебно заседание в Люксембург на 13 юли 2011 година.

Подписи

Съдържание

Административното производство	II - 5155
1. Разследването на Комисията	II - 5155
Белгия	II - 5155
Германия	II - 5155
Люксембург	II - 5157
Нидерландия	II - 5158
2. Изложението на възраженията	II - 5159
3. Обжалваното решение	II - 5159
Производство и искания на страните	II - 5170
По съществото на спора	II - 5172
1. Предварителни бележки	II - 5172
2. По исканията за отмяна на обжалваното решение	II - 5174
По правното основание, изведено от липса на компетентност на Комисията	II - 5174
По първата част, изведена от нарушение на член 81, параграф 1 ЕО, доколкото съответните картели не засягали търговията между държавите членки	II - 5174
По втората част, изведена от нарушение на Регламент № 1/2003, на Известието относно сътрудничеството в рамките на мрежата и на принципите на равно третиране и защита на оправданите правни очаквания, доколкото Комисията била длъжна да остави на националните органи задачата за преследване на нарушенията	II - 5182
	II - 5309

По правното основание, изведено от нарушение на принципите за реализиране на отговорността за нарушения на член 81 ЕО, презумпцията за невинност, принципа на личната отговорност и принципа на равно третиране и от нарушение на правото на защита и на член 253 ЕО поради подвеждането под отговорност на дружествата майки за нарушенията, извършени от дъщерните им дружества	II - 5188
Предварителни бележки	II - 5188
Относно подвеждането на ТКЕ и ТКАГ под отговорност за нарушенията, установени в член 1 от обжалваното решение	II - 5191
— Относно презумпцията за отговорност на ТКАГ и ТКЕ за поведението на дъщерните им дружества	II - 5193
— Относно представените от жалбоподателите доказателства с цел оборване на презумпцията за отговорност на ТКАГ и ТКЕ за поведението на съответните им дъщерни дружества	II - 5198
По нарушението на задължението за мотивиране и правото на защита	II - 5201
По исканията за събиране на доказателства	II - 5208
3. По исканията за отмяна или намаляване на размера на наложените глоби ..	II - 5210
По правното основание, изведено от нарушение на принципа <i>non bis in idem</i>	II - 5210
По правното основание, изведено от нарушение на Насоките от 1998 г., на принципите на пропорционалност и равно третиране и на правото на защита при определянето на началния размер на глобите в зависимост от тежестта на нарушенията	II - 5220
Предварителни бележки	II - 5220
Обжалваното решение	II - 5222
По твърдението за незаконосъобразност на общия начален размер на глобите	II - 5225
По твърдението за незаконосъобразност на специфичния начален размер на глобите	II - 5238

По правното основание, изведено от нарушение на Насоките от 1998 г., на принципа на пропорционалност, на член 253 ЕО и на принципа на равно третиране при прилагането на групов коефициент с цел постигане на възпиращ ефект при определянето на началния размер на глобите	II - 5248
По правното основание, изведено от нарушение на Насоките от 1998 г., на принципа на пропорционалност и на правото на защита при увеличаването на основния размер на глобите с 50 % поради повторност	II - 5254
По правното основание, изведено от нарушение на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. и от нарушение на принципите на защита на оправданите правни очаквания и равно третиране при преценката на оказаното сътрудничество	II - 5263
По Известието относно сътрудничеството от 2002 г.	II - 5263
Относно свободата на преценка на Комисията и контрола на съдиите на Съюза	II - 5266
По сътрудничеството на ThyssenKrupp за установяване на нарушението в Белгия	II - 5269
По сътрудничеството на ThyssenKrupp за установяване на нарушението в Германия	II - 5278
По сътрудничеството на ThyssenKrupp за установяване на нарушението в Люксембург	II - 5284
По правното основание, изведено от нарушение на принципите на защита на оправданите правни очаквания, на равно третиране, на пропорционалност и на добра администрация при определянето на размера на намалението на глобите за оказаното сътрудничество извън предвиденото в Известието относно сътрудничеството от 2002 г.	II - 5292
По правното основание, изведено от нарушение на член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003	II - 5298
По правното основание, изведено от нарушение на принципа на пропорционалност при изчисляването на окончателния размер на глобите	II - 5301
По определянето на окончателния размер на глобите	II - 5305
По съдебните разноски	II - 5306
	II - 5311